

Bibliothèque VICTOR COUSIN

INCUNABLES

70

HAIN 4.112

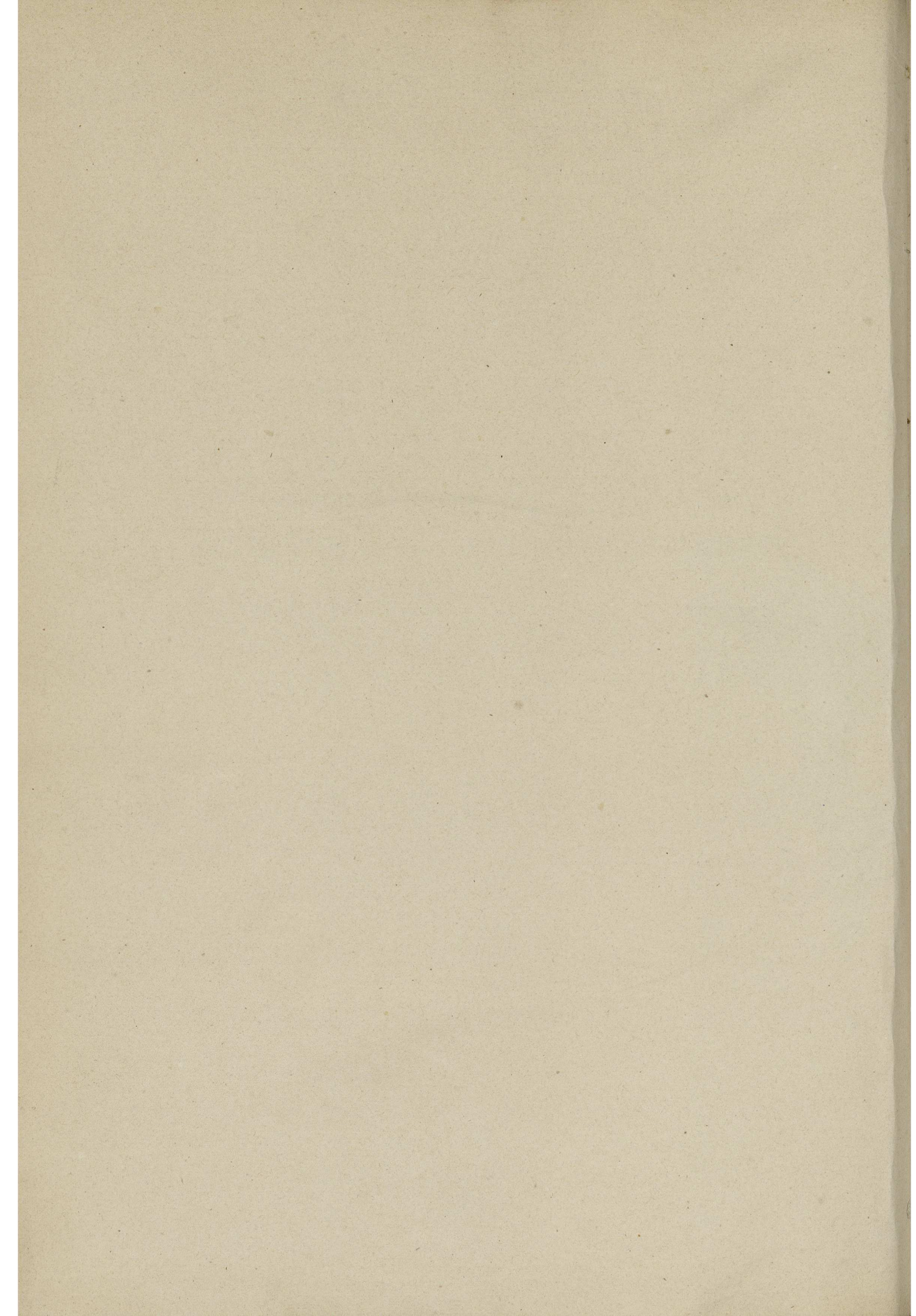
PROCTOR 1.973

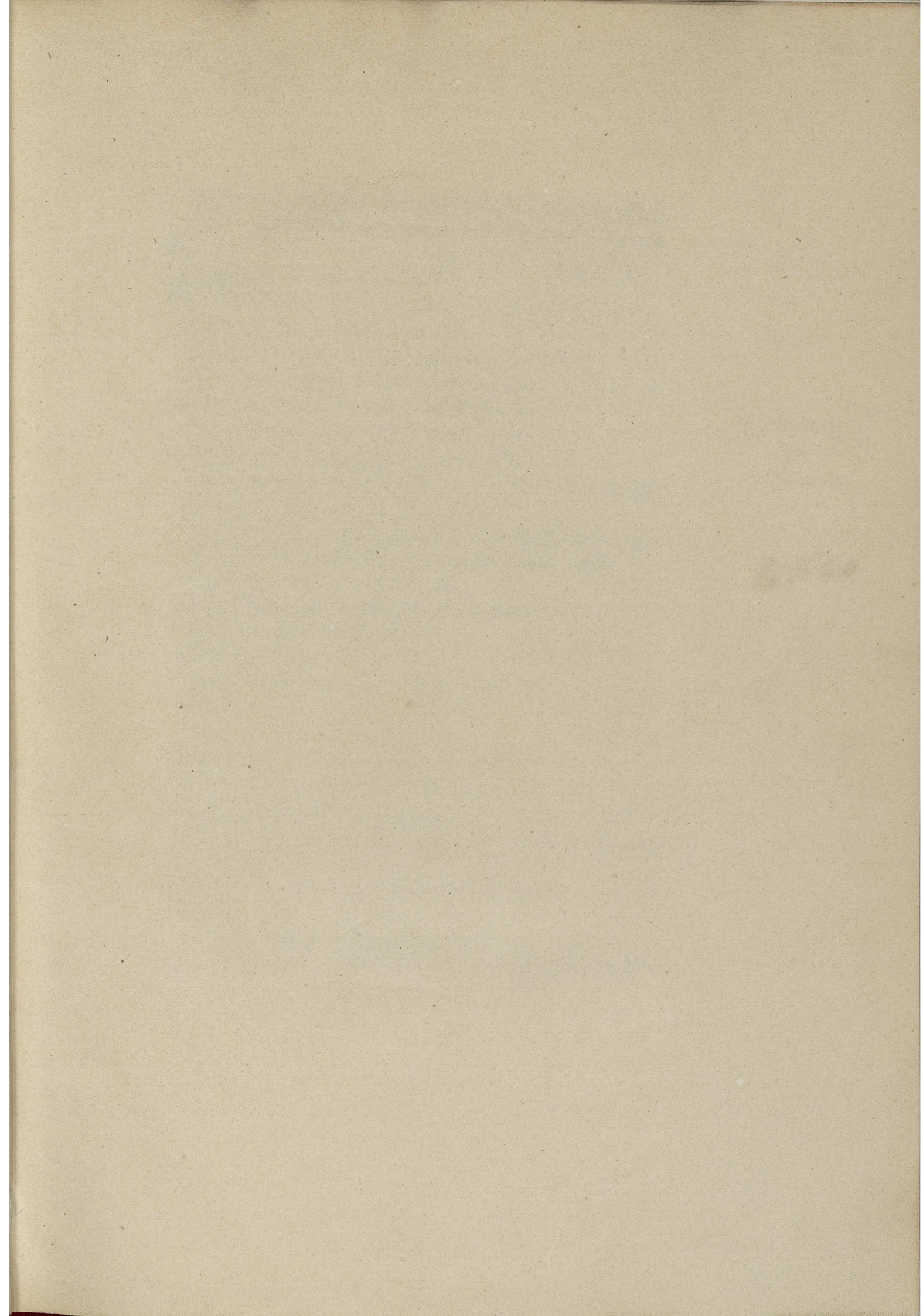
PELLECHET
et POLAIN 3.086

Gesamtkatalog 5.785

Cote ancienne 4540

VCINC 3 = 70

Incipit tabula scđm ordinem alphabeti in vitas pboꝝ
iuxta cap̃ demonstrans ṽtutes & vicia in eisde signata

A Doratio vbi deos . xlv .

A adulteriũ plura mala facit . xxxiiii .

A adultera putat̃ que nō est . xlv .

A duocatoꝝ bone & male p̃petates . xxxvii .

A lexandri magni malicia . lxvi . lxvii .

A leaꝝ ludus quantũ sit detestabilis . iiii .

A matorio poculo quidã in furia vertit̃ . c .

A mor carnalis p̃ quid cognoscat̃ . lxxiii .

A mici q̃modo sint diligendi . iiii . x . xvii . xxiii . xxvii .

xxxvii . lxviii . lxxxv .

A micie q̃ sint p̃petates . lxxxiiii . lxxxviii . c xix

A ngeli vident̃ quosdã a morte p̃seruare . xxii .

A nimaꝝ transpositio ponit̃ . xvii .

A ie et̃nitatē ponūt p̃bi . xxix . lxxxv .

vbi mortem sibi intulerūt

A nni p̃petates . vi .

A rtes liberales mulieres dicūt̃ . lxix .

A riopagus vnde ortũ habeat . xii .

A sinũ se quidã putat̃ esse . lviii .

A strologus a retula deridet̃ . i .

A strologi plures fuerūt . xlii . lxxv .

A strologus prim⁹ quis fuerit . i .

A uaritia quantũ p̃bi fugerint . i . xii . xvii . xviii . xix

l . lxxxiii . lxxxviii . c xix

A uctoritati p̃boꝝ plures adheserūt . xvii .

A urea tabula repitur . i .

B arbam cur viri portent . l .

B etitudo i q̃ consistat lvii . lxiiii . btitudo vbi mors

BIBLIOTHEQUE
de
Mr COUSIN

4540

Bellorū appetates .iiii. xxxii. vbi pugnare
 Beneficia quō sint dāda .xxix. lxxxix. lxxxixiii. c vii
 Bonū commune quātū sit diligendū .ii. iiii. xv. xvii
 xxv. xxxii. xxxvii. xl. li. lxxxixiii. lxxxv. vbi
 bonū honestū
 Bonū honestū debet pferri vtili .xli.
 Bona vera que sint .ii. v. xx.
Cantus nō laudat in sembo .xl.
 Canes p̄m dilacerant .xlvi.
 Carnes p̄bi quidā nō comederūt .xvii. xxxvi.
 Carnes in quodā maccello fuerūt imputribiles .c iiii.
 Castitas quantū bonū sit .i. xvii. xxx. xxxi. lxi
 Cena vbi gula .xxx. lxi. lxiii.
 Cuiū conditiones bone .xv. vbi bonū commune
 Clementiā quantū habuerint antiqui .iiii.
 Clementie appetates .lxxxixiii. c xix.
 Conatus quomodo debet haberi in omni ope .lxxxvi
 Conuertit iuuenis p̄teritis ad p̄suasione p̄bi .lxi. lxx
 Consiliary & consilia qualia debeant esse .xxvii. xxx
 xxxix. xl. xli. lviii. lxvi. lxxxv. c vi. c xix. vbi
 bonū commune
 Contemplationē quantū quidā dilexerint .xxx. li.
 Corporis voluptas est maxm? inimicus .xxiii. c xix
 Correctio quomodo debet fieri .xxx.
 Cresus ditissimus regnat .ii.
Deus quomodo infideles exaudiat .xii.
 Dei cultus quantū intente sit exequēd? .xxxii.
 Deus quid sit descriptiue .xl viii.
 Deo quomodo assimilemur .lviii.
 Deus quomodo sit vnus .lxxv.
 Dei p̄uidentia quomō specialit? ē circa hominē .c xix.

Deos quidā pagani phibuerūt venerari. lxvi.
Demonēs futura p̄dicere possunt. lii.
Delectationes quantū sint piculose. xxiii. xlv. xlvii.
l. lii. lxiiii. lxxxv. c xix.
Detractiones nō sunt curande a p̄fecto. l. lii.
Deuoti quantū esse debeam? in ecclesia. cix.
Din̄tes efficiunt̄ faciliter p̄bi. i. l. lxiiii.
Ditissimus cretus regn̄t. ii.
Din̄tiarū verarū & fallarū p̄petates. ii. xxxi. l. lix.
lxiiii. vera paupertas
Disputatio multū confert. xxxi.
Docere quomodo quis debeat. c vii. vbi studere
Dominis seruire piculosum est. ii. lxvi.
Dominus vbi seruus. l.
Dominia nō sunt curanda. iiii.
Domus quomodo sit regenda. lxxxv.
Donorū p̄petates. c vii. vbi beneficiū.
Dormit quidā. lxxv. ānis. xii.
Euētas quātū sit a p̄bis refutata. ii. iiii. vi. x
Ecclesie quantū sint venerande. c ix.
Elemosina quomodo sit danda. liii. lxxii. vbi b̄ficiū
Exempla bone vite quomodo capiam? c xix.
Ethicam quis p̄mū inuenerit. xxx.
Ama quomodo acquiratur. xxx.
Fames quorundā callidissime tegitur. v.
Familia quomodo sit regenda. lxxxv.
Felicitatis hūane conditio. xxxiiii. vbi b̄tudo. xviii
Fides quantum sit seruanda. xvii.
Fistularū ludus prohibet̄. xxxiiii.
Flere vtrum debeam? mortuos. ii. xviii. c xix.
Fomes peccati quantum obsit. vii. xxiii.

Fortitudinis proprietates . xxxi . xxxii . xliii . l . li .
lxi . lxxix . c xix .

Fures parui tantum suspendunt . lxi .

Gaudium verum quale sit . c xix .

Gaudium interdum necat hominem . xxxviii .

Gloria inanis quantum sit detestabilis . xxxi . xxxviii
xl . l . lxxxiii . lxxxv . c ii .

Gratiarum actio quibus sit referenda . i .

Grammatice magister quis primo vel notabilis fuit . c xviii

Gulam quantum fugerint sapientes . xxx . li . lxi . lxiii .
ubi carnes

Homines quidam non sunt homines . l .

Hominum duo sunt genera que ammirantur pluribus . liii

Homo in quibus considerandus sit homo . lviii . lxxxiii . c xix

Honorare debemus sapientes . i .

Honores fugit solus catholicus . lxxxv . ubi gloria

Honestas que sint . lxxxiii .

Infernus plures posuerunt . li .

Infirmas quomodo sit tolleranda . c xix . ubi mors

Inimici quomodo sunt diligendi . iiii .

Interpretes . lxx . qui fuerunt . lxxv .

Invidia quantum vicium sit . xxii . xxx . xxxv .

Ire appetates . xxiii . l . li . lxiii . lxi . lxxxiii . c xix

ubi patientia clementia

Iurandum non est faciliter . ii . lxi . lxiii .

Judicare difficile est . v . xxviii . xxxvii .

Judicare non debemus temerarie . xxx .

Iustitia quomodo sit facienda . lxxxiii .

Iuuenis lasciuus conuertitur per plurimum . lxi .

Laudem quomodo fugere debemus . c xix .

Legum conditores plures fuerunt . ii . xv .

Lex vetus transfert . lxxv .
 Lectoris dom? unde videat? habere ortu . liii .
 Leonē quidā vincit . lxxvi .
 Libri quantū sint diligendi . lxxv .
 Libri impudici nō sunt legendi . xxii .
 Liber quis sit . xxxvii . lxxxviii .
 Linguam quomodo compescere debeam? . ii . iii .
 Loqui quomō debeam? . xvii . xxxvii . xxxix . xliii .
 lxxxviii . c xvii . c xix . vbi silentiū
 Locutio de virtutib? puerfos conuertit . lxi .
 Loci crebra mutatio est malū signū c xix .
 Loycam quis inuenerit . xlix .
 Ludus alee quantū sit detestand? . iii .
 Ludus fistular? phibet? . xxxiiii .
 Luxurie detestatio . xxi . xxxiiii . xxxvii . l .
MAccellum fit vbi non putrescunt carnes . c iii .
 Magus maximus fuit virgilius . c iii .
 Magi primi qui fuerūt . viii .
 Magistris quantum regratiari tenemur . liii .
 Maledictio est tolleranda . l . vbi patientia
 Martiriū merito sustinere debem? . lxxvi . vbi mors p
 iusta causa
 Mathematica ars quantū delectet . lxxiiii .
 Matrimoniū etiā pagani honorauerūt . lxxxviii .
 Matrimonio iuncti etiā in publico casti esse debent . l .
 Medicine artem quis primo inuenerit . xliiii .
 Mendicauerunt philosophi . l .
 Mensa aurea reperit? . i . lxxv .
 Militū bonor? laus . iii . iiii . xl .
 Mortui an sint deflendi . ii . c ix . vbi flere
 Mortuos sepelire quātū bonū sit . xxii . vbi sepultura

Mortem quidā miro modo euadūt . xxii .
Mortē quidā sibi intulerūt desiderio felicitatis ferende
xxix . xlviii . lxxviii . lxxxv . c . c viii .
Mors nō est timenda p iusta causa . xxx . lxi . lxvii
lxxiii . lxxix .
Mortem quidā psciūt . xxxi .
Mortem aquarū quidā pbi timuerūt . xxxi .
Mors ē patientē expectāda . xxi . l . lxxiii . c iiii . cxix
Mors duplex est . li .
Mortē quidā satis mirabiliter . lvi .
Mors iuuenibz p̄mquior est q̄ senibz . lxxxviii .
Mores boni a quo primo regulati sunt . xxx .
Mulierū que sint ornamenta . xvii .
Mulier quedā puerū parit in feretro . xxvi .
Mulierū p̄petates . lxxviii .
Mundos innumerabiles quidā ponit . ix . lxvii .
Mundus iste ē velut spectaculū . xvii .
Mundus duplex est . li .
Musica quis & quomodo inuenerit quidā primo . xvii
Musica socrates didicit senex . xxx .
Musica quātū p̄sit . xlviii
Musca enea alias muscas vmas fugat . c iii .
Nascit̄ quidem puer a matre in feretro . xxvi .
Nascunt̄ duo pbi vna die & simul moriūt̄ . lxxv .
Natiuitatis sue die quolibet infirmat̄ pbus . lxxi .
Nautarū quantum sit periculum . x .
Nigromāntici plures fuerūt pbi . xvii . c iiii . vbi v̄gili?
Nigromanticus maximus fuit virgilius . c iii .
Obedientia laudat̄ . lxxiii .
Obsidens castra multiplici astucia vtit̄ . v .
Occidunt quidam seipsos . xiiii .

Ociositas quantum sit fugienda . lxxxv.
Oculos quidam sibi ezuerunt . xliii .
Odiū quomō sit restringendū . iiii . vbi amici **I**nimici
Opera misericordie qualiter sint exercenda . xxii .
Orare quomodo debeamus . cx .

Patiētia multū commēdat . ii . xxx . xxxi . l . lii .
lxvi . c . iiii .

Passio quō sit extirpanda . xxix . xxx . xxxi . xlviii

Paupertatis laus . i . xviii . xxv . xxx . xlv . l . lviii .

lxiiii . c . xix . vbi diuitie . auaritia

Paulus quorū pborū auctoritatibz usus sit . xlii . lxxvi

Penas animarū pbi ponūt post mortē hominis . lii .

Pene quō sint infligende . lxxxiiii .

Peccata que sint magna reputata a pbiis . xvii .

Pecuniā concedens interdū etiā amicū pdit . lxi .

Peregrinatio laudat . xviii . xxx .

Pestilentia quedā sedat . xii . xxx . xlv .

Philosophi debent esse paupes . i .

Philosophi nomē vnde originē trahat . xvii . xxxi .

Pborū differentia ab alijs . xvii .

Philosophia quid sit . xvii . xxx . lii . c . xix .

Pbya vnde ortū habeat . i .

Pbisonomi interdū vere iudicant . xxx . xlv .

Propleumata pluriū pborū ponūt . i . ii . vi . xiiii .

Propleumata valde pulchra . xvii .

Prophēcie donū quidā videntē habuisse pbi . xiii . xxx
lii . c . iii .

Predicat philosophus . lxi . lxx .

Prudentū male ppetates . xiiii .

Prudentū ppetates . lxxxvi . c . vi . vbi sapiens

Pugnare quomodo vir debet p bono cōmuni . ii . iiii .

Pueri p̄nosticant̄ futuri sapientes . lii .

Puer quidā nascit̄ a matre in feretro . xxvi .

Pulchritudo anime quomodo sit c̄seruanda . xxx . l .

Pulchritudo corporis ad motū deseruit . xxxiii . l . liii

Purgatoriū plato ponit . lii

Regnū quid sit & regere . c . xix .

Regimina sunt refutanda . iiii . c . xix .

Rethorica quis primus inuenerit . xxvi .

Rethor quidā mirabile facit in iudicio . xxviii .

Ridere quare boni debeant . xi .

Ridet quidā primo natus . viii .

Risus & gaudiū in dū necāt hōiem . xxxviii . lxxvii

Sacrificio deus reconciliat̄ . xii .

Sanguisuga aurea alias viuas fugat . c . iii .

Sapientes primi qui fuerint . i . vsq̄ ad . vii . capitulū

Sapientes vnde dicant̄ . xvii .

Sapiētes q̄no sint honorandi . xxxvii . xxxviii . c . v .

Sapiens p̄ quid cognoscit̄ . lii . lxxviii . lxxxix .

Sapientes quantū p̄sint rei publice . lxiii . lxxiiii .

Senū vita numerat̄ . lxxxix .

Se pelire debent se homines reuerenter . xxxviii .

Se pelire mortuū quantū p̄sit . xxii .

Se pulturā quidā nō curant . xxii . l .

Septuaginta interp̄tes qui fuerint . lxxv .

Seruare dominis periculosum est . ii .

Seruū se quidam p̄ho tradidit . xxxv .

Seruus quis sit . xxxvii . lxxxix .

Seruus quomodo debet tractari . c . xix .

Silentium p̄bi suis indixerunt . xvii . xlv . lxi .

Societas cum quib̄ sit habenda . iiii . lxxxix . c . xix .

Solitudo commendat̄ . xi .

Sol a quibusdam putabat lapis ignit? . xviii .

Sophiste cuiusdam libri comburunt . xxviii .

Sophistarum detestatio . l .

Studere quantum debeamus . ii . xvii . xxv . xxvi .
xxx . lii . liii . lxxiii . c vii . c xix .

Studere quomodo debeamus . xi . xlv .

Studentium bone appetates . xvii . xxx .

Stellarum numerum & appetates nullus inuenit . xliii .

Sybia quantum obsit . lxvi . lxvii .

Tempus quomodo sit expendendum . xvii .
Terra describitur . lxxv .

Tristitie appetates . lxvi . ubi fletus

Thesaurus verus quis sit . ii .

Timere quid debeamus . c xix .

Temeri virtus que sit . lviii .

Venatio parit pericula mortis . x .

Versus quis primo fecerit exametros . vi . xiii .

Verecundie male appetates . xliii . xxxv . lxxxii .

Verecunda non sunt semper legenda . xxi .

Veritas quantum sit amanda . lxi . lxvi .

Vetus testamentum transferre . lxxv .

Vestes pulchre non sunt curande . ii . xvii . xxxvii . lxi

Vestes mulierum vere que sint . xvii .

Vinum ubi ebrietas . iiii .

Vinee appetates . x .

Videre ad speculum suadet . xxx . lii .

Visus incautus quomodo est restringendus . xxxix .

Visio futurorum ubi prophetia . xliii . xxx . lii .

Virginitas etiam a paganis honoratur . v .

Virtutes vera bona sunt . l .

Virtutum commendatio . xxvii .

Virtutes quis primo docuerit . xxx .

Virtutes cardinales a q̄ pmo posite sint . xxx . lix .

Virtute carens est bestia . l .

Virtutes quomodo debent acquiri . lviii . lxiii .

Virtutes cardinales quo in deo sint & in nobis . lix .

Vitam contemplatiuā quidā suadent . xvii .

Voluptas maxim⁹ est hominis inimicus . xxiii .

Vxor quomodo sit ducenda . xxx . xl . lxiii . lxviii .
lxxxiii .

Vxor quomodo sit regenda . xxx .

Idolatriā pbi phibuerūt . xviii . xxvii . xxx .
xlv . lxvi . lxxv .

Idolatriā auget virgilius . ciii .

Accius poeta claret
& pb? . c. v.

Alcibiades . xxxiiii .

Antisthenes . xxxiii .

Anaximander . ix .

Anatbarhis . x .

Anaximenes . xvi .

Anaximenes ali? . lxiii .

Anaxagoras . xviii .

Anaxarcus . lxvii .

Antipater . lxxi .

Antipat? stoyc? . iiii .

Appollonius . c. xi .

Apuleius . lviii .

Aristippus . xxxi .

Archita . xxiii .

Archilogus . xxi .

Aristides . xli .

Aratus . xlii .

Aristotiles . liii .

Archimenes . lxxiii .

Archephilas . lxxii .

Basilicus . c. xii .

Bias . v .

Cathon stoycus . l .
xxxix .

Cattho marcus porcius

stoycus . lxxxv .

Calisthenes . lxvi .

Carneides . li .

Chilo . iii .

Claudian? poeta . c. xvi .

Crates . xix .

Crisippus . xxix .

Curio . lxxxii .

Demas . lxii .

Democrit? . xliiii .

Demoscenes . xxxvii .

Dyodorius sicul? . xci .

Dyodorius ali? . lxix .

Dyogenes emicus . l .

Dyogenes babiloni? . l .

xxxvi .

Egeas . lxxx .

Eleobulus . vi .

Empedocles . xlviii .

Epicurus . lxiiii .

Epimenides . xii .

Erachitus . xlvii .

Eschines . xxxv .

Esopus . xxiii .

Eudoxus . xlii .

Eumius . lxxx .

Euripides . xxxvi .

Euripides ali? . xlv .

Hercules . xiii .

xxxix .

Galienus . c. xiii .

Gorgias . xxvi .

Homerus . xiiii .
Hesilius . lvi .
Hermes . lx .
Herestratus . lxxiii .
Hulius celsus . c . iiii .
Higurgus . xv .
Huci . c . i .
Harcus . xc .
Menander . lxxvi .
Miso . xi .
Oracius poeta . c . ix .
Oaneius . lxxxvi .
Oatubius . lxxxii .
Oericles . xxxix .
Oerianus . vii .
Oeremides . xlix .
Ohedron . lv .
Ohilemon . lxxvii .
Oictagoras . xvii .
Oitacus . iiii .
Olanci . armaci . xcix .
Olautus poeta . c . ii .
Olotinus . lix .
Oloci . gallus . lxxxv .
Olato lii . **O**lemon . lxx .
Oolistratus . lxx .
Oorphirius . c . xv .
Oosidoni . stoic . xii .
Oristia . gmatic . cxviii .
Orotagoras . xxviii .
Oseusippus . lvii .
Otolomeus . lxxv .

Salustius . xcviii .
Seneca . c . xix .
Scipio . xciii .
Symachus . patci . c . xvii .
Stacius . lxxxiii .
Symonides . xxii .
Solon . ii .
Socrates . xxx .
Sophocles . xxxviii .
Stilbon . xx .
Gallus poeta . c . viii .
Thales . i .
Themistodes . xl .
Theofrastus . lxxviii .
Therencius . c . vi .
Titus limius . lxxxvii .
Trog . pompeii . c . xiiii .
Tullius . xciii .
Valeri . catul . lxxxiiii .
Varro marcus . c . vii .
Virgilius poeta . c . iii .
Vitus lucretii . c . c .
Xenophilus . liii .
Xenocrates . lxi .
Xistus pictagoric . c . x .
Socrates . xxvii .
Hypocras . xlv .
Zeno enticensis . xxv .
Zeno quida ali . lxxix .
Zenon stoic . lxxviii .
Zenophon . xxxii .
Zoroastes . viii .

Incipit libellus de vita & moribus philosophorum & poetarum

De vita & moribus philosophorum veterum tractatur. multa quae ab antiquis autoribus in diuersis libris de ipsorum gestis. sparsim scripta reperi. in unum colligere laboravi. Plurima quoque eorum responsa notabilia & dicta elegancia. huic libro inserui. quae ad legentium consolationem & morum informationem conferre valebunt.

De thale philosopho. i. capitulum

Thales philosophus. Asianus. ut ait laertius in libro de vita philosophorum. patre examio. matre cleobulina ex cunibus qui sunt phenices nobilissimis. athenis claruit. Dicitur primus sapiens appellatus est. secundum quem & .vii. sapientes vocati sunt. Fuit autem conscriptus ciris mileti ideo thales milesius dicitur est. Dicitur post politicam. naturalis philosophiae factus est speculator. & inuentor fuisse urse maioris & naturalis astrologiae dicitur. Scripsit autem de conuersione & equinoctio & primus inter philosophos dicitur de astrologia tractasse. Nec non & solares eclipses & visiones praedixit. Similiter & inter philosophos. primus dicitur a quibusdam posuisse animas immortales. & solis ac lune magnitudinem inuenisse. Primus de natura disputauit & inanimatis animas tradidit. conuictus ex lapide magnete & electro. Ab egiptiis geometriam didicit. In politicis vero optime consiliatus est. Amant autem eum coniuge caruisse. Et interrogatus cur non duceret uxorem. Respondit ob filiorum amorem. Dicitur principium omnium aquam posuit. mundumque aeternum dixit. & de hominibus plenum. Tempora quoque anni fertur inuenisse. & in tre-

liber beate marie virginis in Rayttulphastat

cētos . lxx . dies diuississe. Scripsit autē de astrologia multa . q̄ in ducētis carminibz cōp̄hendit . **D**um autē tempe quodā a piscatoribz iactū emisset . extracta est tabula aurea ponderis magni . **O**cta autē est otrouer-
sia magna . **I**llis se capturā piscium vendidisse affir-
mantibz . **I**dic dixit se fortune ductum emisse . **V**nde
p̄t̄ nouitatē rei & magnitudinē pecūie ad vniuersum
p̄lm delata est sententia . **D**einde ad appollinem del-
phicū delata est . vt indicaret cui mēsa aurea deberet
Apollo respondit illi dandā esse qui ceteros sapiēcia
precelleret & uirtute . **D**ys auditis . thaleti p̄ho mensa
data est . **I**lle cessit & iussit eam dari bianti . **B**ias ille
iussit eā dari p̄ytaco . **I**lle p̄tm̄ misit eam alteri . **E**t
sic p̄ omēs sapientes missa . ultimo venit ad solonem
qui & titulum amplissime prudēcie & p̄m̄um ad ip̄m
appollinē trāstulit . **I**dic thales paup̄ erat . vacans em̄
p̄bie studijs . adquisicioni pecuniarū intēdere nō vale-
bat . **C**umq; a quibodā exprobraret̄ illi paup̄tas . &
q̄ sua p̄bia eēt manīs . tali vsus ē ingenio vt confunde-
ret exprobrantes . **C**onsiderauit em̄ p̄ astrologiā cui⁹
erat perit⁹ q̄ futuro tūc āno vbertas magna . p̄ter cō-
suetudinē fieret olimaz . quaz precedenti āno copia
fuerat . **V**t plurimū em̄ olime post vbertatē deficiunt
Cum igit̄ hyeme adhuc esset habūdācia olimaz . cul-
toribz in duabus ciuitatibz scz mileto & chio . paucas
pecunias p̄ arra fructuū āni futuri qui paz credebāt̄
exerescere . tradidit . **E**t cum vt ip̄e premiderat facta
fuisset copia olimaz . multis querentibz olimas emere
p̄cium tm̄ taxauit vt voluit . **E**t sic multas collegit
pecunias . Quo facto . ostendit exprobrantibz nō esse
p̄biam manē . qm̄ p̄bis facile est ditari . **S**ed p̄bie &

pecunie studia sibi inimicē non posse conuenire dicebat
Idcirco ignobiliori studio p̄termisso . digniori scilicet
pbie studio vacare p̄elegerat . **F**ert̄ de ip̄o . **D**ū noc-
te quadā duceret̄ extra domū a vetula vt astra cōspi-
ceret incidit ī foueam . eoq̄ lugente dixit vetula . **T**u
quidē thales . que añ pedes tuos sunt uidere nequies
quomō ergo que ī celo sunt potes agnoscere . **D**ic tha-
les fert̄ dixisse . **N**on triū ḡcias ago fortune . **P**rimo
q̄ homo sum & non bestia . **D**einde q̄ mascul⁹ sum &
non femina . **T**ercio q̄ grec⁹ sum & nō barbar⁹ . **D**e
hoc thalete ait aug⁹ . s . de ciuitate dei . **D**uorū p̄horū
genera tradunt̄ . vnum ytaliciū . & alterū iomiciū . **E**t
infra iomici ḡtus princeps fuit thales milesi⁹ . **D**ic vt
suos successores p̄pagaret rez naturas scrutatus est
qui disputacōnes lris mandans emicuit . maximeq̄
admirabilis extitit . q̄ astrologie numeris cōprehēsis
defect⁹ solis ac lune etiā p̄dicere potuit . **A**quā tñ
putant̄ rez eē principium . & hinc elemēta oīa mūdi
ip̄m̄q̄ mundū & q̄ ī eo gignūt̄ existere . ysidor⁹ q̄
ī sc̄do libro ethimologiarū ita dicit . p̄biā apud gre-
cos prim⁹ p̄scrutat⁹ ē thales milesius . vn⁹ de septē
sapiētib⁹ illis . **D**ic em̄ añ alios celicās . atq̄ vīm rez
naturalīū cōpleta racōne suspexit . **Q**ui⁹ hec dicta eē fe-
rūt̄ . vt ait laercius ī libro de vita p̄horū . **A**ntiquissi-
mū encium est deus . quia ingemitū & euum . **O**pti-
mū enciū est mūd⁹ . nā op⁹ dei . **M**aximū enciū est
loc⁹ . omnia nāq̄ capit . **V**elocissimū enciū intellect⁹
passim et̄m currit . **V**alidissimum encium necessitas
dominat̄ em̄ cūctis . **P**rudētissimū enciū temp⁹ . ad-
inuenit em̄ omīa . **I**nterrogauit eum quidā si lateret
deos homo iniuste agēs sed nec cogitās inquit **I**nt⁹

rogat? si iuraret se non fuisse mechatū. ait. peius enī
est adulterio pūrium. **I**nterrogat? quid difficile. ait
Seipm̄ agnoscere. **I**nterrogat? quid est dulcissimum
ait **A**cquirere. **I**nterrogat? quid est numen. ait. qđ
nec principium habet nec finē. **I**nterrogat? quid gra
uissimū & detestabile uidisset in mūdo. ait. **B**enem
tyrānū. **I**nterrogat? qualit̄ quis infortunū ferre possit
ait. **S**i inimicos pati uideat. **I**nterrogat? q̄lit̄ quis
iuste uiuere posset. ait. **S**i q̄ iubet alios ip̄e agat. **I**n
terrogat? quis felix sit. ait. Qui san? ē corpe. anima
mūd? . natura docilis. **D**ocebat autē amicorū p̄ncium
& absencium recordari. nec faciem ornare. sed cogita
cionibz bonum esse. **I**tem dicebat. **C**auē ne diceris
nequit̄. & que dona obtuleris p̄ntibz. eadē & a filijs
suscipe. **Q**ui? thaletis auditor fuit anaximand? p̄bus
Obyt autē thales āno etatis sue. lxxviii. **C**laruit ve
ro t̄pibz achas regis inde. **E**t notandū. qm̄ eḡypt?
p̄moysen & aaron tot plagis punita fuit p̄ quinque
mum. quidē timētes eḡyptū periturā egressi sunt sicut
tyrops. qui ingressus greciā. athenas cōdidit. **E**pi
thaurū corinthum:.

¶ De solone p̄bo. ii. capl

Solon p̄bus. vn? de. vii. sapiētibz grecie
naccōne athemiensis. athenis claruit. **D**ic
athemiensibz leges optimas edidit. quas
postmodū romani ab athemiensibz accepūt
multaq; beneficia eis contulit. & multo t̄pe eos pru
dencia sua a seruitute & tyrānide liberauit. **E**t tandē
fortuna mutata pfugus ī eḡyptū se trāstulit. **D**einde
creso liddorū regi adhesit. **I**nde q; p̄mot? iuit in si
ciliā. vbi sub noie suo cōdidit ciuitatē. demum ī cippo

senectutē exegit. **I**dic dū senex esset. vt refert tuli⁹
in libro de senectute. pisistrato tyranno athenas oc-
cupare volēti. toto conatu restitit multis ex cūibo cō-
senciētib⁹ pisistrato. **I**nterrogat⁹ aut qua spe fretus
tam audacter resisteret. ait. **S**enectute **I**dic etiā dū
videret athenas pisistrato tyrāno subici. ceteris se ty-
rāno offerētib⁹ recessit & apud naciōes alias habitauit
Interrogat⁹ cur sub illo manē nollet qui mltū ei hono-
ris conferre patus erat. quippe qui multos minoris
uirtutis honoraret. respōdit **M**agni & uirtuosi apud
tyrānos similes sunt calculis racōnū. quorū vn⁹ quisq⁹
qñq⁹ plura signat. qñq⁹ uero pauciora. at sic tyranni
qñq⁹ magnū dicunt & clarū. qñq⁹ necesse est honore
carere. **I**nterrogatus semel a creso rege liddorū quis
ei felix esse uideret. ait. **T**ribalanus athemiensis &
cleobis & bico ignoti homīes & h⁹ quorū fama latet.
ornās⁹ se cresus oīode sedens⁹ in solio interrogauit
eū. **S**i quid miri melioris uidisset. Qui ait. **G**allos
fasanos & pauones naturali em flore decorati. sunt &
milies meliores. **S**cripsit illi vt ait laercius piander
pb⁹ qui apud chorintū principatū agebat. sciscitās
an aduersantes sibi essent fugandi. **C**ui solon in hec
verba respondit **S**olon piandro. nuntias michi nō
in illos aduersarios tibi. **T**u aut si debes fugare non
attinges. **A**dversabit⁹ aut & aliquis nō suspectorū
Ille quidem timēs de se al⁹s uero criminās te **N**am
aliquis nichil timens saltem. ciuitati grām ofert ubi
suspect⁹ fueris. **S**acius igit⁹ abstinēdū vt alieneris a
causa quā pensandum tyrānidē agere. vt alienā uim
plus habeas ea que incūitate. **S**i hec cogitas. nemo
tibi postea malus nec repelles aliquem. **H**uic soloni

inbituū filium lugenti . non esse flendū ait quidā . eo
q̄ flere nichil pdesset . **C**ui ille . **E**o magis ploro . quo
dāpnū meū irremediabile videā . **I**nterrogat⁹ aut an
vellet q̄ sui de ei⁹ morte lugerēt . ait . **A**d hoc mltis
conatib⁹ laboram . vt in morte mea dolore & laments
non careā amicor⁹ . **D**ic cum quēdā ex amicis grauit
merentē videret . vt ait valerius . eū pduxit in arcē
hortatusq̄ ē vt p om̄s edificior⁹ ciuitatis ptes oculos
circūferret . Quo facto . cogita tecum inquit qm mlti
lugent sub hys tectis . & olim fuerūt . hodieq̄ vsent⁹
& in sequētib⁹ sc̄lis sint futuri & ideo om̄te mortaliū
incōmoda . tamqm p̄a deflere . **I**dem vt ait idē va
lerius ad amicū . dicentē se intollerabilem pemit⁹ ama
ritudinē ppeti . dixit . **S**i in vnū locū mala sua cūcti
contulissent futurū . vt p̄a deportare domum qm ex
cōmuni miseriaꝝ aceruo porcionē suam ferre mallent
hoc ē . **M**allet homo suā amaritudinē habere . qm por
cionē que eū contingeret . si cūctor⁹ angustie in vnū
aceruū posite p singulos diuidi p rata deberent . **N**on
dicat igitur quis ceteris quibuscūq̄ intollerabiliores
amaritudines sustinere . **I**nt ceteras autē eius leges
sunt hee vt ait laercius . **S**i quis parentes indigētes
nō alat . ingloriosus **F**ily eor⁹ qui p re publica obiere
publice nutrant⁹ & doceant⁹ . **I**tem statuit tutorē cū
orphanor⁹ matre nō habitare . nec tutoris officiū ex
ercere ī quē orphanor⁹ defunctor⁹ substantia puenit
nec sculptori anuli licere signū tenere venditi anuli .
Et si vnum oculū habētē quis illo p̄auerit . vice vsa
ip̄e geminis careat **E**t q̄ princeps . si ebriosus fuerit
nece dāpnet⁹ . **Q**ui⁹ hee legūt⁹ sentencie fuisse **S**atu
ritas ab opibus grauat⁹ . **C**ontumelia vero a saturitate

que nō posuisti. nō tollas. **N**e mēciarīs. probitatem
inreimrando cerciorē habe. **C**ui? em̄ dictū non habet
inrisurandi pondus. eius quoq; iusiurandū uile est
Amicos ne cito possideas. quos autem possederis ne
reprobēs. **P**incipari noli. nisi prius edoctus subeas.
principi. **C**onsule nō dulcōra sed optima. **I**ntellectū
fac ducē. **N**e male loq̄ris. **D**eos honora. & parētes
reuere. **S**ermonis blandicia seruētis & imperantis
debet esse communis. **N**eminē qm̄ diu uiuit dicas esse
felicē. eo q̄ vsq; ad vltimū uite sue possit fortuna mu
tari. felicitatis em̄ iudex dies vltim⁹ est. **R**ez incia
debēt fortune. p̄biam solā cōsecrat finis. **N**ichil ē aut
homini metuēdum nisi ne p̄biam finis excludat. **R**e
sponsa ei? ad quedā quesita sunt hec. **Q**uid ē vbum
ymago opum. **Q**uo firmat vbum. **S**ilencō. **Q**uo fir
mat h̄lenciū. **t**empe. **Q**uid est lex. **a**ranee tela. quia si
in eā inciderit. quid debile retinet. **g**ue aut p̄trāsīt
tela rescissa. **C**um in loco quodā mltis loquētibus solō
nō loq̄ret̄ interrogat⁹ est a periādro **U**trū p̄p̄ vboꝝ
inopiam an quia stult⁹ esset taceret. qui ait. **N**emo
stult⁹ tacere potest. **I**nterrogat⁹ a quodā diuite cur
ip̄e paup̄ esset an thesauros haberet ait diuiti. **T**u &
ego thesauros habem⁹. sed m̄ meū & tuū hoc inter
est. qm̄ de meo nullus me inuito quidq̄m potest con
tingere. & si alijs distribuezo. diminucionem non
patit̄. tuus autem amissionis cottidie patet discrimi
ni. eciam te inuito. & si alteri modice tribuis semp
minuit̄. **I**nterrogat⁹ qualis debeat esse p̄mo rector
ait p̄p̄li rector pri⁹ se qm̄ p̄p̄lm̄ rectificare debet. **A**lio
qm̄ erit velut is. qui vmbra curuam rectificare co
nat̄. pri⁹ qm̄ iurga curua vmbra faciens recta fiat

Interrogat? quid acucius gladio . ait . praua hominis
lingua . Interrogat? quis esset liberalis . ait . Qui sua
bona alijs libet impartit & aliearum rerum cupiditate caret
Interrogat? qualiter ciuitas bene regi possit . ait . Si
princeps & maiores secundum leges mizerint . Interrogat?
quomodo fieri posset ut non tam se homines offenderent ait
Si eo modo . non passi iniuriam guerent . ut passi Scripsit
autem solon utilia multa in . v . milibus carminum . Narrat
etiam de ipso valerio libro . viii . quod ipse adeo toto tempe
rate sue studiosus fuit . ut etiam ad senilem productum etate
sicut cottidie senescebat sic cottidie aliquid addiscebat
Cum octogenarius iam moritur? in lecto decubaret
& assistentibus amicis circa illum . & de quodam sermone
inter se conferentibus . satis iam pressum caput erexit
Interrogatusque qua propter illud fecisset . respondit . Ut
cum illud quicquid est de quo disputatis preceperis . moriar
Mortuus est autem in cipro octogenarius . Et clauditur tempus
ezechie regis inde .

De chilo philosopho . iii . capitulum

Chilo philosophus lacedemonius . athenis clauditur
vnde de . vii . sapientibus grecie . Sic ut dicitur
in politico libro primo . in genere societatis
causa . missus fuit corinthum . ubi duces &
seniores populi ludentes inuenit in alea . propter quod in fracto
negotio reuersus est dicens se nolle gloriam spartanorum
quorum ut? instructo bisancio clarescebat Hac maculare
infamia . ut diceretur cum aleatoribus traxisse societatem
Huc ut ait laercius interrogant Esop? poeta . Quid nam
ageret impius . Respondit . Alta humiliat . humilia vero
exaltat . Interrogatus in quo differunt dociles ab
indoctis . ait . Bona spe . Interrogat? quid difficile

Respōdit . Ineffabilia tacere . diligēciā bñ disponere
& iniuriā passim posse paciētē pati . **I**nterrogat? quid ē
fortuna ait Ignarus medic? mltos em̄ excecāt **D**o
cebat autē hic dñari lingue & p̄sertim in om̄ino . **N**ō
esse maledicēdū p̄ximis . **A**lioquin oporteret audire
ea quibz quis tristabit? **I**tē non esse minādum cuiq̄m
qm̄ hoc muliebre est . **C**icinis ad calamitates amicor̄
qm̄ ad p̄speritates ire . **H**umiles nupcias facere . **N**ō
esse maledicēdū mortuo . **H**onorem honorare . **C**auere
sibi ip̄i . **D**ampnum malle . qm̄ p̄auū lucrū . **I**llud em̄
semel tristabit hoc vsq; quaq; . **N**on irridere infelicē
Dominatorē mansuetū esse decet . vt eum subditi ma
gis reueāt qm̄ timeāt . **D**iscere bñ p̄esse p̄e domui
linguam nō p̄uenire intellectū . **I**re dominari . **N**on
cupe impossibilia . **N**ō festinare in uia . **L**oquentē non
mouere manū . **N**ō mamiatū esse . **O**bedire legibz . **U**ti
solicitudine . **I**n hys q̄ dicūt de aliquo ad p̄pam mētē
recurrere . **I**n lapidibz em̄ & cotibz aurum examināt
Viroz vero bonor̄ & malor̄ intellect? dedit examē
In iudicijs inimicū iudicare scdm̄ leges . vt saltē lex
conseruet . s. & amic? . **D**icebat eciam tristia cūcta
exuprari posse aīo & amico **I**tē has duas affectiones
s. amorē & odium licet fortissimas . sic dicebat esse co
hercendas . vt amicos diligas quis tamq̄m fortz qnq;
odio habetur? . & inimicos odit tamq̄m postea ama
tur? . **F**uit autē chilo breuiloqu? . vnde & aristagoras
hunc loquēdi modum chilū colum vocat . **V**ixit autē
ānis . lvi . & mortuus ē **E**t iuxta sepulchr̄ ei? erecta
fuit statua . **D**scripsit autē notabilia mltā inducētis
carminibz elegantē vt ait laercius . **E**t claruit tempe
Dedechie regis inde : .

De pitaco pbo . iiii . capitulū

Pitacus asianus mitelenus pbus illustris vnus
de . vii . sapiētibus & in re militari strenuus
Cum bellum inter athenienses & mitilenos
instaret . quia ipse mitilensium exercitus ductor
erat . pugnare statuit cum firmone atheniensium duce in
singulari certamine & rethe huius sub scuto furto circum-
uoluit firmone . & occidens eum saluauit fratri . **Mi-**
lenses autem ei principatum obtulerunt . quem ipse decemmo-
tenuit & ad optimum ordinem ciuitate aducta . depo-
suit principatum . ac decem annis alijs superuixit . **E**t cum
predices esse posset . spreuit diuicias . **F**ert quoque ut ait
laercius . quodam oparius eius filium securum ingerens
interfecit . **C**umbo autem ligatum homicidam mittentibus ad pi-
tacum . ipsum absoluit . dicens indulgentiam esse supplicio
pociorem . alcheus vero poeta antequam pitacus principatum
mitilensium obtineret amaritudine odij & ingenij uiribus
perinacissimam in eum persecutionem ingessit . **T**andem pitacus
principatum adeptus . altheum pauentem & tremulum ac-
cerfuit & dixit . **M**ichi per uindicta tibi per pena suf-
ficiat . quod auxilium uel fuge deficiente presidio . posses nunc
iniuriarum prima reportare . parcentemque igitur iniuste perse-
qui desine quem iniuste pati ualeres ultorem . **D**ic pitacus
uidens multum uinum in insula mitilensium crescere . uolens
ebrietati hominum precauere . **L**ege publica statuit ut pec-
catus ebrius dupliciter puniretur . **D**icebat autem uinum malum
& bonum esse . malum quidem ex crapula . sed bonum ex
natura . **E**i haec leguntur fuisse sententiae . **D**icebat pitacus
eas optimas esse uictorias . quae sine sanguine sunt . **D**i-
cebat etiam prudentium uirorum esse . priusquam fiant . fortium
vero facta bene disponere . **I**tem dicebat infortunia non

esse vitupanda . nec verētem crimen vitupandum esse
Non obiurgandū esse animum amicū . sed nec etiā mi
micū depositū recipientē reddere . **E**usebiam exercere
Castitatē amare . **V**eritatē habere . **F**idem . expiēcā
aptitudinē . amiciciam & solerciā . imitari . **I**tem dice
bat . qđ factur⁹ es ne pđicas . deficientē em̄ irridebe
ris . **Q**uī⁹ pitaci fuit illa sentēcia . ab alijs postmodū
recitata . **P**incipat⁹ ostendit virū . **I**nrogat⁹ quid
optimū . ait . ad pñs bñfacere . **I**nrogat⁹ quid gratū
respōdit . ānū . Quid occultū . futurū . Quid fidele . terra
Quid infidele . mare . **S**cripsit autē pitac⁹ de moribo
& policia vñs sexcentos . **M**ulta etiā psayce scripsit
Vixit autem ānis . lxx . **E**t claruit tempe **I**oachim
regis inde : .

De Biantē pbo . v . capitulum

Bas primensis pbus asian⁹ vn⁹ de . vii .
sapientib⁹ grece . fuit in primensiū vrbe
princeps . **C**ū autē . vt ait laerci⁹ . int⁹ pri
mēses & messanenses grece instaret bel
lum & primensiū milites . vñs mltas messanensiū
captiuas duxissent . ofestim bias hys vñs doluit &
captiuas puellas liberās . tāqm pñs filias custodivit
Induensq; eas . & singulis dotes tribuens . sub fida
custodia remisit ad pres . inimicis exhibens pietatē
& detestans hoc impietatis genere etiā crudelissimos
hostes nō fuisse ledēdos . **C**umq; hoc fuisset in messa
nēsiū concione narratū . missi sunt cū munerib⁹ nūcy
ad biantē . pacē placatis animis postulantes . alio q̄
tempe . vt narrat idē laerci⁹ . dū aliat⁹ princeps pri
mem obsideret . sperans primēses fame deficere . bias
tali arte defectū intraneū palliauit . **D**uas em̄ mulas

sero ipingwatas de ciuitate dimisit vt quasi fortuitu
ab hostibz caperent. Quas cū aliat? cerneret putant
illos victualibz copiosos. **M**isitq; ad biantē vt egre-
deret ad eum. de concordia tractatur? **R**espondit
bias. **S**i exire forsita primenses cepas ederēt unde
tu magis intromitte legatū. **T**imuit em̄ ne ab hostibz
captus. flere faceret primenses. **C**umq; aliat? legat?
ingrederet urbem. bias aceruū arene spargēs & dif-
fundens desup triticum. ostendit hominī. Qui aliat?
audiēs. recōciliacōne facta recessit **E**t sic fuit ciuitas
p biantis prudenciā liberata **A**lio vero tempe. vt va-
lerius narrat. cū terram ei? fortuna mutata. hostes
inuaderent & qui euadere hostes potuerunt. p̄ciosarū
reū suarū pondere onusti fugerent. nichil ip̄e de hys
deferens fugit. **I**nterrogat? aut cur nichil ex bonis
suis secum ferret. ait. **O**mnia bona mea mecum porto
pectore em̄ illa gestabat. uisenda non oculis sed aīo
estmāda. q̄ domicilio mentis inclusa erāt. **O**m̄? hec
feruntur esse sentencie. vt ait laercius in libro de uita
phoz. **D**onestis & semibz placere stude. **A**udax ma-
neries sepe nocuam pepit lesionē. **F**ortem esse. opus
nature. **C**opiam habere pecuniarū. opus fortune est
Posse autē fari ogra patria. aīe & sapiencie p̄pū ē
Anime morbo est impossibilia cupe. **A**lienum malum
non est memorandū. **M**olestius est int̄ duos amicos
qm̄ int̄ duos inimicos indicare. **N**am amicorū quidē
alter erit inimicus. **I**nimicorū vero alē amic? efficiet
Vitā vero sic miserādā esse dicebat q̄si homines m̄lto
& breui tempe uicturi sint. **I**tem etiā aiebat homīes
oportere in usu amicitie seruari. vt meminerint eos
ad grauissimas inimicias posse conuerti. **Q**uidquid

proposueris firmiter seruans pseuera. Ne cito loquaris
ignamiam enim pandit. Prudenciam dilige & de diis lo-
quere ut sunt. Indignum hominem ne laudes ob diuitias
persuades accipe non uiolans. Quicquid boni feceris ad
deos transferas. Sapientia omnibus alijs bonis cercior
& securior est. Dum deliberatos amicos elige. eosque uno
affectu non uno habeas merito. Amicos sequere quos
non pudeat elegisse. Amici uitam. tuam puta gloriam
Consilio duo maxime contraria sunt. festinatio & ira
Diem pessimum est sine bono opere preterisse. Celeritas bene-
ficium gratius facit. Interrogat? bias quid sit in hac
uita optimum. ait. Mens sibi bene rectitudinis conscia
Interrogat? quis sit inter homines infortunatus. ait. Qui
non potest infortunia pati. Navigans quoque cum quibodam
impis & piclitante nauem illisque deos inuocantibus. ait
Silete ne deus vos hic sentiant navigantes. Interrogat?
aut ab homine impio. quid nam esset eusebia. tacebat
Eo autem causa silentii querente. Sileo inquit quia non
de conuenientibus tibi queris. Interrogat? quid sit dulce
homini. ait. Proprium. Interrogat? quid sit homini dif-
ficile. ait. Imitationem in penitis generosam perferre. Claruit
autem bias tempe sedechie regis iude. Et scripsit utilia
multa in duobus milibus carminum. Quo mortuo promeses
ei templum dedicauerunt.

De Eleobolo pho. vi. capitulum:

Eleobolus phisus lindi? vnus de vii. sapien-
tibus in grecia claruit tempe sedechie regis
iude. Cuius filia Elebula inuentrix enig-
matum exametrorum fuit. Omnis elebule enigma
fuit. ut ait laerci? Vnus pater. filii. xii. horum cuilibet
nati sunt. xxx. difformes. Nam hi quidem albi visu hi

vero nigri. **I**mmortales autē cū sint corrumpūt omnes
& deficiūt. **E**st autē ānus .xii. mensū pat. **C**elebres
autē sentencie ei? sunt hee **A**mico bñefac vt amicioz
fiat. **I**nnicū vero amicū facere stude. **M**agis amicoz
inuidiā qm insidias inimicoz cauere debemus. **I**llud
em aptum. hoc est celatū malū. **N**ocendiq; fraus que
nō sperat potencior est. Quāto plus licet tanto libeat
min?. **C**um quis exierit domū querat p̄mo quid sit
facturus. cum autē intrauerit querat certū quid fecerit
Consulebat autē eleobolus corpus bñ exercere diligere
magis audire qm loqui **D**iligere scienciā **I**gnoranciā
fugere **C**uitati cōsulendū esse p̄cōra **L**iguam frenatā
virtutis p̄pū esse. mīcy alienū. **I**nusticiam fugere
Dñari voluptati **F**ilios erudire **I**nniciciā preterire
Mulierī nō esse familiarē. nec cōcedere cū suis p̄ntibz
alienis. **N**am illud quidē amēciam. hoc vero ignamiā
significat. **B**eruū ex ebrietate cōiciantē nō plectere
videt em exebrietate cōiciari. **V**xorē ex paribz ducē
Nā si ex maioribz duxeris dños habebis cōgnatos. **N**ō
irrideas exprobratos. **N**ā fies odiosus hys. **P**rospe-
ratus ne supbias. depaupat? ne deiciaris **M**utacōnes
fortune virilit? scito ferre. **S**cripsit autē de enigmatibz
questiones trium milium carminū. **O**být vero cōple-
tis ānis uite sue. lxx:.

De **P**erianzo p̄bo. vii. capitulū

Periander corinthius p̄bus vn? de. vii. sa-
pientibz scripsit dogmata vtilia in duobz
milibz vsuū. vt ait laercius. **D**e sentēcijs
eius celebrioribz has habere potuim? **V**o-
lētes secure tirānos fieri oportet beniuolēcia fulciri nō
armis. **D**icebat autē bonū quietē. dāpnosum ineptū

lucrū mala demoēcia pocōra tyrānde . voluptates qui
dem corruptibiles . fast⁹ aūt mortales . p̄sperās mo
dest⁹ esto **I**nfortunat⁹ vero prudēs . **A**micis felicib⁹
& ifelicib⁹ idē sis **Q**uodcūq; p̄mittis observa **V**erborū
nephandorū enūciacōm ne facias . **N**ō solum peccātes
sed pctōres plecte . **C**laruit aūt piander tpe sedechie
regis inde . mortuus vero est octogenari⁹ iam factus

De Zoroaste p̄bo . viii . capitulū

Zoroastes p̄bus . vt scribit ysidor⁹ ethy
moloꝝ . viii . rex bactrianorū fuit . quē
minus assiriorū rex bello interfecit . **D**e hoc
scribit solin⁹ in libro de mirabilib⁹ mundi

Nascēciū vox prima vagitus . leticie em̄ sensus differt
in . lxii . diem . **I**taq; vnum nouim⁹ eadem die risisse
qua erat nat⁹ . s . zoroastē . **D**ic prim⁹ magorū extitit
de quo aristotiles ait . q̄ uicies centū milia v̄suū ab
ip̄o condita indicys voluminis ei⁹ declarant . **D**anc
antē magicā artē mltā p̄ secula democrit⁹ āpliauit
Claruit autē zoroastes tempe thare patris abrahā

De Anaximandro capitulum . ix .

Anaximander paxiadi . **M**ilesius p̄bus au
ditor thaletis sapientissimi & anaximēnis
p̄bi p̄ceptor fuit **D**ic de natura celorū &
motu spere celestis . cursu syderū & natura
rerū multa scripsit & magnarū subtilitatū inuētor fuit
Dic thaletis magistri sui op̄mionē de rerū natura mu
tamit . **N**ō em̄ ex vna re . sicut thales ex humore . sed
ex suis p̄p̄ys principys quasq; res nasci putauit **Q**ue
rerū principia singulariū esse credidit infinita & innu
merabiles mūdōs gigni existimauit q̄nta quisq; etate
sua manere potuerit . nec ip̄e aliquid diuine menti in

hys rez opibo tribuens. Clamit autē tpe Cýri regis
psarum:.

De Anatharse pbo. x. capitulum

Anatharsis pbus scita genere vt ait laerci?
gnuri fili? . frat vero caceindi regis scitan?
fuit. **M**ater greca fuit qua puer sci-
ticam & grecā linguam nouerat. **H**ic licet
magnus & in becillis audax esset & strenuus. vt in
doctrina doctorū moribq; p̄ficeret iuit athenas & ad
solois sapiētissimū domū p̄fect? . nūciari soloni fecit
q̄ venisset ad eū anatharsis scita cupiens eū uidere &
eius amic? fieri si effici posset. **S**olomis autē respōsum
fuit. q̄ i p̄p̄rys patr̄ys conciliant amici **C**ui mādamit
anatharsis dicēs. **N**ūc ip̄e in patria sum. ideoq; licet
michi amicos conciliare. **I**lle vero in ei? p̄mtitudine
stupens introduxit eum & amicū maximum sibi fecit
Hic anatharsis grandis p̄ solonem pbus est effect?
Dicebat autē anatharsis vineā ferre tres botros. p̄i-
mum iocunditatis. scđm ebrietatis. t̄cium anxietatis
Interrogat? autē quomō possit quis fieri non amator
potus. ait. **S**i p̄ oculis haberet mebr̄iacium se turpi-
tudines **S**ciēs quatuor digitorū esse sp̄ssitudinē namis
tantū a morte dicebat nauigātes distare. **I**nt̄rogat?
si erāt apud scitas fistule ait. **S**ed nec vinee. **I**nt̄ro-
gātus q̄ namū sunt tuciores ait. q̄ in t̄ra quiete iacēt
Int̄rogat? utrū vinū plures sunt an defuncti ait **N**a-
uigātes vbi pomis. vitupat? ab actico. qm̄ scita foret
Michi inquit dedecus est patria. tu vero patrie. **I**n-
terrogat? quid ē in hōib; bonum & malum ait lingua
Int̄rogatus quid est curia ait. det̄minat? locus ad
decipiendum & supandum se inuicem. **D**icebat autē

anatharsis **T**urpe quid ausur? te sine teste time. **I**te
dicebat melius esse vnū amicū habere multis dignum
qm̄ multos nullius dignos. **O**leum autē dicebat vn-
gentū stultoz. qm̄ attlethe iuncti in inuicē cōfestim
insumūt. **C**um fuisset autē anatharsis athenis dūci?
ouerfat? cōsiderauit apud grecos quedā de quibz se
valde admirari dicebat. **V**num quia greci legem sta-
tuentes cōtra iniuriātes. attlethas honorāt cū se inui-
cem verberant. **A**liud qz inbibētes mentiri inuicem in
secretis. palam menciunt inipune. **A**liud qz greci in-
cipiētes cōmedere sunt parū famelici. repleti vero mul-
tum esuriūt. **A**liud qd̄ mirabilissimū ē qz danay finū
in mōntibz deferūt. ad ciuitatem vero deferunt ligna.
Post hec abiens in scythiam iura moresqz atheniensū
in scitas introducere conabat̄ volens patrie p̄fectum
afferre. ob quā causā inuidus frat̄ eius in venacione
sagittā in eū infixit letale vulnus p̄ho infligens. Qui
moriens ait. **P**er sapienciā in grecia saluat? sum. sed
p̄t inuidiā in patria pereō. **F**acte vero illi fuerūt sta-
tue p̄t multiplices virtutes illius. **S**ubscribit̄ autē
ymaginibz suis sic. **A**natharsi p̄sidi venereoz ventris
& gule. **F**uit em̄ frugalitatis & cōtinencie p̄ditus:

De Misone sternomis p̄ho. xi. capitulū
Miso sternomis p̄bus genere chine? vt ait
laercius. docuit nō ex verbis res sed rebo-
verba querenda. **N**on em̄ causā v̄boz res
cōpleri dicebat. sed causā rez verba. **D**ic-
vt cōsideracōm sapiencie vacaret liberius & molestias
hominū euitaret. solus in deserto habitauit apud la-
cedemones. **Q**uidā autē inde p̄trāsēs subito supuenit
& uidens eum ridētē. interrogauit. cur nemine p̄nte

rideret . qui ait . eo ipse rideo quia solus sum . Gaudeo
& enim . Nam & si cum hominibus habitare . ridendi & gau-
dendi michi submouetur occasio . Vixit autem mso annis
lxxxxvii .

De Epimenide pho . xii . capitulum

Epimenides pho cretensis . ut ait laerci
Dum inuenculus esset . missus a patre ad
custodiā omniū . declinās in quoddā antrū
dormire . obdormiuit annis . lxxv . Sur-
gēs autē postea querebat oues putās se parū obdormisse
dum autē nō inueniret iuit ad agrū & trāsmutata oīa
videns & penes aliā possessionē iuit ad castrū hesitans
Ille autē p̄pam domū ingressus occurrit scissitantibus
quis nā esset . donec iuniorē fratrem inueniēs . iā senē
factū & totam ab eo rei geste didicit veritatē . Notus
autē a grecis deo amātissim⁹ esse suscept⁹ ē honorifice
Athemensibus autē p̄ste detentis datū fuit oraculū . ut
ciuitas congruis sacrificijs purgaretur . Tunc audita
epimenidis fama . missa ad eū naue in cretam . vocat⁹
est . Qui veniēs . p̄stem hoc mō sedauit . Accipiens enim
oues nigras & albas duxit ad aziopagū & ibi dimisit
eas quiescere vbi vellent . inbens sequētibus ut vbiq̄
declinarēt . ibi vna queq̄ earū imolaretur ouemēti deo
& sic desijt malum . vnde ī memoriā facte p̄piciacōnis
ara facta est ignoto deo . Athemēsi- vero illi magnā
summā pecunie offerentibus pho recipe remittit . seā
amiciciā int̄ cretenses & athemenses fecit & cretam
reuerfus est . Cum rex p̄sāz illi magnā pecūiam ob-
tulisset tēptans ut eius animū in p̄dicōnē dirigeret
ille dū pranderet & olivas comederet admitti legatos
inbet audite inquit . Hoc p̄adum p̄ditores nō facit

Vnde pecuniā ad regem vr̄m reportate. Nam pecunia
anaro est suppliciu. liberali decus. paricidium pditori
Vixit aut̄ annis. c. lxxvii. Et scripsit de genesi &
ortu diuino. libros in. v. milibz versuum. nec non de
diuersis materijs rez libros. ix. milia ac quingenta
toz carminū. Itē scripsit prosayce de victorijs & de
cretenfi policia. Fundauit aut̄ apud athenas templum
venerādoz deoz. Et solomis sapiētissimi tpe claruit

De Fretide p̄ho. xiii. capitulum

Fretides p̄bus syrus auditor pitaci p̄bi
fuit. Dic vt ait laercius de dyz & natura
scripsit & ideo mirabilia plura de eo ferūt

Nam dum sec⁹ littus maris ambularet &
videret nauem intrāquilatate pcurrentē ait. q̄ non
post multū submergeret̄ & p̄ oculis eius submersa est
Idem cū de hausta aqua de puteo bibisset pdixit q̄
die tercia terre motus fieret & factus ē. Dic cū semio
grauaret̄ & infirmitate cōsumpt⁹ esset. Interrogat⁹ a
pictagora q̄llr illi esset. Extēdēs digitū ait. Corpe pa
tet. yfidoz⁹ q̄ p̄mo ethymoloyaz de fretide sic dicit
Tam apud grecos q̄m apud latinos longe antiquior
extitit cura carminū q̄m prose. Omnia em̄ pri⁹ vsibz
condebant̄. Prose aut̄ sero studium uiguit. P̄imi⁹
em̄ fretides syrus soluta ozone pri⁹ exercuit. & ex
hinc ceteri p̄se eloquēcia contenderūt. Dic pictagore
preceptor fuit. Claruit aut̄ thaletis p̄bi tempe. cui &
littas scripsit plurimas eiusdemq; multas suscepit. .

De Homero poeta. xiiii. capitulum

Homer⁹ poeta asian⁹ in grecia claruit tpe
saulis regis isrl. Dic vt dicitur in politico
libro p̄immo. leuem questionē a nautis sibi

proposita non potuit explicare. a quibus dum impudenter
& peccatis derideretur. cum esset verecundi ingenii. quasi
toxicato confusionis iaculo percussus ad mortem spiritum ex-
alavit. Questio autem nautarum talis fuit. Ibat enim homerus
spaciatum in littore maris celum aspiciens utpote considera-
re eleuat. Que videtes piscatores sedentes in littore
ad invicem colloquentes deriserunt. qui cum eos ridentes
aspiceret interrogavit quid haberent. qui dixerunt. Quot
cepimus non habemus & quod non cepimus retinemus
vermes enim in vestibus scrutabatur. Homerus vero dirigens
cogitatum ad pisces cogitabat quia hoc esse potuisset. ut
videlicet. non dum captos haberent pisces. & captos
pisces non haberent. Munt vero quidam eum ex hoc ama-
ricatum adeo ut in insaniam versus seipsum suspenderit
Vixit autem annis. c. viii. De homero hystoriorum phi-
losoferunt quod ipse virtute pietatis & etate non solum poetarum sed
philosophorum princeps vocari pietatis & haberi apud grecos iure
meruit. Nam & ante omnes fuit quorum memoria nota est
& omnibus veris & lucidis quidquid dicere voluit ex-
plicavit. Idcirco de troie captivitate iuxta numerum gre-
carum litterarum. xxiiii. libros heroycis versibus edidit. quod
opus heliade nominavit. Alterum quoque hysdem versibus edidit
ad eandem numerum litterarum quod vocavit vlixeidam. eo quod
vlixis errorem describebat.

De Ligurgo philoso. xv. capitulum

Ligurgus philosophus ac princeps insignis apud
lacedaemonios claruit quibus & leges proposuit
De hoc narrat trogus pompeius libro. iii.
& Justinus libro. iii. quod cum ipse lacedaemo-
nys successisset in regno & regnare si voluisset potuisset
Carillao fratri eius qui natus postumus erat. cum ad etatem

adultā peruēisset regnū cū fide summa restituit. ut
scirēt om̄s pl? apud bonos pietatis iura valē qm̄ opes
Medio aut̄ tpe cum infans ualesceret leges instituit
exemplo eaz. quaz opp̄mio & obseruācia clarior ha-
bebat. **N**ichil em̄ legis in alios sanxit cui? ip̄e docu-
mentum nō p̄mit? daret. **L**eges vero eius hec sunt
Auri argentiq; vsum. ut om̄ scelez materiā sustulit
Populum in obsequiū principum. principes vero ad
iusticiā impiorū formauit. **P**arsymoniā om̄ib; psua-
sit. estimans laborē manū assidua frugalitatis osue-
tudine faciliorem fore. **A**dministracōnē rei publice p
ordinē dimisit. **R**egib; potestātē bellorū. **M**agistratib;
indicia & ānuas sancōnes. **S**enatū custodiā legum
Populo elegendi senatū v̄l creandi quos vellet ma-
gistrat? potestatem p̄misit. **F**undos om̄ equalit̄ int̄
omnes diuisit. ut equata p̄monia neminē potēcōrē
altero redderēt. **C**onuiuari om̄s publice iussit. ne cui
diuicie v̄l luxurie ī occulto eēt. **I**uuenib; nō ampli?
vna veste vti toto āno p̄misit. nec aliquē culcīis qm̄
altum p̄gredi. nec opulēcīis epulari. **Q**ui singula nō
pecunia sed cōpensacōne mercium iussit em̄. **P**ueros
iuuenes nō in forum sed in agrū duci iussit. ut p̄mos
ānos nō in luxuria v̄l ludis sed in omni ope bono &
labore pagerēt. **P**recepit eis nichil causa sompni sub
sternē & int̄a sine pulmento agere. neq; prius ī urbē
redire qm̄ viri facti eēt statura. **V**irgines sine dote
nubere iussit ut vxores non pecunie causa eligerent
Benerinsq; matrimonia viri cohercerent cum nullis
frenis dotiū tenerēt. **M**aximū honorē non diuitū &
potentū sed senū esse statuit. nec quisq; locū honora-
torem senib; obtineret. **I**tem statuit ut adolescētes

& stemata sine morfu dicerent. & ab alijs in se dicta
peti discerent. ac si quis eorū in indignacōne ob tale
dictum plapsus fuisset. ulterius ei in alium dicere nō
liceret. **D**ec & hys similia q̄ solutis moribz dura mde-
bāt. auctore eorū apollinem delphicū finxit & inde
ea detulisse. **D**einde ut cōnitatē suis legibz daret. in
ramento cūitatē obligavit. nichil eos de eius legibz
mutaturos pri⁹ qm̄ reuenteret. simulans se ad oraculū
delphicū pficisci. **C**ōsulturū quid addēdū vl mutādū
legibz videret. **P**rofectus autē cretā ubi volūtariū
exiliū ppetuo egit. **M**orientēq; pici ossa sua in mare
iussit. ne forte lacedemoniā referrent. & sic se puta-
rēt lacedemoni a iuramento solutos. **C**laruit autē hic
ligurgus tempe helisei pphete:.

De Anaximene pbo. xvi.

Anaximenes euriſtrati pbus mileſi⁹ asian⁹
anaximandri pbi auditor fuit & pceptor
pmenidis & anaxagore. **D**ic omnium rez
causas aeri i fundo dedit. nec deos nega-
uit aut tacuit. nō tñ ab ip̄is d̄ys aerē factū sed ip̄os
ex aere ortos credidit. **C**laruit autē tpe ciri regis pſaz

De Pythagora pbo. xvii. capitulū

Pythagoras pbus nacōne ſami⁹. ut ait **Ju-**
ſtinus. negociatoris diuitis filius fuit cui
nomē mactac⁹ erat. **S**ed patre lōge dicioz
fuit. eo q; negociacio p̄is tanta nequiret
acquirere quanta fili⁹ cōtempnere maluit qm̄ habere
Magnis itaq; ſapiencie format⁹ incremētis. **E**gyptū
p̄mo. mox babiloniā ad pdiscendū ſyderū motus
originēq; mūdi ſpectandū puect⁹. ſummā ſcienciaz
cōſecut⁹ eſt. **I**nde reſſus cretā & lacedemoniā ad

agnoscendū misoys & ligurgi leges cōscendit. Quibus
omībō instruct⁹. Cretonā venit populūq; in luxu-
ria lapsum auctoritate sua ad vsum frugalitatis reuo-
cavit. Tantūq; studiū ad frugalitatē p discendam
multitudinē puocavit. vt aliquos ex eis luxuriatos
vnq̄m fuisse incredibile videret. **M**atronas a viris se-
peratas & pueros a parētibō ad pudiciā & ad debita
societatis obsequia suo studio reduxit. **I**nduxitq; ma-
tronas vt auratas vestes ceteraq; sue dignitatis orna-
mēta vlt luxurie instrumēta deponerēt & in iunonis
edem delata ipi deē cōsecrarent. docēs vera matronaz
ornamēta pudiciā. **T**hōmē⁹ vō plūs scribit picta-
gore filiā uirginē choro uirginū p̄fuisse & castitatis
eas instruxisse doctrinis. **H**ic vt **B**oeci⁹ ait ī p̄mo
musice. artis musice inuētor fuisse apud grecos dicit
p̄t malleoz ferientiū inequalia pondera & p cordaz
inequalē tēsiōē & p calamoz ineqlē longitudinē. ysi-
dor⁹ vero. xv. etymolozaz ita dicit. **N**umeri disci-
plinam apud grecos p̄mū pictagorā nūcupāt cōscrip-
sisse. ac deinde a nichamaco diffusū eē dispositā. quā
apud latinos p̄mo epulegi⁹ deinde boeci⁹ trāstulerūt.
Ab hoc pictagora. vt ait augustin⁹. viii. de ciuitate
dei. plbie nomē exortū est. **N**ā cū antea plbi sapiētes
appellarēt. **I**lle int̄rogat⁹ quid p̄fiteret. plbm se esse
respondit id est studiosum vlt sapie amatōrē. qm̄ cō-
fiteri se sapientē ei arrogātissimū videbat. **F**erē q; vt
dicit tullius in principio quarti libri de tusculanis q̄stio-
nibō. q; pictagoras ad leonciū regē pueniens corā eo
cōposite & docte disseruit. **A**dmirat⁹ aut rex viri in-
geniū & eloquēciam petiuit qua maxime arte cōfideret
Respondit pictagoras artem se nullā scire sed se esse

phm. **A**dmiratus rursus pbici noīs nomīatē. quid
nā esset pbis q̄sunt & quid int̄ pbos & reliquos int̄
esset **C**ui pictagoras. **V**ideť michi mīta hōim similis
ēē duētū ogregacōnīq; ludoz. qui apparatu toci? gre
cie celebrāt. quo homīes ex diuersa affeccōne ouemūt
Aly quidē vt ex diuersa strēnuitate ludi coronā ac
cipiant. **A**ly vendendi & emendi puocati lucro. **A**ly
qui nec plausum nec lucrū querāt sed vt studiosē p̄spi
ciant quid agat. **E**o modo in hanc mītam. q̄si ex alia
mīta & natura p̄fecti. aut glorie aut lucri studijs oc
cupant. aut ceteris omībo p̄ nichilo cōputatis rez
naturas studiosē intueri puigilāt. **D**os vltimos pbos
id est amatores sapīe noīam. **E**t vt illic liberalissimū
ē spectare nichil sibi acquirētē. sic ī mīta longe omībo
studijs otēplacōnē rez ogmīcōnēq; p̄stare laudabili?
est censendū. **A**ug? aut in. viii. decimīate dei dicit
pictagorā ydromanticū extitisse. fuit etiā vt ibidem
dicit nigromantic? adeo vt adhibito sangwīne. etiā
īferos phibeat excitari. **H**inc vt ait valeri? libro. v
tanta veneracō ab auditorib; tributa est. vt que ab eo
acceperant indisputacōne edissere nephas existimarēt
Qui etiā & int̄pellati ad reddendū causā. hoc solū re
spondebant eū dixisse. **T**ant? aut ī pbia speculatiu?
extitit vt ei quisq; pbāciū mīx potuerit adequari **T**an
tus ī cultu īsticie vt p̄lm partis ytalie q̄ antiquitus
magna grecia dicebat post mortem suā eius nomīnis
auctoritas rexit **T**anta etiā frugalitatis grā p̄dit?
extitit vt ab omīū aīanciū se tempasse credat edulio
Vic adolescenciū qui se ad audiendū ip̄m cōferebant
mores naturasq; eoz coniecturacōne quadā decoris &
vltus ingenio & totius corpis habitu sollicitus erat

sciscitari. Et quos ydoneos aspiciebat recipi in disci-
plinā inibat & .v. ānis vsum illis loquēdi inibebat
Infra qđ tps is qui tacebat q̄ dicebāt ab alys audie-
bat. nec pcūctari neq; cōmētari si nō itellexerat phas
erat. Om̄s aut̄ ei? discipuli quitquid pecunie habebāt
in medium pferebant & erat int̄ eos societas insepa-
bilis. om̄sq; in cōmuni inuebant & mutuo se amabāt
Docebat em̄ eos pictagoras verā aīe amicitia vnum
corp? plurib? . unde & pictagorici vades se inuicem
dabāt. Refert em̄ valeri? ī libro quarto qđ damon &
phicias pictagore discipuli tam fidelē int̄ se inuixerūt
amicicia. vt cū alterū ex hys dyomisi? tyrānus in-
terficere vellet & temp? ab eo pri? qm̄ p̄iret domum
pfiscēdi ordinādiq; res suas impetrasset. si tñ vadē
haberet. alē se p̄ eius reditu tyrāno vadem dare nō
dubitanit. Appinquāte autē diffinita die. nec illo
redeunte. vnusquisq; stulticie temerarium sponsozem
dampnabat. at ille se de amici ostācia nichil metuere
p̄dicabat. Eodem autē momento & hora a dyomiso
ostituta qui eā accepat supuenit. tyrāno se repñtans
& socium sponsozē absolui deposcēs. Et admirat? ty-
rān? amboz animū. suppliciu fide remisit. eosq; insup
vt ipm̄ in socium amicitie recipient terciū postulauit
Docuit autē pictagoras hec enigmata. q̄ postmodū
ab alys pbis sunt oscripta. **E**tatera ne trāsiliās. i. ne
p̄grediāris iusticiā. **I**gnem gladio ne foueas id est
iratu & tumidū animū verbis maledictis ne laceas
Cū pfectus fueris ne redeas. i. post mortē vitā istā
ne desideres. **P**er viā publicā ne ambules. i. mltorū
ne sequaris errores. **I**rundinē in domo ne suscipias
id est gārulos & verbosos homīes sub eodē tecto tecū

*Hic Liber de B. Maria
in Doctrinae Plac.*

Vota Sae

habitare nō p̄mittas. Oneratis supponas onus & de-
ponētibz ne cōmunicēs. i. ad uirtutē incedētibz acrit̄
iungēda sunt p̄cepta. tradētes aut̄ se ocio relinquēdi
sunt. Item dicebat coronā mīme carpendā. i. leges
urbium cōseruandas. Cor nō ē comedendū. i. merorē
de aīo expellendo. Nisi iussione impatoris de stacōne
nō discedendū. i. animā de corpe nō educendā. Itē
de dictis ei? notabilibz sunt hec. Fugiēda sunt om̄ibz
modis & abscedēda Langwor a corpe Impicia ab aīa
Luxuria a vētre A ciuitate sedicio A domo discordia
Et in cōmuni a cūctis rebz intempancia. Amicorū di-
cebat oīma esse cōmunia & amicū se eē alterū. Duorū
tpm maxime habēdā esse curam dicebat. mane & ves-
peri. i. eorū que acturi sum? & q̄ gessim? Post deū
dicebat veritatē esse colendā que sola deos hoīes facit
Item docebat quo min? presseris iram. eo magis ab
ira p̄meris. Tunc incipim? nobis irasci cū alyz irasci
desinim? Fm̄is enī ire iniciū est penitencie. Liber nō
est quē supbz inflāmat anim? Vir si optim? est suis
aspectibz pbat. Alyz nō potest esse bonus qui suis in
se moribz fuerit malus. Loqui ignorat qui tacē nescit
Duo lacrimarū genera sunt ī oculis mulierū. veri do-
loris vnum. Insidiarū aliud. Auari homines pusillis
breuīs etatis similes sunt. quibz de suo nichil vti licet
Quidā auaro homini dixit pictagoras Stulte diuicie
tue in te pereunt. paupertatē sunt similes. cū in hys
esurias ficias & algeas Interrogauit quidā pictagorā
si cupet esse diues. ait. Diuicias cōtempno habere q̄
liberalitate pdunt & parcitate putrescūt. Vidit pic-
tagoras quēdā indutum p̄ciosis vestibz qui turpia lo-
quebat & ait illi Aut loquaris sermones tuis vestibz

similes aut pānos induas tuis eloquijs congruetes **C**ū
quidā stolid⁹ audiente pictagora diceret. **M**allem cū
mulierib⁹ esse qm̄ cum pbis cōuersari. **E**t fues inquit
pictagoras libenci⁹ in sceno qm̄ in aqua v̄sant⁹. **I**nt⁹
rogat⁹ quid est in mūdo nouū ait. nichil. **I**ntrogat⁹
quid est pbia. ait. **M**editacio mortis nitens cottidie
de carcē corpis educere libertatē. **P**ictagoras p̄m⁹
apud grecos inuenit immortales esse aīas sed errant
ponendo eas de corpib⁹ ad corpa transire. **V**nde se
dixit p̄mo euforbiū. secūdo thalidē. t̄cio erinchianū
quarto p̄mum. ad extremū pictagorā. & post cetos
t̄pm curriculum. ea q̄ fluxerāt iterū fieri. **P**ost m̄lta
igit⁹ studia venit pictagoras in ytaliam ad eam ptem
que quondā magna grecia vocabat⁹. vbi & architam
tarentinū audiuit. **D**emū metaspōtū migravit. ibiq̄
decessit. **C**ui⁹ tanta in p̄lo fuit opimio. vt ex domo
eius templum facerēt & ip̄m p̄ deo colerēt. **C**laruit
autē pictagoras tpe nabuchodonosor regis assirior⁹

¶ De anaxagora p̄lo. xviii. capitulū. .
Anaxagoras p̄bus asianus athenis claruit
tempe xerxis regis p̄sar⁹. **V**bi ānis. xxx
p̄bye studijs insudavit. **A**uditor autē fuit
anaximenes & archilay p̄ceptor. **I**dic cum
ad modū diues esset. possessionib⁹ derelictis. studiū
grā d̄nitmā pegrinacōnē assumpsit & cū aquodā mē
rogaret dicēte. **N**ō ē tibi cure patria. extēso brachio
& ostenso celo ait. immo michi ad modū p̄ia cura est
Cū autē vt ait valeri⁹ libro. viii p̄ m̄lta tpa reuers⁹
possessiones suas desertas videret. ait. **N**ō essem ego
salu⁹ nisi iste p̄ssent. **I**dūc cū discipul⁹ disputatē gra
uis de filij morte nūci⁹ a disputacōib⁹ non retraxit

De Luxuria

Quid sit p̄bia

Alteri ut ait valerius libro .v. ei mortem filij nunciati
ait. **N**ichil michi nouū aut inexpectatū nūcias. ego
enī illū ex me natū sciebam esse mortale. **I**nterrogat?
aliqñ ad quid factū fuisset ait. ad contemplacōnē inquit
solis & lune. **C**uidā ei dū exularet ab athēnīs dicenti
primat? es athēnēsi. **N**equaquā ait. sed illi me. **I**n-
terroganti amico dū senex esset. ut ait tullius libro .i.
de tusculanis q̄stionibz. an ante mortē in priam vellet
afferri. ut ī priā moreret. ait. **N**ichil m̄est. vndiq̄
enī ad inferos tendere via est. **I**nterrogatus. ut ait
valerius libro .viii. quis ei esse videret felix. ait m̄ro-
ganti. **N**emo ex hys quos tu felices estimas. sed eū
in illo numero reperies qui a te miser credit. **N**emo
erit diuicijs & honoribz habundans. sed ut raris ex-
iguū aut non ambiciose doctrine fidelis cultor. **I**n ses-
cessu magis qm fronte beacior. i. ī occulto magis qm
in aperto. **D**ic studiosus valde fuit & multa de motu
celi. cursu syderū & natura rerū scripsit. **V**ixit autem
ānis. lxxii. **I**n carcere enī ab athēniensibz positus &
multa passus. ab eis tandē venenatus est. quia solem
dicebat lapidem ignitū esse quē illi p̄ deo colebant.:

De Crate p̄bo. xix. capitulū.:

Crates thebanus p̄bus. stulticis auditor
& zenonis p̄ceptor. **D**ic ut ait Hieronim?
epistola .i. magnum p̄dus auri in mari
p̄iecit dicens. **A**bite pessime diuicie ego po-
tius vos mergā qm ip̄e mergar a vobis. **N**on enī pu-
tauit se simul virtutes & diuicias possidere posse. **D**ic
eciā ut ait Seneca. li. i. epistolay. **C**ū vidisset ado-
lescentulum secrete ambulante m̄rogauit quid faceret
solus. **M**ecum inquit loquor. **C**ui crates. **C**auē inquit

ne cum homine malo loquaris:.

De Stilbone pho. xx. capitulū

Stilbon phus. magister cratis thebanī in achademia claruit. **D**ic cū pīam eius & amissis vxore & liberis ab incēdio publico solus exiret. interrogatus a democrito an omnia pdidisset. ait. Omnia bona mea mecum porto

Pectore em illa gestabat non humeris:.

*Non moris in clusis
inter m. d. 1536*

De Archilogo poeta. xxi. capitulū

Archilogus poeta maximus. ut ait valerius libro. vi. apud lacedemones clarus habitus. **P**ostmodū quia libros impudicos scripsit. lacedemonij libros eius asportari iusserunt ex vrbe. quia inuerecundā & impudicā eius lectionē arbitrabantur. **N**oluerūt em librorū suorū dogmatibus aīos suos imbui. ne plus moribus noceret qm ingenio pdesset. **I**taq maximū poetā. quia domū sibi inuisā obstemis maledictis lacerauerat carminū multauerat. **C**laruit aut archilogus tempe manasse regis in dee.

De Symonide poeta. xxii. capitulū

Symonides poeta. ut ait valerius libro pmo nauigans p mare ad littus aplicuit & ibi mortui corpus hominis repiens sepelivit & cum ipm sepeliret admonitus est ne die pximo nauigaret. Qui acquiescens monitis intem remansit. ipa die pcellis & fluctibus alij obruti sunt. **I**te cū apud scopā cenaret nūcciatū est ei duos inuenes ad ianuā stare. rogātes ut ad eos cōtinue pgrederet qui cū exiret neminē reperit. **E**odē aut momēto tricliniū obrutū ē & omīs cōmīuas oppressit. **I**ntrogatus symonides quō euadē valeat quis odia mūdorū

ait. Inuidos non pacieris. si nichil feliciter gesseris.
Interrogat? quid inter homines facile consenescat. ait
beneficiū. Qui? hec ferunt esse finē. Tuius est tacē
qm loqui. Neminē em̄ tacendo multos aut loquendo
circūuētos agnouim? Remediū malorū futura spes ē
Innocētes nō debilitat oīcīa in aduersis. Volaciū em̄
est hominī nō meruisse qđ patit̄. Fortuna innocētem
deserit sepe. bona spes nūqm̄. Dic octogesimū ānum
habēs cōposuit & docuit carmina. & glabat̄ se in eorū
certamina descendisse etate p̄dicta. Claruit aut̄ sy:
monides tempe manasse regis indee:.

De Archita p̄bo. xxiii. cap

Archita tarētī? cui? pictagoras & plato
auditores fuerūt. Claruit in ea pte ytalie
que quōdā magna grecia vocabat̄. Dic vt
ait tulius in libro de senectute. cum eius
sermoni plato atheniēsis int̄esset. docuit nullā capi:
taliozem pestem qm̄ corporis voluptatē hominib; a natura
datā. cū nil mente p̄stabili? deus dedisset hominī. Quic
diuino muneri nil tā inimicū esse qm̄ voluptatē. Quod
vt magis intelligi posset. fingeat aīo tanta incitatum
hominē corporis voluptate q̄nta p̄cipi posset maxime &
nemini censebat fore dubiū. qui tam diu dum uita
gaudet. nichil agitare. mente cogitare. nichil racōne
cōsequi posset. Idem vt ait tuli? libro. i. de amicitia
loquēs de amicitia. ait. Natura nichil solitariū amat
Vnde si quis in celum ascendisset. naturāq; mūdi &
pulcritudinē syderū aspexisset. insuauē illū sine amico
& socio āministracōnē fore diceret q̄ iocūdisima foret
si aliquē cui narrasset habuisset. Qui? finē de aīa hec
est. Anima ad exemplum vni? composita est. que sic

illocalis dominat in corpe sicut vnū in numeris. Itē
nulla pestis capitalior qm voluptas corpis. cuius amide
libidines temere & effrenate ad poscendum incitant
Nunc p̄e p̄dicōnes. **N**unc rex publicarū euerfiones
Nullū deniq; scelus. nullū facin? est ad qd suscipiēdū
libido voluptatis nō impellat. **N**unc archita vt ait vale
rius libro. ix. milico suo irat? **S**ūpsissem inquit a te
suppliciu nisi irat? essem **M**aluit em̄ impunitū relinque
qm p̄t iram iusto grauius puniret:.

De Esopo poeta. xxiiii. capitulū

Esopus adelpbus poeta claruit tempe ciri
regis psaz. **F**uit autē grecus. de ciuitate
actica vir ingeniosus & prudens. qui cō
finxit fabulas elegātes. quas romul? post
modū de greco trāstulit in latinū in quibz docet quid
obseruare debent homines. **E**t vt vitā hoīm ostendat
& mores. inducit aues. arbores. bestiasq; loquentes
p pbāda cuiuslibz fabula. quas qui diligent inspec
erit inueniet **J**oca. loca apposita que & risu miscent
& ingeniu acuant. **N**unc p̄mo āno ciri regis psaz ferē
fuisse pemptus:.

De Zenone p̄bo. xxv. capitulū

Zeno euticensis Cratis thebani discipulus
stoyce secte inuentor ac magister socratis
ānis. c. viii. vixit & nūqm a studio cessa
uit. **N**unc vt narrat valer? libro. iii. cū in
p̄ia secura libertate frui nō posset agrigētina ciuitatē
pecyt. que crudelis tyrāni semicia diutissime grauabat
sperans vesane mentis feritatē prudenti psuatione mi
tigare posse. **C**umq; illud facere nullaten? pualeret
nobilissimos ciuitatis adolseeētes cupiditate liberāde

prie inflāmauit. **C**ū vero huius rei iudiciū ad tyrānū
manasset. uocato in forū p̄lo torquere eum crudelit̄
cepit. querens quos nā cōsiliū haberet p̄ticipes. at ille
nemine eorū noīans. om̄s p̄ximos & fidelissimos ty-
rāno suspectos reddidit. **E**t cū in eculeo torquet̄ neq̄
gemitū neq̄ eulātū emittēs sed fortit̄ p̄lm cohortās
tocius vr̄bis animū fortunamq̄ mutauit. **N**ā cūctus
p̄ls in tyrānū insurgens lapidauit eum. **D**e zenone
ait **V**eneca in libro de trāquillitate animi. q̄ nūciatū
fuit illi omnia sua naufragio fuisse submersa. **A**t ille ait
Iubet me fortuna expediri p̄bri. **D**ic m̄ro & vxorī
gārulis dixit **C**ū duo soli estis quomō capit vos vna
dom? loquaces. **Q**ui? sunt ille s̄m̄e. **D**epult? sit apud
te sermo quē solus audieris. **M**alum hōiem blande lo-
quentē agnosce tuum laqueū esse. **C**uidā loquaci ait
Si meis te audires auribz taceres:.

De Gorgia p̄lo. xxvi. cap̄

Gorgias p̄lus leontin? athenis claruit. **D**ic
sapiētissim? fuit & magister socratis. fert̄
de eo q̄ in matris feretro natus sit. **N**am
cum mulieris cadauer efferret̄. subito in-
fantis vagitus auditus est. **D**ic vt ait ysis. de p̄mis
inūetoribz rethorice fuit. **D**ic vt ait hieronim? libro. i
cōtra iovinianū. libeū pulcherrimū de cōcordia grecis
int̄ se dissidentibz recitauit olympio. **C**ui melancius
inimicus eius. hic nobis inquit de cōcordia p̄cipit qui
se & vxorē & ancillā tres in vna domo cōcordare non
potuit. **E**mulabat̄ quippe vxor ei? ancille pulchritu-
dinē & castissimū uir? cottidianis iurgys exagitabat
Dic vt refert tullius in libro de senectute. c. viii. ānū
cōpleuit nec vmq̄m a suo studio & ope cessauit. **I**nt̄ro:

gatus autem cur tam diu vellet esse in vita ait. quia
nichil habeo quo senectutē meā accusēm. **D**ū autē mo-
reretur fertur dixisse se dolere quod tunc vitam desereret quā
sape cepisset. **I**dic primus in cōuentu ausus dicere fuit
quia de re quisque audire vellet patus. s. omībus ad omnia
respondere. **V**nde & ei in templo delphici apollinis
vniuersa grecia statuam aureā posuit ex solido auro
cum ceterorum vsque ad illud tempus auratas collocasset

De ysocrate pbo. Cap. xxvii.

Socrates pbus auditor gorgie phi claruit
in grecia tempe assueri regis. **I**dic ut ait
valerius libro. viii. nobilissimū librum qui
tranaucos inscribitur. c. iiii. annū agēs opus
ardentis spūs plimū edidit. **I**n exhortacōnibus autem
suis ut ait calcidius virtutē laudauit & omī bonorum
tociusque pbitatis causā penes eā consistē dixit. **I**pamque
esse solā quā res impossibiles ad possibilem redigeret fa-
cultatē. Quid em̄ ait generosā magnā virtutē vel ag-
gredi pigeat vlt̄ ceptā fatiget ut tāquam ficta facultatibus
se tēpet a labore. **I**nterrogat⁹ ab amicis quare nō forēsibus
negocijs versaretur. ait. Que locus hic callet ego nescio
& quā ego calleo locus hic nescit. **S**cripsit autē ysoocrates
librū exhortacōnū de quo notabilia quedā hic collecta
sunt. **F**idelis esto dīs. non emulans sed in iure iu-
rando pseuerās. **I**llud em̄ michi iudicio opus ē hoc vō
pbitatis signum. **T**alis fias parentibus quales erga te
natos tuos optas. Que nephas est agere. eadem neque
fari bonū existimes. **N**ūquam ullū perpetrans facinus late
credas. nā & si ceteros hoc lateat tu tibi conscius es
Verere crimina & si falsa sunt. **N**am plerique veritatē
ignorant opinionē autē contrectant. **M**agis formida-

crimen qm dampnū . decet quidē formidare male uite
exitū vtuosis vero ignominia uite **S**i qñ tibi contingat
mortis piculū intentari salutē tuā in opione tuere nō
aūt cū infamia . **N**ā mori quidē fortuna in omīs sniam
pmulgaui . **B**ene aūt mori natura quippe vtuosis at-
tribuit . **I**n vestibo neq magnificus sis neq curiosus
Cōtempne sollicitos erga diuicias neq mites vti pos-
sessis . nam idem hī paciunt sicut si quis bonū equū
habeat praue sciens equitare . **O**di blandiētes tamqm
decipiētes . nā vīq equalē iniuriat . **S**trēnue ages
si fueris amator scie . que nosti cōstrue lēomib . q̄ vero
nō dū didicisti disciplinis acquire . **E**que aūt nepha-
rium & audientē vtile non addiscere & quitqm boni
datū ab amicis nullaten⁹ acceptare . **I**ta eque vtere
in peccantes vt vtiq in te reū alios erga te se habere
rogares . **N**ec risum p̄cipite diligas . nec verbū cū acris-
monia acceptes . illud em̄ amens . hoc vero furiosum ē
Ferto magis verborū qm rerū deposita . **N**eminē amicū
concilies pri⁹qm p̄cūcteris quo pacto se gesserit erga
pscos amicos . **C**rede eū ecia erga te hūcmodi fut-
turū em̄modi erga illos fuit **L**ente fias amic⁹ . fact⁹
aūt pseuerare mitaris . **E**que em̄ malū est nullū amicū
habere & alēnare multos . Quoscūq̄ velis tibi amicos
facē de hīs aliquid boni p̄fer . **A**urū in igne p̄bam⁹
amicos aūt ī aduersitate discernim⁹ . **E**legant vteris
amicis si mūne p̄stolaris eorū p̄ces . sed vltro eis cum
tps exigit auxiliaris . **A**micorū absentiū velud p̄ciū
memor esto . ne censerī valeas absentes non diligere
Eque p̄phanū est nocumētis hostiū supari & amicorū
vinci bñficijs . **B**ñfacito bonis adhaerebit em̄ tibi de-
bita gracia . **B**ñfaciens aūt malis similis eris alentibo

alienos canes Illi em̄ ī impēdētes panē & ī quolibet
latrant. psonas quoq; inuantes se vt nocentes ledūt
Cōsiliare diuici? . effice vero deliberata velocius. **A**d
penit? aut cōsiliandū incitaberis si calamitates pueniē
entes ex cōsily carencia pspexeris. **N**am & sanitatis
seruande magis sum? seduli cū miserias & langwores
aduertim? . Cōsiliās de agēdis . exempla fac pterita
futuroꝝ . nam ignota ex noto citissima nascit̄ oiectura
Cum ptim? expedierit cōsulere . quēqm cerne quomō
disposuerit sua. **N**am qui pperam agit in ap̄ys nūqm
comode consiliabit̄ in aliēis: .

De Protagora sophysta Cap. xxviii.
Protagoras sophysta athēnis claruit tpe
asswari regis. **I**duc athēniēses om̄s libros
decreto publico obusserūt vt dicit euseib?
Iduc vt ait agelli? . li. v. acticanꝝ nocciū
se dedit ī disciplinā euchal? adolescēs ad discēdā elo
quēciā pepigitq; ei pecuniā se grādē datur̄ pmo die q̄
causā apud indices orasset & micisset **C**ūq; ille habūde
pfecisset ī facundia & transcurso tpe longiori causan
tibo patrociniū denegaret vt putabatur ne doctoris
impleret mercedē . ptagoras ex pacto mercedē petē
instituit & litem cū euchalo cōtestat̄ . **C**ūq; ad indices
cōmittende cause grā remissent ptagoras ait **R**edde
michi qđ peto siue pnūciatū fuerit o tra me siue p me
Nam si contra me . michi ex pacto merces debet̄ quia
uinceris . **C**ū euchalus . disce magister vtroq; modo
fore vt nō reddā qđ petis siue o tra me pnūciatū fue
rit siue p me **N**ā si p me nichil tibi ex snia debet̄ quia
ego uincam **J**udices aut̄ in hoc inexplicabile rati rem
iudicatā dereliqrūt eāq; in diē longissimū distulerūt

De Crisippo pbo. Cap. xxix.

Crisippus pbus stoyc? de eliopoli sicilie fuit
asian? . **Q**ui? hec est snia . vt ait **Seneca**
epla . ix . **S**apiēs nulla re eget & tñ mltis
illi rebo opus ē **E**cōtra stulto nulla re op?
ē . nulla em̄ re scit vti sed om̄bo eget . **S**imilr de bñz
ficiys cōgrue offerendis sic dicebat . vt ait **Seneca** . li .
ii . de bñficiys **S**ic est de bñficiys quēadmodū de pile
iactu quā cadē nō dubiū ē aut mittētis dubio aut ex
cipiētis . **N**ecessē aut est vt lusor bon? alit illā collusori
longo alit breui mittat . **E**adē bñficiy racō ē nisi vtriq
psone dātis & accipiētis aptet . nec ad hoc exibat nec
ad illū puenit vbi debet **D**ic āno mte sue . lxxx . adeo
exactissime subtilitatis volumē cōposuit vt ad ea q̄ idē
scripsit penit? cognoscēda longa vita opus sit . vt ait
valeri? . li . viii . **D**ic crisippus aīe et nitatē intelligens
man? sibi intulit tamq̄m ī celū migratur? **I**lle crisipp?
vna cū zenone stoyco pnceps fuit secte stoycor? **N**on
snia fuit . **P**osse omnē pturbacōnē eradicari & extir
pari de mentib? hōim . **E**t hoc idem senserūt veteres
achademici . peripothetici aut easdē pturbacōnes dicūt
frāgi regi & moderari & q̄si infrenes equos quibodā
lupatis coherceri . **N**on stoycor? snie ille sunt int̄ ce
teras . **I**llud solū bonū ē qđ honestum ē . **N**ichil deest
ad recte viuendū ei ī quo ē virtus pua nec magna ē
culpa . **O**m̄s stulti insaniūt . **S**olus sapiens dimes est
Stult? scđm stoycos om̄ia vicia habet sed nō ī om̄ia
natura pn? ē . ali? ī auariciā ali? ī luxuriā inclinat

De Socrate pbo. Cap. xxx.

Socrates pbus atheniensis ex marmorario
patre & obstetrice matre archelai discipul?

magister platonis & p̄m⁹ ethice inuētor fuit vltimas
terre regiones ad acquirēdā sapiēciā plustravit vsq;
ad senectutē. **E**t quia ad adiscendū semp se paupem
credidit ad docēdū se fecit locupletissimū. **E**t licet esset
sapiētissim⁹ se nichil scire reputabat vnde & illud sepe
dicebat vt ait hieronim⁹ ad paulinū. hoc vnū scio qđ
nescio. **D**ic adeo studiosus fuit. vt ait **Seneca** in eplā
lxxiii. ad lucillū. qđ ad opōnēdos corrigēdosq; mores
vniuersā p̄biam flexisse dicat^r qui hanc summā p̄biam
esse dicebat. bona a malis distingwē. **E**t tulius dicit
ī libro de tusculanis q̄stionib⁹. qđ socrates p̄biam euo-
cavit de celo & ī vrbib⁹ collocavit & coegit de vitā &
morib⁹ bonis & malis querē. ysid⁹. vero. i. ethy. sic
ait **E**thicā socrates p̄mus ad corrigēdos opōnēdosq;
mores instituit ac omē studiū eius ad bñ vivēdū dis-
putacōnē pduxit. diuidens eā in quatuor vtutes aīe
id est prudenciā iusticiā fortitudinē & t̄pantiā. **F**uit
aut mirabilis castitate. iusticia alysq; vtutib⁹ p̄ditus
ita vt p̄t vtutū eroycarū eminenciā eū vltra hominē
eciam p̄bi p̄nūciaret. **A**liqñ vt ait agellius. li. v.
reptus est stare p̄tinaci vltu a summo lucis ortu vsq;
ad solē alē m orientē immobilis hysdē vestigys & ore
atq; oculis directis cogitabundus tamq̄m in excessu
mentis. **T**empancie quoq; tante fuisse p̄hibet vt fere
p̄ omnia vite sue tempa valitudine inoffensa iuxerit
& in illi⁹ pestilencie vastitate quā ciuitas athemensiū
vastata est neq̄qm fieret oīm clade obnoxius. volup-
tatum em̄ labe caruit. **D**icebat autē multis p̄pterea
velle viuere vt ederēt & biberēt. se autē edē & bibē vt
viueret. **P**aciēcia vero mirabili p̄ditus. inuictus fuit
ī omnib⁹ tribulacōnib⁹ sustinēdis. **S**epe em̄ vehemēci⁹

fortitudo.

Tempancia

disputans cedebat colaphis atq; dimellebat & plerq;
irrisus contempnebat & hec omnia equanimiter tollerabat
Semel ictu calcis percussus est ut ait laercius in libro
de vita philosophorum & dum quidam eius tolleranciam miraretur ait
Si asinus me calce percussisset nunquam eum in iudicio uenire
cur igitur non sic equanimiter sustineret ictus hominum sicut
percussura ferre irrationabiliu bestiarum. **E**rat enim potens
despicere uituperantes eum. **A** quodam semel colapho percussus
ut scribit seneca libro .iii. de ira. nil aliud dixisse fertur
nisi molestum esse eo quod nescirent homines quoniam cum galea
perire deberet. **M**ultum autem dominabatur suis passionibus. **E**rat
autem in eo ire signum. vocem submittere & loqui penitus
apparebat namque sibi ipsi obstare. resistebat enim sibi &
laborabat ut ratione suos impetus cohiberet. **C**um multa
omnia in conuentu discipulorum collegisset de eo zephirus
qui se naturas hominum ex forma perspicere profitebatur deri-
susque esset a ceteris qui in socrate uicia non agnoscebant
ab ipso subleuatus est dicente signa vera esse sed ratione
a se esse deuicta. **I**n eodem enim uultus tenore etiam ad-
uersus impellentibus persistebat. **Q**uidam dicenti sibi. talis
maledixit tibi. ait. **I**deo maledixit quia bene loqui non
didicit. **A**lteri dicenti nonne talis exprobrat te. **N**on
inquit michi namque non insunt ea. **D**icebat autem socrates
oportere scire se quemquam quandoque perire detrahentibus. **N**am
si quis eorum quae insunt nobis dixerint corrigentur si vero non
nichil ad nos. **A**thenienses uolentes augere multitudinem
quae ex bellis & ex peste fuerat diminuta decreuerunt ut
unusquisque atheniensem plures haberet uxores. accepit
ergo socrates duas uxores xantippem & micro neptem
aristois. **I**de ut narrat hieronimus contra iovinianum. cum
crebro inter se litigarent & ille eas irridere solitus esset

q̄ p̄t se fedissimū hōiem symeis narib⁹ recalua frōte
pilosīs humeris repansīs crīmb⁹ disceptarent . nouis-
sime verterūt ī eū impetū & multatū fugientēq; domi
psecute sunt . Quodā vero tpe cū infinita conuicia ex
superiori loco ingerēte xantippe reticūisset aqua p̄fusus
inmūda nil ampli⁹ respōdit q̄m capite deteriso **S**cie-
bam inquit q̄ illa tomtrua ymber sequeretur . **C**um
aut̄ int̄rogaret alchibiades eū . vt dicit agellius libro
iij . q̄re xantippē vxorē inrgiosā q̄ eū die noctuq; mul-
tis pturbabat molestys domo non abigēt . ait . **C**um
talē domi pacior assuesco & exercitor vt ceterorū foris
petulaciā & iniuriā facili⁹ ferā & ideo domi eā susti-
neo . **R**ursum alchibiadi miranti . vt ait laerci⁹ . quō
posset socrates xantippis vxoris clamores & impropia
sustinē . ait . **S**ic osuēni hōs clamores tollerāe sicut hī
qui rotam otinue audiunt . **T**u quoq; inquit anseres
tuos clamātes quomō tolleras . **I**ste ait . anseres mei
michi pullos & oua pariūt . michi etiā inquit xantip-
pes liberos parit . **D**icebat aut̄ austerē contuberniū se
tenere iugis sicut milites effrenos tenēt equos **S**z
quēadmodū inquit illi hīs dñati facile assecūt reliq;
sic & ego vtens xantippe cū alijs facile ouersabor . **I**tē
vt ait agelli⁹ filios habuit ex xantippe socrates matri-
similes . sibi⁹ ī morib⁹ valde dissimiles disculos & in-
quietos & tñ cum illis pacifice iuxit . **V**erū habebat
discolū & molestū erga quē impaciens erat . **C**um enī
vt ait seneca libro . x . de ira . eum seruus offendisset
qñq; ait . **C**ederem te nisi iratus essem **C**orrectionē enī
seruī ī tempus sani⁹ distulit nec fuit ausus se ire cō-
mittere . **P**auptatē grauissimā dñi patientē sustinuit
quā tñ asperiores illi faciebāt domestica onera . adeo

aūt fuit ī psecucōibz & molestiis inuict? vt pote qui
mūdiāliū oīm cōtemptor erat q̄ nemo eū in aduersita-
tibz tristiorē nec ī p̄speris alacriorē vidit . fuitq; animo
semp̄ eqlis ī magna inēqlitate fortune **A**rchela? rex
ps̄an rogauit socratem vt ad se veniret ab eo beneficia
susceptur? **R**ndit socrates nolle se ad eū ire receptur
ab eo bñficia cū sibi paria reddere nō posset t̄muit em̄
ne accipe cogere q̄ nollēt & ne quid socrate indignū
acciperet **N**oluitq; vir animi liberi ire ad volūtariā ser-
uitutē . vt ait seneca libro . v . de bñficiis . **I**bidē etiā
ait seneca q̄ cū multi ex discipulis socratis p̄ suis fa-
cultatibz multa tribuerēt eschōmes paup̄ discipul? ei?
ait illi **N**ichil dignū te qd̄ dare possum inuenio & hoc
vno me pauperē esse recognosco . **I**taq; dono tibi qd̄
vnū habeo me ip̄m hoc accipe & p̄ tuo libito rege **C**ui
socrates magnū michi munus dedisti . habeo igit̄ vt
meliorē te tibi reddam q̄ accepi . **D**iscipulis suis . vt
scribit apulegius cōsueuerat socrates suadere vt crebro
se ip̄os in speculo cōtemplarēt vt qui eorū foret pulcri-
tudine oplacit? studiose p̄curaret ne dignitatē corpis
malis moribz dedecoraret . qui vero min? se cōmenda-
bilē formā habere putaret sedulo opam daret vt vtu-
tis laude turpitudinē tegeret . **D**ic vt ait theoderic?
cū esset disciplina oīm p̄borū summ? adeo studiosissi-
mus extitit vt nec a mulieribz quid discē vtile opma-
tus fuerit p̄bie indignū . vnde & dictimā nō erubuit
appellare magistrā . **I**ntrogatus a quodā inope quid
agere deberet pauca habēs & multis indigēs . ait **V**i-
res tua nō tibi sufficiat tu parce viuēdo fac vt rei tue
ip̄e sufficiat . **C**ū garrul? quidā deridēdo introgaret
socratē vt eū doceret sapie p̄cepta . duo inquit sapie

precepta tibi necessaria sunt. vnū vt taceas. aliud vt loqui discas. **I**nterrogatus quid est homo sine scia. ait sicut puincia sine rege. **I**nterrogat? que est substācia beatitudinis ait. donare dignis. **I**nterrogat? que est inuens v̄tus. ait qđ nō ē nimīū **I**nterrogat? a quodā inuene an vxorē ducere an omnino abstinere deberet ait. **I**n vtroq; horū actur? es penitēciā. si nō duxeris sol? eris. filijs carēs. generis tui interit? bona tua alien? heres accipiet. **S**i duxeris erit tibi sollicitudo ppetua. & textus q̄relarū. dotis exprobracio. affiniū gue supciliū. garrula socr? . alieni matrimony suspi- cio. incertus filiorū euentus. **I**nterrogat? a quodā. vt ait seneca quare ei pegrinari in alia p̄ia non pdesset ait. ideo tibi tue pegrinacōnes nō p̄sunt cū tecum te circūferas p̄mit em̄ te eadē causā q̄ expulit Quid trāz nomitas vocare potest quid cōmicio vrbū & locon in- irritū cedit ista coaccō. q̄ris q̄re te ista fuga nō ad- inuet tecū fugit. onus animi deponēdū est. **A**nte te nullus tibi placebit locus. **I**nterrogat? in q̄ quis famā acquirere possit ait. **S**i gesseris optima & locut? fue- ris pauca. **I**nterrogat? vt dicit̄ ī policato qualis quis ad culmen sapie puenire possit. **R**espondit neminē in sapia posse locupletē fieri vt doceat nisi se ad adiscēdū paupem & egenū credat. **I**nterrogat? a quodā. vt ait tulius in libro. v. de tusculanis q̄stionib; de qua p̄ia esset ait. mūdān? sum. **T**ocius em̄ mūdi incolam & cinē se arbitrabat̄ nullā sibi appropans patriam. **C**ū socrates quosdā hospites suos satis tenui cena suscipi pararet & amic? eius hoc illi int̄maret. ait **S**i boni sunt equanimiter ferent si mali nō est curandū. **C**um quidā discipuli ex ei? doctrina bñ nutriti discederent

*Quid a fons
fuit fons.*

rogantes eū vt aliquod p̄ceptū ordinande uite ab eo
p̄cipent iussit eos in diuersoriū secū venire vxoremq̃
i supioribz cōstitutā vocant. iussitq̃ vasa melle & oleo
plena vt eiceret. admirantibz ait. Si hanc in domibz
vestris rex potestātē habueritis beatā uitā disponetis
Socrates vt in policato dicit libro. viii. in senectute
sua didicit musicā credens si ei musica defozet sibi cui
mulū scīe defutur. Cū autē dicebat a quibodā Nūquid
verecūdaris i senectute studere. ait. maior verecūdia
est in senectute ignorātē esse q̃ in senectute studere
Rogabat socrates quosdā in studij exercicio p̄ficere
dicens de eis. Si boni fuerint ex scīe p̄fectu digni
erūt vt p̄moueāt ad magna. Si vero mali doctrina
turpitudinē occultabūt. Item docebat socrates illos
cibo potuq̃ uitandos qui vltra sitim famēq̃ sedandā
puocare se noscūt. Dicebat eciam eos qui temporalia
magno emebāt precio desperate ad temporalia puenire
Dicebat admirari q̃ faciētes ymagines lapideas co
nabant lapides similes hoībz facere se autē negligere
& nō conari vt nō similes lapidibz videāt. De dictis
socratis notabilibz siue puerbyz sunt hec. Oriente sole
cōsiliū. occidente cōmuniū cogitandū. Age sic alienū vt
tuū nō obliuiscaris negociū. Contraria cōsilio sunt ira
& festinacō. velox cōsiliū sequit̃ penitēcia. Principiū
amicicie ē bñ loqui. Maledicere ē inimiciciaz exordiū
Amic⁹ raro acquirit̃ sed cito amittit̃ Cū amico breues
ōrōnes. longas amicicias habere oportet. Negat sibi
qui qđ est difficile petit. Plus gaude datis bñficijs
q̃ acceptis. illa em̃ glorie. hec necessitati vident̃ esse
subiecta. Malum alienū tuū ne feceris gaudiū. Nulli
imponas qđ ip̄e facere nō poteris. Hoc exhibe qđ tibi

velis exhiberi. Sepultus sit apud te sermo quē solus
audieris. Si bñ egeris auxiliū tibi dabis. Que cōces-
serit fortuna tempet iusticia. Quod inuenerit iusticia
tempet moderancia. Si fortuna auxeris humanā mi-
nūs gloriā. Si bñ egeris ipse tibi psonē auctoritatē
dabis. Viri boni est scire pati nec scire facere iniuriā.
Actor mal⁹ bonā rem turpē facit. Qui ī alios potesta-
tem exercet pmo purgare cōsciā debet vt qui delicta
corrigit nō admittat. intetq; qđ indicat. **S**tultū ē autē
vt velit quis impare aly⁹ cū sibi ipi impare nō possit.
Si quid dubitas ne feceris & qđ animi iudicio ne-
gatū fuerit fugito. Si pacē vis. belli mencōnē ne fece-
ris. **M**elius est cauere q̃ panere. vtilius est erubescē
q̃ pauescere. **T**urpis est inopia que de gloria nascit⁹.
Amico ita pdesto ne tibi noceas. Quod habes ita vtē
vt alieno non egeas. plurimi sua amittūt dū appetūt
aliena. **C**ū vsus exigerit iugila. **N**onestā artem quā
didiceris sequere. **I**n tuo potius q̃ in alieno sarcinā
suscipe. **G**rauior ē labor vbi null⁹ effect⁹ ē. **P**ecunie
q̃rende & tuende modū habere oportet. **I**racundia in-
felicitatē gēminat. **I**rat⁹ filio ipse te coherce. filio mo-
desto nūq̃ g̃ue ē qđ pater iubet impossibile. **P**eccare
turpe est sed multo turpius est cum delicto ignoscit⁹.
Grauit⁹ irascit⁹ qui qđ dolet deo cōmendat. **C**onsciā
magis q̃ famā intende. falli namq; sepe poterit fama
consciā vero nūq̃. **F**elicitas semp est aduersis subiecta.
Dampnū nisi exhabūdancia raro venit. **C**auē ne libi-
dinē in seruitutē admittas. **D**iscito qđ audias & pba
qđ credas. **I**niuste defensionis cōfidentia mīta. **N**on
te pmittas imprudēcia decipi. nec cupiditate circūue-
niri. Quod pmiseris indubitant⁹ facito. **C**ui om̃s in-

tendunt possidet p̄li bona. **S**eminat peccatū quē de-
 licti nō pudet. **D**ifficile ē iniriā cōuenire cū paciēcia
Malis loq̄re qđ gratū sit. facito qđ expedit. **P**resentē
 laudare & absentis famā ledere minime decet. **P**enā
 a quo merueris. frustra petis p̄sidiū. **A**b alio expecta
 qđ alteri feceris. **V**ictoria sine aduersario brevis est
 laus. **O**culos & aures vulgi puta malos testes esse
 que facere turpe ē hec dicere inhonestū puta. **L**ucrū
 turpe vt dispendiū fugito. **A**lteri sepe ignoscito tibi
 nūq̄. **D**im deliberata cito facito. **M**in⁹ dicitō qđ facias
Nō min⁹ cū nichil est in mente nisi vt uiuat. **N**ichil
 posse hoc est mortuū uiuere. **N**ichil curare hoc est in-
 sanū esse. **E**de & bibas vt bñ uiuas. nō uiuas vt tm̄
 edas & bibas. **S**apientis est ne quē in casum excidat
 cauere & si qđ forte acciderit fortit⁹ ferre. **F**ortis non
 potest indicari quis nisi & sapiens fuerit. **V**irtus em̄
 sine sapiā temeritas piculosa putanda est. **A**udiendo
 vtus crescit. tardādo timor. **D**olore min⁹ qui dolore
 dolendo nō patit⁹. **F**elicitas semp subiecta ē inuidie
Sola ergo miseria caret inuidia. **D**igni aut inuidi
 sunt vt si fieri posset ī om̄ib⁹ ciuitatib⁹ aures & oculos
 haberent vt de om̄iū p̄fectib⁹ torq̄rent⁹. **Q**uanta em̄
 feliciū hōim sunt gaudia tāta inuidor⁹ gemit⁹. **N**ichil
 amittit qui nichil habet. & parum indiget qui parum
 cupit. auarus aut dampnū si nō lucret⁹ patit⁹. **N**ulla
 tam bona vxor in qua nō inuenias qđ cōraris. **S**icut
 nichil sup̄ius benigna iunge ita nichil infesta muliere
 crudelius. quanto em̄ sapiens mulier se p̄ viri salute
 opponit. tanto maligna mariti mortē etiā uitā suā re-
 putat. **N**ichil ergo illa iunge molesti⁹ q̄ quanto in re
 diunctior est tāta diunctior mor⁹ dulcedine aut felle

N.
 Censio magna
 mulieribus
 lego seq̄ r. c.

malicie **E**st ergo vxor aut tutū refugium aut penale tor-
mentū **A**nimo virū pudica eligit nō oculis **I**mpudica
vero spēm querit nō rem. **M**ulier speciosa & stulta est
pulcrū templum sup cloacam fundatū. **S**olercia aut
cōmendabat socrates vt optimā possessionē. **D**icebat
eciā vnū dūtaxat bonū esse scz disciplinā. vnūq solū
malū impiciā **O**pes aut & generositatē nichil honestū
habere. **D**icebat insup talē esse hominem q̄lis affect⁹
est & q̄ talis omnino hōib⁹ qualis ē ip̄e homo. **I**tem
docebat. vt ait valeri⁹ libro. vii. a dīs. mortalibus
nichil vltra petendū esse q̄ vt bona tribuāt. quia hī
sciebāt qđ vnicuiq̄ vtile esset. homines illud sepe votis
exposcerēt qđ nō impetrasse melius foret. **N**am mens
tenebris inuoluta cecas p̄cacōnes effundit. diuicias
appetit q̄ multis mortis causa fuere. honores occupat
qui plurimos ad malum exitū deduxerūt. splendida
coniugia querit q̄ non nūq̄ fundit⁹ domos euerterūt
Desinat ergo stulta mēs hominis futurorū malorū suorū
causis. q̄si rebo felicissimis inbōyare & se totā celestiu
arbitrio committat. quia qui tribuere bona de facili
solent eciā eligere aptissime possunt. **Q**ui⁹ eciā snia hec
fuit. **E**xpedita & cōpēdiosa via ē ad gloriā pueniēdi
vt talit̄ homines agant vt quales volūt videri tales &
sunt. **Q**uesiuit ab eo quidā an beatū putaret archelaū
psarū regē qui fortunatissim⁹ erat **N**escio inquit. nūq̄
em̄ cū illo locutus sum. **E**t ille. **N**ūquid alit̄ hoc scire
potes. ait **N**ō. cū ignorē q̄ bon⁹ & q̄ doct⁹ sit miser
em̄ est si iniust⁹ est. **I**nrogat⁹ de duob⁹ quorū vn⁹
dives erat & potens. alius impotens quis eorū maior
esset. ait **I**lle ex eis maior ē qui vtuosior ē. **A**ccusat⁹
socrates athemiensib⁹ quia deridebat quercū canem &

hýrcū deos esse quos illi colebāt. capt⁹ & incarcerat⁹
fuit. detentusq; est. xxx. dieb⁹ ī carcere vbi mirabilē
cordis constanciā se habere ostendit. nam carcer aut
mors eius vultū seu aīm pturbare non potuerūt. **Di-**
centi aut ei cūcū athemienses morte ɔdempnauerūt
te. respondit. & illos natura. **Cū** aut vt dicit tulius
libro. i. de diuinacone. esset soctes ī custodia publica
dixit triconi familiari suo sibi post terciū diē esse mo-
riendū. **Ait** em̄ uidisse se ī sompnis pulchritudinis
eximie feminā que eū noīe appellans diceret homericū
quēdā hui⁹modi vsum. **Tercia** te pictela tempestas
leta locabit. qđ dictū sic contigit. **Et** vt ait valerius
libro. vii. cū indicatū ab athemiensib⁹ esset vt hausto
veneno p̄iret delatū sibi mortis poculū nō alit̄ q̄ me-
dicamētū immortalitatis accepit & de mortis ɔtemptu
vsq; ad uite exitū libero aīo disputauit. **Cū** aut pocōnē
mortis de manu carnificis accepisset admoto iā labris
poculo vxor eius xantipes q̄ illic aderat vociferās ait
Heu innocēs homo perit. qui respondit. **Nūquid** no-
centi michi duxisti mori faciū esse. **Mortuus** ē igit̄
socrates veneni poculo āno uite sue. xc. iiii. quo āno
librū nobilissimū ɔposuit. **Post** mortē vero ei⁹ athe-
nienses peniēcia ducti dampnatores ei⁹ morti adiu-
dicantes. ymaginē ei⁹ aureā ī templo collocauerūt
Mortuus est aut socrates ī dieb⁹ assueri regis assirioz

De Aristippo p̄bo. Cap. xxxi.

Aristippus p̄bus cirene⁹ socratis discipul⁹
athenis claruit. Qui vt ait laercius ī libro
de vita p̄boz. ad dyonisiū tyrānū ī sýra-
cusā p̄fect⁹ ē. adeo aut p̄stātissimū cordis
extitit vt tpi loco & p̄sone uenire & se coaptare pos-

set. aduersitates q̄ immutacōnesq̄ fortune cōsone dis-
simulare sciebat Quā ob rē & apud dyonisiū int̄ cetos
phos strēnuus reputat⁹ est. magis semp incidēs bñ
disponens delectabat⁹ oblectacōne pñciū. delectacōm
absenciū venerabat⁹ vnde & dyogenes impialem canē
vocabat eū. **M**ūt hūc qñq̄ iussisse p̄dicē. l. dragmis
emī culpāte vō quodā. ait. **T**u nec obulo eā emisses
& i eū aspiciēs. ait **A**pud te repiri possunt. l. dragme
Quodā tpe dyonisio sputate in eū patientissime ptulit
& cōdolenti amico dixit. piscatores sustinent a mari
madesieri vt venēt cobū ego aut cur nō sustineā vmo
limphato aspergi vt balenam accipiā. **E**st aut cobo
puus piscis balena vero grandis piscis. **T**ranseuntē
quoq̄ eū. lauans olera dyogones increpauit dicens
Si hec edere didicisses nō inferuīres atrijs tyrānoꝝ
at ille **T**u quoq̄ inquit si scires loqui homib⁹ olera nō
lauares. **I**ngressus est qñq̄ aristippus ignorāt domū
meretricis & uiso scorto confestim exyt. quodā vero
pueroꝝ erubescēte qui cū eo erat. ait aristippus. in-
trare illuc malū nō est sed nequit exire. **I**nrogatus
quid sibi ex pbia acquisiūisset ait. posse cū omib⁹ ho-
minib⁹ fabulari **V**itupat⁹ aliqui quia vbrime uiueret
ait. **S**i hoc malū esset nō utiq̄ ageret in festis deoꝝ
Inrogat⁹ quid plus habent pbi ceteris homib⁹. ait
leges odere. **I**nrogat⁹ quō omēs homīes eq̄lit possent
uiuere. ait. **S**i omēs leges pempte essent omēs similit̄
uiuerem⁹ **I**nrogat⁹ a dyonisio cur pbi diuitū hostia
uisitāt diuites aut pboꝝ mīme **R**ndit qm̄ illi. s. pbi
nouerūt quib⁹ indigeant. hý vero mīme. **I**nrogat⁹
quo differūt docti ab indoctis. respondit. q̄ domiti
equi ab indomitis. **D**icente quodā q̄ semp uideret

phos ad ianuas locupletū. **N**ā medici inquit vidēt ad
ianuas egrotorū nec tñ idcirco mallet quis egrotari q̃
mederi. **A** quodā qñq̃ impropria passus discedebat
psequente illo & dicente. quid aufugis. quia inquit
maledicēdi tibi potestas data ē michi vero nō audiēdi
Gloriāte quodā se de scie multitudine. dixit. Quem
admodū nō qui plura māducāt sām sunt magis inge
rentibz oportuna. p̃inde nō qui plura manducāt sed
qui vtiliora legūt sunt studiosi. **A**duocat⁹ quidē vice
eius causā ip̃ms ī curia dixit multis laudibz extollēs
aristippū & cū obtinūisset qñ glorians q̃ p pho fuisset
locut⁹ dixit illi Quid tibi socrates pfuit qui alieno
indignisti patrocimio qui ait. sermones quos de me
dixisti veri sunt. **N**avigante eo qñq̃ corinthū & tem
pestate facta nauseam passus est & expavit **G**arrul⁹
aūt quidā trāquillitate reddita dixit. Quid est hoc q̃
nos equidē ydiote intrepidi sum⁹ vos aūt phī trepi
datis. respondit quia non de simili aīa vtrq̃ studem⁹
Etem p nequissimū nebulonis aīa nequaq̃ decuit esse
sollicitū ego vero obnixi⁹ debui de phī morte dolere
Nam & diuites fures amplius q̃ imopes metuūt. **B**n
omīa scripsit de aristippo laerci⁹ in libro de vita phorū
Cuidā dicenti sibi homīes te cōtempnūt & illos asini
inquit sed nec illi asinos nec ego eos curo **V**ictorim⁹
vero ī libro de architectura ita de aristippo scribit ari
stippus socratis discipulus naufragio eiectus cum ad
rodiesiū litt⁹ animaduertisset geometrica zemata de
scripta exclamavit ad comites **B**n sperem⁹ hoīm em̃
vestigia video. **S**tatimq̃ ī opidū rodiū cōtendit &
ī gignasiū deuenit ibiq̃ de phia disputans muneribz
est dotatus vt nō tñ se ornaret sed etiā eis qui vna

cū eo erant vestimētū & cetera q̄ opus essent ad victū
p̄staret Cū autē comites ei⁹ in p̄tām reuerti voluissēt
int̄rogarētq̄ eū quid vellet domi renūciare Ita mā:
dauit dūi atheniēsi bō eas possessiones & viatica liberis
oportere pari qui ecīā & naufragio vno possent errare
& ea vera vite p̄sidia estimarēt quib⁹ neq̄ fortune tē:
pestas vnq̄ neq̄ publican⁹ rez mutacō neq̄ rez vas:
tacio potest nocē Scripsit autē librū de veter⁹ volup:
tate aliosq̄ libros q̄ plurimos:.

De Zenophonte p̄bo Cap. xxxii.

Zenophon p̄bus atheniensis socratis disci:
pulus in grecia clariuit nec nō in curia ciri:
regis p̄saz cuius amicus fuit. Dic vt ait
laercius fuit verecund⁹ & speciosissim⁹ vir
politic⁹ p̄bo & grat⁹ Ediditq̄ libros circū q̄dragenos
de diuersis naturis rez & de arte militari & venatoria
& de regimine equoz in quib⁹ valde exercitat⁹ fuerat
& comēta multa p̄musq̄ hystorias p̄boz scripsit. vo:
cabat autē a multis musa p̄ lepore int̄ptacōis quā ob
rem sibi inimicē emulabāt ip̄e & plato. Erat autē zeno:
phon eloquētissim⁹. ageli⁹ de zenophonte sic ait. Cū
quidā ei malediceret ita respōdit. Tu studiū tuū ad
maledicendū dedisti ego vero oīcīa teste didici male:
dicta cōtempnere. Dic vt narrat valeri⁹ libro. v. cū
sacrificaret d̄ys coronam in capite habens deposuit &
maiorē e duobus filijs suis in prelio perysse cognouit
nec ideo cultū deoz dimittendū putauit sed tantūmō
coronā de capite deponere cōtent⁹ fuit. p̄cūctat⁹ autē
quo nā mō fili⁹ occidisset vt audiuit filium fortissime
pugnātē interysse ip̄am coronā capiti reposuit numīa
quib⁹ sacrificabat testatus maiorem se de virtute filij

voluptatē q̄ ex morte sensisse amaritudinē. Vixit autē
zenophon am̄s. lxxxix. & obyt in corintho. Claruit
autē tempe cū regis psay:.

De Antistene p̄bo. Cap. xxxiii.

Antistenes p̄bus socratis discipulus & magister dyogenis fuit. athenis claruit. Dic
vt ait hieronim⁹ cōtra iovinianū cū glōse
rethoricā docuisset audissetq̄ socratē dixit
ad discipulos suos Abite magistrū vobis querite ego
em̄ repi statimq̄ veditis q̄ habebat & publice distri-
butis nichil sibi plus q̄ palliolū reseruauit. Cūdam
dicenti sibi maledixit tibi ille. ait. Nō michi detrabit
sed illi qui ī se qd̄ hic dicit agnoscit. Alteri dicenti de
te homines male locūt ait. Supioris ē vsus p̄sone hoc
pati. inferioris hoc facere. Quid? hec sn̄a fuit. Iusticie
ē multa dicere & quid satis ē nescire. Dic vt ait aug⁹
viii. de ciuitate dei summū bonū posuit esse virtutē:.

De Alcibiade p̄bo. Cap. xxxiiii.

Alcibiades p̄bus atheniensis socratis disci-
pulus fuit. Dic vt refert valeri⁹ cū se btm̄
putaret quia videlicet dñes ac pulcer &
eloquens erat socrates cū eo disputauit &
demonstrauit q̄ miser esset qm̄ stult⁹ esset & tm̄ suis
rōnib⁹ eius aīm exagitauit vt ip̄m flere cogeret. Dic
vt ait agellius cū apud piclem auūculū suū artib⁹ libe-
ralib⁹ erudiret & picles eū qui illū tibys canere docet
qd̄ honestissimū tunc videbat traditasq̄ sibi tibias cū
ad os adhibuisset inflasset maxillas pudefact⁹ inho-
nestatē & deformitatē oris. infregit abiecitq̄ eas qd̄
cum perebuisse oīm tūc atheniensiu cōsensu disciplina
tibys canendi deserta est. Dic vt ait hieronim⁹ cōtra

ioniniani & iustin? libro .v. ab atheniensibus ppter inui-
diā pfugit ad lacedemonios. virt? eius plus inuidie
contraxit q̄ gracie. Quo cognito alchibiades p vxorē
agidis regis quā adulterio cognouerat ad tisafernem
pfectū dary regis pfugit cū se celerit officij comi-
tate & obsequēdi gracia insinuauit. **E**rat em̄ etatis
& forme veneracōne nec min? eloquēcia ecīa int̄ athe-
nienses insignis. sed & i cōciliandis amicicys nec nō
& i retinēdis optim? **I**s aut ad quē pfugerat accepto
p̄cio a lizandro lacedemonior? p̄ncipe iussit eū interfici
Cūq; suffocato alchibiade caput esset ablatū & lizandro
missum i testimoniū cedis explete reliq; p̄s insepulta
iacebat. **S**ola igit̄ cōcubina in crudelissimū hostis im-
periū int̄ extraneos & imminēs discrimen funeri se-
pultura dedit mori pata p mortuo quē viuū dilexerat
Si igit̄ vt ait valeri? libro .vi. alchibiadē due fortune
ptite sunt. vna que ei nobilitatē eximā. habundātes
diuicias. formā pstantissimā. fauorē ciuium maximū
summa imperia. p̄cipuas vires. flagrantissimū ingeniū
assignaret. altera q̄ dampnacōm. exiliū. inopiā. odiū
patrie. violentā mortem. infligeret. **N**ec hec aut illa
vniuersa tribueret sed varia pplexa freto atq; estui
similia. **D**ic ē alchibiades de quo refert **B**oeci? i libro
de cōsolacōne dixisse aristotilē. q̄ si quis linceos ocu-
los haberet vt interiora corpis humani posset inspicere
videret illud corpus alchibiadis qd i sup̄ficie pulcher-
rīmū erat intus esse turpissimū.

De Eschine p̄bo. Cap. xxxv.

Eschines p̄bus atheniensis a iuuentute sua
studiosus & amator libror? socris discipul?
fuit. **C**ū igit̄ ceteri discipuli socrati plura

offerret eschines paup se solū obtulit dicēs quicquid
melius habebat se illi obtulisse ceteros aut tam pauca
ei offerrent. plura sibi & meliora retinuisse. vnde ait
obsecro te vt hoc munusculū paupertatis mee excolas
& tua diligencia & sedulitate melius & ornaci⁹ reddas
Cui rñdit socrates se ab illo mun⁹ maximū accepisse
nisi se ipm puo estimaret & libent⁹ daturū opam vt eū
faceret meliorē. Dic adeo sub socrate pfect⁹ & ita potēs
in eloquēcia fuit qd athenas suo versauit arbitrio & cū
socrate porando certamē habuit. Dic tñ a demostene
in orando demict⁹ in iudicio apud athenas fuit & p̄t
hanc ignominia rodū pcyt vbi rogatu ciuitatis suam
pus in theziphontē deinde demostenes p eo oracone
clarissima recitauit. miratib⁹ cūctis eloquēcia vtriusq;
sed magis demostenis eo. dixit longe ampli⁹ mirati
estis si ipm porantē audiuissetis sicq; tant⁹ orator neq;
inuidie zelo neq; malivolēcie detineri valuit qd inimici
testis maxim⁹ fieret & pbitatē illi⁹ publice & excel
lentissime cōmendaret:.

De Euripide p̄ho. Cap. xxxvi.

Euripides p̄bus in creta claruit tpe soctis
Dic non solum a carmb⁹ sed a coctis cibis
abstinuisse ferē:.

De Demostene oratore Cap. xxxvii.

Demostenes orator athenis claruit. Dic vt
ait valeri⁹ libro. viii. cū valde studiosus
esset & primā hram pferre non posset p̄t
vocis exilitatē. oris sui viciū tanto studio
expurgauit vt a nullo exp̄ssius pferretur. Itē gra
cilem nimis vocē cōtinua exercitacōne ad gratū aurib⁹
sonū pduxit. Idēq; vadosis littorib⁹ insitēs fluctuū

vigoribus reluctantis declamationes edebat ut ad fre-
mitus concitatarum concionum paciencia duratis actionibus
auferretur. **D**ic cum multum & diu loqui solitus esset ori-
fuo calculos inserebat quod vacuum promissi? os eius esset & so-
luci?. **D**ic ut ait apuleius summus orator effectus? quoniam
a platone hausisset facundiam & ab eubulide dyalectico ar-
gumentationes didicisset. nouissimam tamen pronuntiandi con-
gruentiam a speculo percipit. semper enim ante speculum quasi animi
magistrum causas meditabatur. **D**emostenes stomachum
laidis nobilissime meretricis iocando subpalpitans &
queritas quantum licet. cum illa diceret pro mille denariis
Rendit. ego precor te tanti non emo. **A**ncille hoc modo
astutum procerum prebuit. ut ait valerius libro. vii. de
vulgaribus dictis vel factis. **C**um enim pecuniam a duobus hospi-
tibus depositi nomine accepisset ea conditione ut illam simul
utrisque redderet. & alii ipsorum infecto tempe squalore
oblitus? tamquam mortuo suo socio deceptorie omnes nummos
abstulisset discessit. superuenit alius & depositum in iudicio
cepit petere. merebat misera & in maxima parte pecunie
& defensionis penuria constituta iam de laqueo & suspensio
cogitabat. **T**unc oportune demostenes patronus affulsit
qui ut in aduocationem veniret mulier inquit parata est
depositi fidei soluere sed nisi socium adduxeris id facere
non potest quoniam ut ipse vociferans hec dicta est lex ne alius
sine alio numeretur & sic liberata est mulier. **C**um philippus
rex macedonum athenas obsedisset. ut ait ysidorus. primo
libro ethy. & ab atheniensibus postulari ut sibi. x. ora-
tores daretur & sic discederet ab obsidione. **D**emostenes
in concilio atheniensium hanc fabulam confinxit. **L**upi sua-
serunt aliquando pastoribus ut in amicitiam conuenirent. cumque
pastoribus placuisset perierunt lupi ut primo vice securita-

tis traderent eis canes in quibus videbatur esse occasio
inrigion. auerunt pastores & tradiderunt canes quos
omni suarum prugiles custodes habebant. Tunc lupi ad ep-
ta formidine omnem gregem non solum per facietatem sed etiam
per libidinem lacerauerunt. Sic igitur philippus sublati oratoribus
in populo athemiensi sic facturum est. Quod audientes
athemienses demostenis acquieuerunt consilio & sic ciuitas
a periculo est liberata. Cum legati molestorum venissent athe-
nas. ut ait elinandus libro. v. coram indice causam acturi
& aduocatos adduxissent per suam causam in iudicio locutu-
ros. demostenes per alterius causam illis restitit ad quem in
crastino venientes & rogantes ut taceret pecuniam quam
percyt tradiderunt. postera die cum res agi deberet contra
philippum regem macedonum & a senatu athemiensi in
patrocinium peteret lecto decubuit simulata infirmitate
ruditque hijs qui ad eum venerant se pati morbum squinacie
& contra illos loqui non posse. Cui a quodam ex nuncijs
responsum est. certe non squinacia pateris sed arginacia
id est cupiditate vel simulatione & hoc ipse postea non ces-
lauit sed glorie assignauit. Nam cum finita causa aristo-
dimum fabularum auctorem quantum mercedis ut ageret acce-
pisset interrogasset. se recepisse talentum respondit. ego
inquit plus ut tacerem accepi. Ita causidicorum lingua
dampnificata est nisi eam ut dici solet fumbo argenteis
vincias. Et sic apud aduocatos silentium venale est. De
ipso quoque demostenes legitur in polistrato quod antequam gloria
eloquij eius & virtus innotuisset populo opusioris cultus
nitore apperuerit sciens quia purpura causidicum reddit. Ac
postquam noticiam & famam assecutus est eloquencie toga contentus
est. dicens se velle potius a se quam a nitore vestitum aut cultu
exquisito constare. Quia demostenis eloquencia comendat

eschines pbus dicens. Qui in ipso considerasset acerrimum
oculorum vigorem. terribile vultum. pondus accomodatū
singulis vrbis. sonum vocis. efficacissimos corporis motus
perfecto cognosceret quod & eius operi nil addi posset. tamen
de demostene magna pars demostenis abest cum legitur
potius quam cum auditur. Cumque alexander athenas invaderet
advocati sunt duo philosophi ut consulerent quid agendum athenien-
sibus foret. scilicet demas & eschines. hortabatur autem eschi-
nes ut alexandro se daret. demas vero contrarium suadebat
Consultusque demostenes respondit eschinis consilium prevalere
Tunc per eundem demostenem alexandro corona aurea missa
est. Cum quidam dicerent demostenem de quodam paupere
ille illi? amicus? est. Cur ergo inquit illo existente dixit
alius pauper est. amicus? non est qui princeps fortune non
est. Cum quidam speciosus iuuenis diceret demostenem
Si me odissent homines quemadmodum te suspensio periret
& ego inquit si me quemadmodum te amaret. Inquirenti
cuiusdam quomodo posset optime dicere ait Si nichil dixeris
nisi quod bene scieris. Quis? demostenis legitur illa sententia
fuisse. Liberi servique personam veritas sepat. servi libe-
rique mendacium miscet.

De Sophocle poeta. Cap. xxxviii.
Sophocles poeta atheniensis. ut ait tullius
in libro de senectute. usque ad summam etatis
senectutem tragedias fecit. Cum autem propter mi-
nam senectutem & rei familiaris negligenciam
a filiis argueretur edidit tragediam adeo elegantem quod in
iudiciis recitata cunctos in admiracionem adduxit. Cum
quidam ab eo quereretur cum esset etate iam senior. ut ait va-
lerius libro. iiii. an etiam nunc rebus veneris uteretur. In-
dignatus ait. dic meliora. Libenter tamen istinc tamquam ex

aliq̃ furiosa dampnacōne pfugi. ¶ Dic ultimis vite sue diebo cū p̃pe iam ānū cētesimū attigisset. vt ait valerius libro. ix. tragediā quādā ī certamie misit ad iudiciū p̃itorū. dū ancipitis certamīs suspensus sentēciā expectaret intellexit indicatū fuisse q̃ ip̃e vna sentēciā victor esset. Quo audito p̃ gaudio expirauit. Tūc vō tempis. vt ait solin⁹. lisander lacedemomēsis cōfidebat athenas. volētes aut̃ atheniēsēs sophoclis corp⁹ honorabiliter tradere sepulture rogauerūt lisandrū quiescere vt interim inducias bello daret. volebat em̃ tūc armis aggredi ciuitatē Qui audita viri sapia p̃ticiōi digne assensum p̃buit ne venerādi admodū viri honorabiles exequias impediret Claruit aut̃ sophocles tēporib⁹ cū regi psaz:.

¶ De Pericle p̃bo. Cap. xxxix.

Pericles p̃bus atheniēsis. auditor anaxagore strēnuus & honorabilis vir vna cū sophocle poeta illustri dux ē ab atheniēsib⁹ electus cōtra lacedemonios & thebanos vt ait iustin⁹. Cūq̃ lacedemonij agros atheniēsiū devastarent agros piclis intactos reliquerūt sperātes se illū acquirere posse aut piculū ex inuidia aut ex suspiciōe p̃dicōis infamiā. qđ tñ picles añ p̃spiciens & futurū p̃p̃lo p̃dixerat & ad inuidie piculū declinandū agros ip̃os dono rei publice dederat ¶ Dic vt ait valerius libro. viii. summo studio adeo instructus erat & doctus sub anaxagore preceptore q̃ athenas egit & ṽsatus arbitrio suo Cumq̃ aduersus voluntatem populi loqueret̃ iocunda nichilomin⁹ & popularis vox eius erat. vt cum veteri cōmedia maledicta līngua cūq̃ viri potēciam perstringere cupiebat tamen in labijs

p̄tendebat leporem q̄ aculeo relinqueret & sic int̄ ip̄m
& p̄sistatū tirannū nichil aliud inferat nisi q̄ ille ar-
mat? hic vero sine armis tyrānidē gessit. Cū picles &
sophocles . vt ait tuli? libro de officijs . ad colloquēdū
de cōsultacōibz publicis siml' cōsederent & casu pulcer
adolescens transiret ait sophocles **O**picles aspice pul-
crum puerz . R̄ndit picles . p̄ceptorē decet habere nō
solū man? & lingwā sed & oculos cōtinentes . Claruit
aut̄ pericles t̄pibz c̄ri regis p̄saz .

De Themistode p̄bo . Cap. xl.

Themistodes p̄bus & p̄nceps athenaz no-
bilissim? hic ī bello qđ atheniēses cū xerse
rege persaz habuerūt tam strēnue egit q̄
xersem demicit & liberauit athenas Tādē
inualecente inuidia ciuiū ī exiliū expulsus ad eū quē
paulo ante demicerat cōfugere est coactus a quo & ho-
norifice ē susceptus pus tñ q̄ ei? se cōspectui p̄taret
sermone persico se assuefecit **E**rat em̄ docilis valde &
tenacis memorie adeo vt ī athenis maximaz rez cura
distent? oim̄ tñ ciuiū suoz noīa cōphenderet & tenet
Idic cū ī palacō regis xersis maneret ī diuinio quodā
dum multi luderent & cātarent inuitabat̄ vt caneret
Qui r̄ndit se nescire cantare **E**t dum ex hoc haberet̄
indoctior atq; ab eo q̄reret̄ quid sciret . ait se scire ex
re publica parua facere magna . vt ait aug? ī qđam
ep̄la **I**dic vt dicit̄ ī poliēto libro . i . dicebat magistra-
tus a ludis & quibocūq; leuioribz esse arcendos ne res
publica ludere videat̄ defectūq; sui relictā gravitate
p̄nūcciet . **B**ed cū maioribz qđ quidē raz est eos ex-
occupari cōtigerit ī ānis adolescēcie & dispensacōne
etatis p̄mittūt̄ aliquid subtrahere gravitati & ī se io-

cūdiorez esse q̄ maturitatis p̄cessu rei publice utilitate
cōpensent. **N**ūc quidā vnicā filiā habēs nūbilē cōsuluit
an eam paup̄i sed ornato prudēcia. aut locupleti p̄az
p̄bato locaret. r̄ndit. **M**alo virū pecuniā q̄ pecuniā
viro indigentē. **I**tem in theatro vbi causatores aderāt
cui? vox auditu. i. cui? fictura esset gracios ait. a quo
artes mee canēt. **E**rat em̄ glorie cupidus. **N**ūc xerses
p̄ncipē sui exercit? cōtra athēnienses instituit & cū cū
iuberet bellū inferre athēniensibz videns themistodes
athēniensibz destruccōis maxie ac stragis piculū im-
minere hausto thauri sangwine morti se tradidit. ne
aut regi bñ demerito infidelis esset nō impugnādo vi-
riliter aut sue patrie fieret oppugnator:.

De Aristide p̄bo. Cap. xli.

Aristides p̄bus qui claruit athēnis tempe
xersis regis p̄sar vir discretissim? fuit de
quo narrat tuli? libro. iiii. de officijs quia
themistodes post victoriā eius belli qđ cū
persis fuit dixit in cōcione athēniensū se habere cōsiliū
rei publice salutare sed illud scire nō esse opus. postu-
lavitq; vt p̄plus aliquē daret sibi cui cōmunicaret &
datus est ei aristides. huic ille classem lacedemoniorū
que subducta erat ad argirē clam incendi posse dixit
Quo facto frangi opes lacedemoniorū necesse est. quod
aristides cum audisset in cōcionē magna expectacōne
venit. dixitq; putile esse cōsiliū qđ themistodes offer-
ret sed mīme honestū. **I**taq; athēnienses qđ nō honestū
esset illud neq; vtile quidē putauerūt. **N**ūc aristides a
quodā qui ad nouas diuicias nup̄ erectus fuerat. cū
p̄bis q̄ plurimis ad cūmū est vocat? & cū illi int̄ se
cōqrerēt questionēs ille qui imitauerat irridēdo p̄bos

dixit scire se velle cur ex nigra & alba faba pulmentū
vni? coloris edat. cui aristides indigne ferēs ait Tu
nobis absolue cur de albis & nigris loris similes ma-
cule generāt. Sicq; qui phos nō fuerat verit? irridere
irrisus a sapienti obtinuit:.

De Eudoxo astrologo. Cap. xlii.

Eudoxus astrologus tempe dary claruit
hic i excelsi montis cacumine se posuit vt
astron celq; motus dephenderet:.

De Arato astrologo. Cap. xliii.

Aratus astrolog? cū eudoxo. vt ait aug?
xvi. de ciuitate dei. vniuersum stellaz nu-
merū conphendisse se & scripsisse iactauit
quos inquit aug? illa otemptit autoritas
que dicit ad abrahā. aspice stellas & numera eas si
potes. qūo em̄ om̄s dīnumerari possunt cum non om̄s
possint videri hec aug?. **O**mnis arati legit? esse verbū
illud quod ap̄lus in actib; ait. xvii. capitulo **I**n xp̄o
vivim? mouemur & sum? qđ ip̄e ap̄lus athēniensib;
i testimoniū veritatis adhibuit. **H**ic dary tpe claruit

De Democrito pho. Cap. xliiii.

Democrit? phus abderides. vt ait agellius
in libro acticar; noctiū adeo ditissim? fuit
qđ pater ei? exercitui xersis epulū de fa-
cili dare potuit sed successioni hic nō adhesit
vt magis studijs vacaret. sed parua admodū summa
retenta. p̄momiū suū suis ciuib; dereliquit & athe-
nas p̄fectus est & ibi oculos sibi eruit vt vegetacōes
cogitacōes haberet. laerci? tñ dicit oculos sibi eruisse
ne videret bñ esse malis ciuib;. **T**ertulian? aut dicit
qđ ideo execauit seipm quia mulieres sine occupacōe

videre nō poterat . porro merito sibi oculos eruit quia
magicas tenebras oculis hūanis inuexit . dicit enī yfīd
libro . viii . q̄ artem magicā post zoroastē democrit⁹
ampliauit q̄n ypocratis medicina effloruit . **N**ō solum
aut̄ int̄dixit possidere sed etiā int̄dixit sibi & poscere
De hoc ait seneca in libro de bñficijs . cū cesar multa
illi donasset talenta . ridens reiecit dicēs se mirari de
menciā eius si se putassēt tanto eū posse mutare si tēp
tare inquit me voluit toto illi fui expiēdus impio **D**e
constancia vero illius ait tuli⁹ libro . v . de tusculanis
questionib⁹ . **D**ic cum in man⁹ inimici incidisset nullū
genus supplicij deprecatus est nullūq; recusauit vnde &
virā mollem mare mortuū appellauit . verborū impro
peria cōstantissime tollerabat . **V**nde ait de illo seneca
ad lucillū eplā . xc . v . eleganter democrit⁹ solebat dicē
eodē loco esse voces impitorū quo vetre redditos cre
pitus . Quid inquebat mea refert illi sursum isti autē
deorsum ponent . **M**agna demencia ē vereri ne infame
riz ab infamib⁹ **D**icebat sepe democrit⁹ . vt ait seneca
ad lucillū eplā . vii . vn⁹ michi p̄ p̄lo ē & p̄ls p̄ vno
Dic ypocrati medico tradidisse fert̄ q̄ sicut corporis ef
fect⁹ se habet ita pulsus cordis motib⁹ icitat̄ sic refert
boetius libro de arte musica . **I**nrogatus democritus
quid int̄ homines pecoraq; distaret . ait . sapiēt sentire
In cōuiniō tacenti rustico inquit **E**x doctis hoc solū
habet . **O**mī⁹ hee fuere sentencie . **C**ōuenienti⁹ est vt
p̄citātē serues ī tuo q̄ lucrū ī alieno suscipias dāpno
Paritas necessitatis remediū ē & medicina dampno

De ypocrate medico . Cap . xlv .

Hypocras medic⁹ artarxerxis regis . claruit
apud athenas **D**ic voluptates multum de

testabat. vt ait agelli? & vt narrat hieronim? i epla
liiii. cu discipulos suscipiebat ipos adiurabat anq̃ do-
ceret & iuramentu ab eis extorq̃bat vt silēciū. sermonē
in incessu mansuetudinē. habitū morēq̃ seruarēt p vt
eos diligencia magna docebat. **F**uit aut pius corpe
pulchre forme. grandis capitis. tardi motus. multe
cogitacōis. tarde locucōis cu quiescebat aspiciebat
terrā & fuit modici cibi **V**ixit aut ānis. xc. vi. **N**ar-
rat hieronim? in questionib? genesis. q̃ mulier quedā
suspiciōe adulterij fuerat puniēda cu filiū pulcerrimū
pēpisset vtriq̃ parēti dissimilē ypocras aut hec audiēs
monuit esse querēdū ne forte talis pictura esset in cu-
biculo mulieris q̃ inuenta a suspiciōe liberata est. ysid̃
aut i. iiii. ethy. ita scribit de ip̃o **M**edicine artis auc-
tor & rector apud grecos phibet apollo hanc fili? ei?
estulapi? laude & ope ampliavit. sed postq̃ fulminis
ictu estulapius interyt in dicta fert̃ medendi cura &
ars simul cu auctore defecit latuitq̃ fere p ānos quin-
gentos vsq̃ ad tempus artaxerxis regis psāz tūc eā
renouavit **I**tem curā racōnabilē infirmitatū pscrutat?
ypocras a sclopio patre gemit? i insula chyō **I**dē itaq̃
tres viri tot hereses inuenerāt. **P**rima methodica in-
uenta est ab appolline qui remedia sectat̃ & carmina
Secta empirica id ē expientissima inuenta ē ab estu-
lapiō q̃ nō indicōz signis sed solis cōstat expimentis
Tercia loyca id ē rōnalis inuēta est ab ypocrate. iste
em̃ discursis etatū regionū vel egritudinū qualitib?
causas & curas racōnabilē pscrutat? est infirmitatū p
q̃s causas & curas rōnabilē pscrutari posset **E**mpirici
em̃ expiēciā sectant̃. loyca expiencie rōnē adiungūt
methodici vero nec elementoz rōnē obseruant nec tpa

nec etates . nec causas . sed solas morborū substantias
Quodā tempe apud athenas adeo fuit aer infectus vt
plurimi ex aeris corrupcōe deficerent . ypocras autē
fecit quercus incidi q̄ extra ciuitatē erāt & circūquaq̄
circa ciuitatē copiosos ignes incendi ob quā causam
aeris infeccōne cessante cessauit & morbo . ita q̄ saluti
hoīm ē p̄uisū **T**ūc atheniēses ypocratē vt dicit̄ adora-
re decreuerūt qđ ille p̄senciēs rēnuīt & aufugit illi vō
tamq̄ vni ex dīs ypocrati statuā erexerunt . Quesiuit
ab ypocrate quidā de quibodā fedis & ypocras tacuit
Cui ille . cur ad interrogata non rēdes at ille ait **R**ēsio
sup talibz est tacere . **O**mn̄? hec fuerūt sentēcie **S**ecu-
ritas cum paupertate eligibilior est q̄ cū diuicijs timor
Indigenciā vitabit qui eo qđ sibi sufficit contentat̄ Qui
vult liber esse nō cupiat qđ habere nō potest Qui vult
habere qđ cupit cupiat qđ potest habere . Qui vult in
hac vita pacifice viuere similis fiat ei qui ad cōmuniū
inuitat̄ qui de omni appposito grates agit & de defectu
reꝝ non murmurat . **D**escripsit aut̄ ypocras libros plu-
rimos elegantes quorū isti sunt tituli . liber de lege lib̄
de introduccōne . liber de dogmatibz . x . tractatuum
liber de humana natura . lib̄ de natura fetus . liber de
anothomia & inuamentis . lib̄ de regionibz . lib̄ de epi-
demia . lib̄ de farmacyz . lib̄ de secretis . lib̄ p̄nosticoꝝ
liber de signis vite & mortis & diuersarū egritudinū
lib̄ de signis diuersarū valitudinū . lib̄ de indicijs egri-
tudinū sumptis a signis astroꝝ . lib̄ de signis secretis
diei mortis int̄uencōis & sepulture . lib̄ de signis se-
cretis subite mortis . lib̄ de opacōne medicine . lib̄ de
cōseruacōne sanitatis . **E**pistula ad archelaū regē . lib̄
de augmēto humorū . lib̄ de fleubothomia . lib̄ de reꝝ

gimine accutorum liber de cura ossium. capitis. liber am-
phorismorum liber de egritudinibus mulierum. liber de ysaagogis

De Euripide poeta. Cap. xlvj.

Euripides poeta ut ait boetius carentem libris
dignis infortunio dicebat esse felicem. **D**ic cum
in quodam triduo una cum alcestide poeta
versus componeret. euripides in ipso triduo
tres versus tantum. alcestides vero centum composuit. **C**umque
alcestides aduersus eum gloriaretur quod ipse in triduo centum
versus profacile conscripisset ille vero maximo impenso
labore tres solummodo adduxisset. **R**espondit euripides verum
utique loquens sed inter centum tuos & tres meos hoc interest
quod tui in triduo tantummodo mei vero in omni tempore sufficiunt
Dic adeo archelao regi persarum carus extitit & dilectus
ut sententiam ei consiliorum committeret. **C**um autem a cena
ipsius regis ad domum rediret a canibus dilaceratus est
Archelaus autem facti crudelitatem tanto ingenio non de-
bitam expauescens & dolens capitis sui crimines toron-
dit. ut ait valerius libro. ix.:

De Eracrito philosopho. Cap. xlvii.

Eracritus philosophus cognomento socino asianus
libros composuit adeo obscuros quod studentes
philosophi vix eos intelligerent. **D**umque hec sententia
est. unus dies par omnium est. **I**tem in eundem
fluvium bis descendimus & non descendimus. **D**ic dixit deos
omnes ex igne constare. dixit etiam animam esse scintillam
stellaris essencie. **D**ic propter ipsius nimis obscuras sententias
dictus est a philosophis eracritus tenebrosus.

De Empedocle philosopho. Cap. xlviii.

Empedocles philosophus athenis claruit tempore ciri-
regis persarum. **D**ic ut ait boetius in plogo

de arte musica . adeo nouerat ex musica de arte canēdi
q̄ cū eius hospite inuenis quidā furibund⁹ inuaderet
eo q̄ p̄m eius accusacōe dampnasset ip̄e empedocles
adeo dulcit canēdi modos dicit inflexisse q̄ adolescēs
iracūdiā tempauit . ¶ Qui? hec legit sn̄a . vt habet in
plogo libri de vegetabilib⁹ . Tria sunt in tota rez va:
rietate p̄cipua . s . mobilis affluencie cōtempt⁹ . future
felicitatis appetit⁹ & mētis illustracō quorū p̄mo nichil
honesti⁹ . sc̄do nichil felicis . tercio nichil ad amboꝝ
opendiosā adepcōnē efficacī . ¶ Interrogat⁹ empedocles
vt ait b̄nhard⁹ siluestris cur vineret ait . vt astra in:
spiciam . celū subtrahere nullus ero . ¶ Dic deum sic legit
descripsisse Deus ē sphaera cui⁹ centrū ē vbiq̄ & circū:
ferēcia nusq̄ ¶ Dic aīas immortales esse arbitrās . atq̄
m̄s se incendy⁹ dedit & sibi ip̄i mortē intulit : .

¶ De Permenide p̄bo . Cap . xlix .

Peremides p̄bus athēnis claruit . ¶ Dic ho:
minū habitacōnes & cōsorcīa fugiēs ī rupē
caucasi montis cōscendit vbi & loycā inue:
nisse dicit que postmodū rupis p̄memidis
appellata est . auditor autē zenophontis p̄bi & p̄ceptor
zenonis fuit . Et claruit tempe ciri regis persarū : .

¶ De Wyogene p̄bo . Cap . l .

Wyogenes p̄bus cīmic⁹ antistemis discipul⁹
fuit . dictus ē autē cīmicus id ē camin⁹ . ¶ Ip̄e
em̄ & doctrīne sue sectatores . vt dicit aug⁹
libro . xlii . de cīuitate dei cap . xx . cōtra
humanā verecundiā immūdā impudentēq̄ sentenciā
p̄ferbat vt . s . qm̄ iustū est qđ sit ī vxore . palam nō
puderet illud facere nec etiā ī vico aut ī platea qm̄libet
cōingalē cōcupiscēciā deuitare . vicit tñ pudor naturalis

opinionē hui⁹ erroris. **N**ā & si p̄hibent hoc aliquādo
gloriabūdū fecisse dyogenē ita putātē sectā suā fuisse
nobiliorē futurā si ī hōim memoria insignior ei⁹ impu-
dencia figeret. postea tñ a cīcīs cassatum est. plu⁹q;
valuit pudor vt erubescerent homīes homīb⁹ q̄ error
vt homīes canib⁹ esse similes affectarēt. **E**t infra vi-
demus aduc esse p̄hos qui non amiciūt pallio verū &
clauā ferūt. **N**emo tñ eorū audet hoc facere q̄ si aliqui
essent vt nō dicam ictib⁹ lapidanciū certe cōspuenciū
salinis obuerēt. pudet em̄ hui⁹ libidinis humanā sñ
dubitacōne naturā. Quodā tpe dū antisthenes p̄ceptor
dyogenis vt scribit hieronim⁹ cōtra iovinianū. cūctos
discipulos a se repelleret p̄seuerātē dyogenē remouere
non posset claua nominissime minat⁹ ē vt abiret. cui ille
subiciēs caput ait. **N**ullus tam dur⁹ baculus erit qui
me possit a tuo obsequio separe. hic a se om̄s abdicās
voluptates & cupiditates. vt refert salustius in libro
viroz illustriū. vtebat⁹ p̄pt frig⁹ duplici pallio. perā
habuit p̄ cellario. clauā ob corpusculi sustentacōnē &
fragilitatē qua senex membra sustentare solitus erat
poscens a quolibet & accipiēs cibū. **H**abitabat aut̄ in
portaz vestibulis & porticib⁹ ciuitatū vbiq; p̄ficiens
verū transeūciū vetans vicia que bonos mores sedabāt
Cūq; se torq̄ret in dolio volubilē se habere domū glo-
riabat⁹ & se cū tempib⁹ mutantē. frigore em̄ doli⁹ os
vertebat in meridiē. estate ad septentrionē & vbiq; sol
se iclīmauerat dyogenis simul p̄torū vtebat⁹. Quodā
vero tempe in vsum potandi calicē ligneū habēs vidit
puer⁹ cōcaua manu bibētem & elisit eū ī terrā dicens
nesciebā q̄ natura poculū haberet. **H**ic tam constantis
animi fuit q̄ nichil de sui animi rigore remisit. **I**n eodē

vultus tenore etiā aduersis int̄pellantibz p̄stitit & cal-
catis turbimibz fortuitoꝝ aduersus omnē dolorē & mi-
seriā vniiformi durauit p̄posito. dicebat em̄ eum a p̄bo
alienū & sui animi impotentē cuiꝰ virtutis & cōtinēcie
fortuna vel mors sibi aliud vendicaret. **D**yogenis cō-
tinenciā. vt ait valerius libro. iiii. vincere nō potuit
alexander ad quē cū accessisset ī sole sedentē hortaretꝰ q̄
vt si qua ab eo p̄stari sibi vellet indicaret. vir robuste
p̄stancie ait. Quod dare michi posses nolo sed rogo ne
auferas qđ dare non potes. exint̄posicōne em̄ sua solē
dyogeni auferabat. **S**ic igitꝰ alexander qui om̄s q̄si-
nacōes vicit a dyogene victꝰ eo est die q̄ vidit aliquē
cui nec dare quidq̄ posset nec eripe & ideo vt ait se-
neca libro. vi. de beneficijs. potencior fuit dyogenes
alexandro om̄ia possidēte. plus em̄ erat qđ dyogenes
nollet accipe q̄ qđ ille posset dare. alexāder dyogenē
gradu suo temptauit pellere sed celerius dariū regem
persarū suo gradu armis pellere potuit. **D**ic dyogenes
sui ip̄ius & oīm diuiciarū contemptor ī paup̄tate sua
volūtaria gloriabatꝰ p̄ceptorē suū antisthenē laudans q̄
eū fecerat paup̄em dicebat em̄ de illo **I**p̄e me augebat
mendicū fecit ex diuite & p̄ ampla domo fecit ī dolio
habitare. vt dicitꝰ ī libro saturnaliū. **D**ic dū sederet
ad solē ī via. vt ait helinādꝰ libro. xvii. & eū quidā
cecus cū baculo offenderet ait ad eū **T**olle oculū tuū
baculū eiꝰ ip̄ius appellans oculū. **H**ūc vt ait valeriꝰ
libro. iiii. olera lauanti ī syracusa dixit aristippꝰ. **S**i
dyomisio adulari velles paup̄ nō esses cū ille. si paup̄
tu esse velles dyomisio non adulareris. **H**ūc vt narrat
agelliꝰ libro. v. ī seruitutē quidā venūdauerat quē cū
emere vellet xemades corinthiꝰ quid artificy nomisset

percūtat? ē **N**omī inquit liberis impare at ille mirat?
rñsum statim eū manumissit filiosq; suos ei tradēs. ac:
cipe inquit liberos meos quib; impes **I**tē vt ait seneca
libro de trāquillitate animi dyogenis vnū? seru? au:
fugit amico vero ei? admirāti cur eū nō reduceret ait
Turpe ē mathen sine dyogene nō posse viuere. dyo:
genē vero sine mathen esse nō posse. **D**icebat aut. vt
scribit tuli? libro. v. de tusculanis q̄stionib;. vita &
fortuna se p̄saz regem supare eo q̄ sibi nichil deesset
illi aut satis nūq̄ foret & ideo se illius voluptates nō
desiderare dicebat quib; ille saturari non poterat. **F**uit
eciam dyogenes mira paciencia p̄ditus. vt ait seneca
libro. iiii. de ira. cū dyogenes de ira differeret adolescē:
tulus p̄teruis eū cōspuit. int̄rogat? vero an irascere
contra illū. ait **N**ō irascor sed dubito an irasci oporteat
Alia vice. vt scribit seneca ibidem. dū ageret causā
lentulus quidā pingui salina ei? aspersit faciem. cui
dyogenes queta mēte dixit. affirmabo inquit omnib;
o lentule falli eos qui te negant os habere **A**li? v̄bis
dehonestauit dyogenē & cū illo nō rñdente int̄roga:
ret quidā cur maledicenti nō daret rñsum ait. **N**olo
cōtendere cū homine sup re in qua qui obtinet vilior
reputat. **A**liis similiter dehonestauit eū verbis cōtu:
meliosis nec rñdit & dixerūt ei quare nō respōdes ait
Nō possem ego illi rñdendo tantā dehonestatē inferre
quantā ip̄e sic loquendo intulit sibi ip̄i. **A**liis rursum
dehonestauit illū verbis contumelie nec indignat? est
& dixerūt ei quare nō indignaris & rñdit. hic deho:
nestator me? aut est veridic? aut mendax si veridic?
p̄p̄t veritatē nō irascor si mēdax ē deest indignacōnis
causa. ex quo ip̄e nō nouit quid dixerit. **C**um quidā

referret ei q̄ quidā amic⁹ eius contra ip̄m maledicta
dixisset . ait . **A**n amic⁹ ista dixerit dubiū ē . de te aut̄
q̄ hoc dixeris michi manifestū est . **C**ū quidā ei nūc:
ciasset cūcti vitupant te . oportet inquit sapiēciā ab īfi:
piētib⁹ impugnari . esse se meliorē indicat mala lingua
quē carpit . supat aut̄ osciencia quicquid mali oñxerit
lingua **I**ntrōgat⁹ fuit dyogenes quid agendū sit ho:
mini vt non irascat⁹ . qui ait . **R**ecordet⁹ homo q̄ non
semp est necesse vt seruiat⁹ illi immo versa vice alteri
seruiēdū ē nec oportet vt ingit⁹ obediat⁹ illi sed mēdū
oportet vt obediat alteri nec necesse ē vt semp ab aly⁹
tolleret⁹ sed qñq̄ paciat⁹ & ip̄e cū hoc fecerit debilita:
bit⁹ ira eius . **F**ert⁹ de dyogene q̄ cum quēdā inopem
rogaret & panem ab eo peteret & circūstantes de hoc
mirarent⁹ ait . hoc ideo facio quia cōdisco ferre repulsā
Dum alexander rex corā dyogene trāfiret dyogenes
tāq̄ illū sp̄rnēs nō respexit cū dixit alexander Quid
est dyogenes q̄ me nō respicis quasi mei nō indigeas
Cū ille . ad quid necesse habeo serui seruoz meoz &
alexander **N**ūquid seruoz tuoz seru⁹ sum . ait **E**go
preualeo cupiditatib⁹ meis refrenās illas & subiciens
michi illas vt seruiant . tibi aut̄ cupiditates p̄ualēt &
seruus eaz efficeris eaz obtemperans iussioni seruus
igit⁹ es seruoz meoz . **A**lia vice dum p̄nte dyogene
versificator quidā multis laudib⁹ extolleret alexandrū
p̄ntem . assumēs dyogenes panē cepit comedere . Qui
dixerūt quid agis ait . vtilius est comedere q̄ audire
mendacia . **C**ū quidā homo forme turpis sed dīnes ad
modū domū suā dyogem ostēdisset omib⁹ i locis auro
nitentib⁹ in faciē hominis sp̄uit . intrōgat⁹ vero cur hoc
faceret ait quia nichil aliud ita vile i domo illa vidisset

Idic cū vidisset inuenē bonorū morū facie tñ turpi. ait
anime illius bonitas dat multū pulcritudinis faciei ei?
Itē cū vidisset quēdā decorū facie & moribz inhonestū
ait. o q̄ bona dom? & malus hospes **I**tē vidit quēdā
ydiotā sup lapidē & ait. lapis sup lapidē **C**ōsueuerat
dyogenes dehonestare homīes sciām odiētes & quodā
die ascendēs in locū eminētē alta voce clamauit o vos
homīes cōuenite & cōueniētibz multis ait. nō vos uoco
sed homīes vos em̄ bestie estis qui scdm racōnem non
uiuētis & sapiēcie nō studetis **I**tē vidit dyogenes in-
uenem decorū sapiām addiscentē cui dixit. **N**ā agis
nam vis pulcritudinē tue aīe tue aspect? pulcritudini
cōuenire. **I**nfirmatus est qñq dyogenes & cum eum
cōfortarēt amici dicētes. ne timeas. quia hoc a deo est
ait ppter ea magis timeo **C**um illi de sub capite noctu
fur sacculū cum nūmis subtrahere conaret & ille sen-
tiret cōtempta pecunia ait. tolle infelix tolle vt facias
vtrosq dormire. **C**ū vidisset quēdā filiā suā sepeliē-
tem ait. hodie bonū genēz suscepisti **I**ntrōgat? dyo-
genes cur cūc? id ē camin? vocaret a p̄bis ait. quia
latro ignorātibz & blandior sapiētibz. **I**ntrōgat? cur
tam magnā nutriret barbā. vt eam cicinis videns &
tangens virū me meminerim. **I**ntrōgat? cur homīes
abhorreret nec vellet cū eis viuere ait. **M**alos horreo
p̄tē prauā ip̄orū vitā. bonos vero quia viuūt cū malis
Intrōgat? a quibz homo cauere debeat ait. ab inuidia
amici & a fraudibz inimici. **I**ntrōgat? que hora esset
comestioni cōgrua ait. habenti quid comedat hora est
cōgrua cū famescit. nō habenti vero qñ habere potest
Intrōgat? quid est infirmitas ait corporis carcer. **I**n-
trōgat? quid est tristitia ait. carcer aīe. **C**ū quidā

letanter diceret dyogeni se de nouo vxorē duxisse ait
illi . puū solaciū & magnā sollicitudinē es lucratus? **V**i:
dit dyogenes senem quēdā tingentē capillos & ait illi
q̄ canos occultas nō apt̄ hoc senectutē abscondis **I**tē
vidit insipientē hoīem cū ānulo aureo & dixit . magis
te dedecorat aurū q̄ ornet **C**ū quidā garrulus sophista
dyogeni diceret . qđ ego sum tu nō es ego sum homo
igit̄ tu non es homo . ait dyogenes . hoc qđ concludis
falsum est quia a te incepisti sed si vis verū illud fieri a
me incipe & i te occlude **I**ntrogat? dyogenes a quodā
in quo turbare facile posset mimiciū suum ait . q̄ tu sis
valde bonus? **E**x celebris aut̄ ei? sentencijs repte sunt
ille . **A**d emendacōm sui vnusquisq̄ nr̄m habere debet
aut valde mimiciū aut valde amicū . vulgi impiciā ad
res iustas sola ostringit necessitas **I**udex bonus nemo
erit nisi qui de se alterū iudicare nouerit . Qui innocē:
tem dampnat se ip̄m vulnerat . qm̄ sua sententia semp
reus erit . seip̄m punit cōscia . **N**ulle sunt occultacōres
insidie q̄ hee q̄ latent in simulacōne officij aut i aliquo
cellitudinis nomīe . nam cū qui palam est aduersarius
facile cauendo vitare potes & troianos equos idcirco
fefellit quia formā minerue mentit? est **O**īm mimici?
cōmunis est qui hostis suor̄ est **S**i bonus vis fieri a te
expelle quod in alio despicias . **M**elius est medicū adire
q̄ accersire . querere medelā donec san? fueris ē meli?
q̄ tūc medicū requirere cū naturā exupauerit egritudo
sic ergo ē circa curā aīe pcedēdū . **S**i quis dederit tibi
bonū cū amore filiū p̄sta illi cū amore obediēciā **I**tem
dicebat dyogenes cū videris canē dimittētē dñm suū &
sequi te cū lapidibz ip̄m repelle quia relinquet te sicut
reliquit illū . **C**ū dyogenes ad agonē olimpiacū qui

magna grecie frequēcia celebrabat iam senex pgeret
febre itinere apprehensus accubuit ī crepidine vie . vo-
lentibus aut amicis eum aut ī iumentū aut ī vehiculū
tollere non acquieuit sed transiens ad arboris vmbra
ait . abite q̄so & spectatū pgite hec me nox aut victorē
pbabit aut victū si febre vincta ad agonē veniā si me
vicerit febris ad inferna descendā . ibi igit p noctem
eliso gutture nō tā se mori ait q̄ febrē morte excludē
Cūq̄ dolore torqueret & vidisset homines ad amphi-
teatrum cōcurrētes aiebat Qualis hōim stulticia . cur-
rūt spectare feris homīes repugnātes & me ptereūt
cū naturali dolore certantē . **Moriens** aut . vt ait tuli⁹
libro . i . de tusculanis questionib⁹ . iussit amicis inbu-
matū corp⁹ suū relinq̄re & cū amici dicerēt q̄ a feris
deuoraret ait . minime sed iuxta me baculū quo feras
abigam ponite at illi . quid poteris non senciens . quid
ergo ait ferarū laniat⁹ michi nō senciēti oberunt . ob
hoc cōcludēs nichil sibi obesse carenciā sepulture **Claruit**
aut dyogenes tempe alexandri .

De Carneide p̄bo . Cap. li .

Carneides p̄bus athēnis claruit dyogenis
tpe . **Nā** cū dyogene missus fuit ab athe-
nensibus ad senatū romanū . **Hic** vt narrat
valerius libro . viii . studiosissim⁹ fuit . c .
em & . x . āno viuendi & pbandi finem dedit . **Cū** ad
mensā sederet cogitacōib⁹ inherēs manū ad mensam
porrigere obliuiscēbat sed mellissa quā loco vxoris ha-
buit dexterā suam necessarys vsib⁹ coaptabat . āno em
vita fruebat corpe vero quasi alieno & supuacuo cir-
cūdat⁹ erat **Hic** cū crispo disputatur⁹ elleboro se pur-
gavit ad expiendū ingeniū attencius . & illi⁹ acrius

*Laudare dei filium & iugiter ut amorem no corda
nostra grauarentur propula*

reuellédū quas pociones industria solite laudis cupidis
appetendas effecit. Idem legiſſe feciſſe contra zenonem
ſcriptur⁹. Scriptur⁹ em̃ cōtra libros illi⁹ ſupiora cor-
poris elleboro candido purgauit ne quid ex corruptis
in ſtomacho humorib⁹ uſq; ad domicilia animi redū-
daret & iſtanciā vigorēq; mentis labe iſiceret: .

De Platone pbo. Cap. lii.

Plato pbus athemiēſis tpe dary regis pſan-
natus ē. pater eius arifton de genere nep-
tuni. mater eius parcion fuit que a ſolone
ſapientiffimo traxit originem. Narrat autē
valeri⁹ libro .i. cap. de p̄digys. q; platonē in cunis
puulo dormienti apes mel in labellis puuli inſeruerūt
ſignificātes illi⁹ ſingularis eloquy ſuauitatē. Dicit⁹ in
polierato libro .i. ca. viii. q; ſocrates ex ara veneris q̄
athademiē erat vidit offerri ſibi cignū collū inſerentē
celo. roſtro tangentem ſydera. regionemq; planetarū
penetrātē & transcendentē aspectū oīm & tanta vocis
ſonoritate & leticia canentē vt totum mulceret orbem
ſequēti die arifton ab athademia puū filiū platonē ſo-
crati obtulit lris & morib⁹ imbuendū. quo viſo mētis
virib⁹ ex corpis diſpoſicōe cōceptis. hic ē inquit cign⁹
quē noſtro apollini venus athadematica cōſecrauit. vt
aut in polierato dicit⁹ teſte apuleio. prim⁹ ariftoniles
dictus eſt deinde altitudine pectoris plato. **A**ly aut
dicūt eū platonē dictū p̄p̄ latū eſſe in ſermōib⁹. **I**n
diſcipulos vero ſocratis adeo excellētiffima gloria cla-
ruit vt omnino ceteros obſcuraret. ac cū eſſet atheniſ
apud ſuos honeſto loco nat⁹ & ingenio mirabili longe
ſuos diſcipulos anteiret & oīm ſapiētiffim⁹ haberet
& a ſtudioſis inuenib⁹ certatim athene plato doctore

querētibus peteret. ipse nili flumīnis inexplicabiles ripas
& vastissimos cāpos effusamq; barbarie egipcōrum velud
discipulū pagramit & a sacerdotibus illiū gētis geome-
trie multiplices numeros celestiuū racōnū obseruacōne
pcepit. didicitq; ibi quicūq; illic habebāt & docebāt
& inde ī ytaliā veniēs vt ab archita tarētino pictagore
pcepta suscipet. ibi quicquit ytalie pbie florebat au-
ditis eminēciōibus in ea doctoribus facillime cōphendit
Cū autē in egyp̄tū pficisceret lranz quaz psequēbat
scienciā adeptur? se a piratis capi & venūdari puidit
ī sompnis qđ cū iret cōtigit. **Nā** capt? ē & venūdatur?
a piratis sed tñ quia pbus vt ait hieronim? ī epistola
ad paulinū. maior emente se fuit. **Ferē** etiā ter in si-
ciliā remisse. pmo vt architā audiret & hystoriā cer-
neret nature in ethna & incēdiōz intelligeret racōnē
Secūdo rogatu dyomisī vt siracusanis assisteret & vt
municipales puincie illius discerēt leges. **Tercio** vt
fugiētē dyogenē restitueret p̄e sue venia a dyomisio
impetrata. **Et** in hīs omībus adeo diligens exstitit vt a
studys aut officys pbie nullo tpe suspendere. **Hic**
vt narrat hieronim? cōtra iovinianū. cū esset dimes &
thoros ei? dyogenes lutatis pedibus cōculcaret vt posset
vacare pbie elegit athademā villā ab atheis pcul nō
solū desertā sed & pestilētē vt cura & assiduitate mor-
borū libidinis impetus frangeret discipuliq; sui nullā
aliā sentirent voluptatē nisi earū rez quas discerent
vnde & quidā ex ip̄is vt liberi? pbie vacarent oculos
sibi effodisse ferunt. **Fuit** autē plato abstīnēcia mode-
ratus & ideo nō laboribus fractus sed vita longeu?. ait
em̄ tuli? de tusculanis q̄stionibus libro. i. q; cū thimo-
theus clar? athenis & pnceps ciuitatis cenasset apud

platonē eoq̃ diuino delectat⁹ esset vidisset platonē post
triduiū ait illi. **T**ue cene nō solū in presenc̃ia sed etiā
postero die iocūde sunt. **F**uit insup̃ plato virtuosus in
mortificacōe libidini. **N**ā cū in phedrone doceat. vt
ait macrobius libro. i. homi nō sua sponte moriēdū in
eodem tñ dyalago dicit mortē phantib⁹ appetendā &
ip̃am phiam esse meditacōm mortis sed hec sibi contraria
nō sunt. qm̃ duas mortes hominis nouit. quarū vnā
natura. aliā vtutes p̃stant. homo em̃ morit⁹ cū anima
corpus relinquit solutū lege nature. **M**ori etiā dicit⁹ cū
aīa adhuc ī corpe cōstituta corpis illecebras phia docēte
cōtempnit & cupiditatū dulces insidias reliquasq̃ om̃s
exiuit passiones. hanc plato mortē dicit sapiētib⁹ ap-
petendā. illā vero quā om̃ib⁹ natura cōstituit. cogi vel
inferri vel accersiri vetat. **I**tem in phedrone ait **I**mp-
fectus quidā & immūdus in infernū abiens manebit
p̃fect⁹ & purgat⁹ hīc trāsies cū deo habitabit **I**tē vt
narrat valerius libro. iiii. ca. de moderacōe. cū plato
aduersus serm̃ delictū vehemēci⁹ exarsisset ponere illū
statim tunicā & prebere scapulas verberib⁹ inssit. sua
manu ip̃m cesur⁹. postmodū intelligēs se irasci verit⁹
ne vindicte modū excederet manū quā cesurus erex-
erat sicut ī altum sustulerat suspensā tenebat & stabat
p̃cussuro similis. a pseusippo aut̃ amico suo supueniēte
int̃rogat⁹ quid ageret. exigo inquit penas ab homine
iracundo oblitusq̃ iam serm̃ quia aliū quē poti⁹ casti-
garet inuenerat abstulit sibi in seruū p̃p̃m potestātē
Tu inquit o pseusippe seruulū istū verberib⁹ obinrga
timeo em̃ quia irascor ne plus faciā q̃ oportet. **N**olo
aut̃ vt sit ille ī ei⁹ potestate qui ī sua nō ē deforme em̃
existimauit vt parem rephensionē & platonis anim⁹

aduersio mereret. **N**arrat eciam valeri? libro .iiii. qd
retulit quidā platonē zenocratē discipulū eius multa
de eo impropria fuisse locutū & cū ille sine vlla cūcta-
cione criminacōne respueret instabat criminātor querēs
cur sibi fides nō adhiberet. **R**ndit plato nō esse cre-
dibile vt ab eo nō diligeret quē tm̄ amabat **C**ūq; ille
hoc iuramento affirmaret. ait plato. **N**ūq; zenocrates
illa dixisset nisi ea expedire penitus indicasset. **H**ic vt
flamian? hystoriorū plo? refert. vt habet in polocrato
libro .viii. faciē suā sepe videbat in speculo nō curiosi-
tatis vl' opōsicōnis gracia sed vt videret quātū pegri-
natio. study feruor. acūmē tempis. pcessus etatis de
naturali statu mutasset faciei indicō vt seruaret ac re-
leuaret naturā ne labore insueta dieta corrūperet **I**n-
terrogat? plato ī quo quis sapiām adipisci posset. ait
in nō expectādo q nō euenire possunt. nec de pteritis
recordari. **I**ntrogatus p quid cognoscit sapiens. ait
Sapiēs cū vitupat nō irascit & nō extollit cū laudat
Introgat? p quid homines cognoscūt ait. homines &
vasa testea simili modo pbam? **I**lla quidē ī sono. hos
vero ī sermone cognoscim? **I**ntrogat? qnto censu de-
bet homo esse content? ait. tm̄ acquirat quis q defectū
nō habeat in eo qd ei necesse est & qd nō expediat ei
hominib; adulari. **I**ntrogatus quis esset int homines
forcior. rndit. qui ppam potest iracūdiā vincere **I**n-
trogat? quis est int homines debilior. ait. qui suū non
potest celare secretū. **I**ntrogat? quis int homines ē
potēcior. ait. qui suā scit abscondere paupratē. **I**nt-
rogat? quis ē int homines tempāncior. ait. cui sufficit
qd habet. **I**ntrogat? quis est homo bonorū morū. ait
qui malorū morū hominem pati potest. **I**ntrogat? an

verecūdū sit homī canū esse . ait . nō est verecūdū sem
si capilloꝝ albedinem sed si moꝝ ineptitudinē paciat
Intꝛogat? q̄liū locoꝝ vel vbiū habitacio sit vitanda
ait . nō habites terrā in qua sumptus lucra exupant in
qua mali p̄ualēt bonis & vbi plurimū domini mēciūt
Intꝛogat? in quo quis principū grām obtinere possit
ait . **S**i volueris insipientis principis graciā obtinere
ip̄ius sequere voluntatē . si vero sapientis que ad rem
nō p̄tinēt v̄l cōtra racōnē sunt ostendere nō obmittas
Cum vidisset plato dyomisiū tyrannū sicilie & corpus
suū circūseptū custodibꝫ . cur tantū malū inquit fecisti
vt a tam multis necesse habeas custodiri . **I**tem vidit
quēdā dilapidantē agros suos & dixit . terra deuorat
homīes & iste deuorat terrā . **P**latonis vero elegancia
quēdā dicta sunt hec . **T**ūc beatus & felix censend? ē
orbis terrarꝫ cū sapientes efficiūt reges aut reges ef-
ficiūt sapientes . Qui reipublice p̄futura sunt duo p̄-
cepta teneāt . vnū vt vtilitatē sic tueāt cūqꝫ q̄cūqꝫ
agunt ad eā referant obliuī comodoy suoy . alterū vt
totum corpus reipublice curent ne dum aliquā partē
tuent totū deserant . parū deest cū subditos opprimit
magistrat? ac si caput corpis adeo intumescat vt a mē-
bris aut omnino aut sine molestia ferri nō possit . hanc
aūt passionē sine ḡuissimo dolore mēbroꝝ tollerari aut
curari impossibile ē **S**i vero incurabilis fuerit passio sic
vivere mori aūt miserabili? ē . miseris aūt nichil vtili?
q̄ vtramqꝫ finire miserā . **I**dē cū ī subiectos potestas
semit idem est ac si tutor pupillū p̄sequat vel cum suo
mucrone ingules ob cui? defensionē ab eodē traditū
tibi gladiū accepisti **R**e nāqꝫ publica frui iure pupilli
p̄celebre est & eā tunc demū recte p̄cedere cū caput

eius se inutile esse agnoscit nisi fidelit̃ mēbris cohereat
Idē qui suā aīam q̃ vna est gubernare nō potest quō
multorū hōīm gubernator erit. **I**tē dicebat. expedit
sensato in dulcedine potuū medicine amaritudinē me-
morari. **I**tem dicebat hōiēm debere in speculo sepi⁹
suā faciem intueri quā si viderit decorā indigne feret
agere turpe opus. si vō turpē censuerit verebit̃ simul
duo turpia aggregare. Dicebat eciam plato duos esse
mūdos. vnū intelligibilē in quo veritas habitat. aliū
vero sensibilē quē manifestū ē nos visu tactuq̃ sentire
Itaq̃ illū verū. istū veri similē ad ymaginē illi⁹ fac-
tū esse dicebat. de illo vt aiebat **I**n ea aīa q̃ se agnoscit
expolit̃ veritas & serenat̃. de hoc aut̃ ī stultorū aīa nō
sciencia sed opprimio generat̃. **I**tem dicit escam malorū
esse voluptatē eo. s. q̃ ea capiūt hōiēs sicut hamo
pisces **I**dē si sapiē forma oculis videri posset ad amorē
sui omnes maxime excitaret. **I**dē non potest cōphēdi
forma iusticie nisi prius iniusticie series discuciat̃ **I**dē
nō solū sciencia que remota est a iusticia caliditas po-
cius q̃ sapiā appellanda est. verū ecia anim⁹ patius
ad piculū si sua cupiditate non oīm vtilitate impellit̃
audacie nomē habet nō fortitudinis **I**lla est verissima
iusticia q̃ apud inferiores seruat̃ **T**riūphus est inno-
cēcie nō peccare vbi liceat posse. in quē plus potes pec-
care desine. **M**ors p̃bantib⁹ appetenda est ip̃aq̃ p̃bia
meditacō est moriendi **T**ocins p̃bie robur pacia **I**dē
duas corpis extremitates nec assuefieri debere molliciei
capitis atq̃ pedū cū em̃ habuerint firmitatē cetera ro-
bustiora sunt **C**ū libera sit aīa & dñā passionū vincere
seipm̃ omniū victoriarū p̃ima ē & optima. vinci aut̃
seipm̃ a seipō turpissimū est & pessimū. **I**dem dicebat

Eundē fac finem discendi & viuendi . discendo igit̃ ne
deficias . littere em̃ insipienti aīo tāq̃ baculus infirmo
corpi repte sunt . **I**dem **M**ali mores inficiūt opa . **N**ō
poteris esse paciens donec tuis cupiditatibz preualeas
Item dicebat . de tribz doluit anima mea . s . de largo
diuite qui venit ad paupertatē . de honorabili qui despec
tionē incurrit . de sapiente quē sapientia deserit . **D**uo
disputatores nō habent int̃ se odiū quia questio eoz ē
ad idē & si alter alterz intendit vincere hoc ideo fit q̃
quilibet eoz conat̃ alterz ad suū sensum reducere . **V**i
litas homīs cognoscit̃ ī multiloquio . elatos sperne nisi
mala opa eoz deserāt **V**indicta ubiq̃ est dampnosa
Oportet dñm secedere a p̃plo & nō familiarit̃ conuersari
cū eis alioquin despiciet̃ **R**eges hos maxime diligant
quos sciūt cupiditates vicissē . **S**i pater nō studet in
struere filiū artē ṽl sciēciā quibz alat̃ pficiat ṽl lucret̃
fili⁹ ille nō tenet̃ necessitatibz p̃uidere paternis . **I**n
iuriator excusat̃ se cōsuetudine . bonus racōne . **M**agni
cordis est qui non recipit ex paupertate g̃uamen . **N**on
vtaris opibz dū verba sufficiūt . **V**tile est tacere q̃nq̃
eciā si scienter dicere posset . **M**eli⁹ est in obitu relinq̃re
diuicias inimico q̃ ī vita paupē esse & petere ab amico
Cauē ab inimico potēte & domino p̃datore . **F**uit aut̃
cōsuetudo platoīs vt ait helimād⁹ libros suos intitulare
nominibz magistrorū suorū ṽl eorū qui magistros suos
docuerūt . vt maiorē ex eorū nominibz auctoritatē ex
verbis & racōnibz suis acquirerēt . **N**unc sunt libri eius
appellati . tymeus . phedros . gorgias . & pictagoras
Scripsit aut̃ duos libros de republica & de legibz . x .
ī quibz m̃lta p̃clara sunt **I**n phedrone em̃ suo quē trās
tulit cicezo validissimis argumētis aīe immortalitatē

asseruit. Et potest omnis racōnacō in vnus filogismi
cōpendiū ita redigi. Anima ex se mouet. quod ex se
mouet principiū est motus. qđ aut principiū motus
est natū nō est. & qđ natū nō est immortale est. igit
anima immortalis ē. Quidā aut theobrocius ymitator
doctrine ei? cū legisset librū platonis de immortalitate
aīe e muro se p̄cipitem dedit p̄ desiderio vite melioris
Mortuus est aut plato tpe philippi regis macedonū
vt ait Seneca in epistolis. āno. lxxxī. natalis sui die
sine vlla decepcone. Ideoq; magi qui tūc athenis erāt
imolauerūt defuncto. amplioris eū fuisse sortis diuine
q̄ hūane arbitrati quia osuasset p̄fectissimū numez
quē. ix. nomies multiplicata cōponūt.

De Aristotile p̄bo. Cap. liii.

Aristotiles p̄bus eximi? gente macedo pa-
tria stragmitan? . platonis discipulus fuit
Est autem stragmia ciuitas tracie vicina
olimpo monti. filius autem fuit nichoma-
ci & festie qui ab estulapio descēderūt Nichomac? aut
medicus fuit aminici regis macedonū patris philippi
Dic aduc inuenis existens doctrinā eloquēcie docuit
Fact? aut ānoz. xvii. mittit athenas vbi adhesit so-
crati tribz ānis. quo mortuo adhesit platoni ānis. xx
& tantam adeptus est dileccōne platonis & diligenciā
circa studiū p̄bie q̄ plato domū aristotilis domū lec-
toris vocabat & sepe dicebat. eamus ad lectoris domū
& ip̄o absente clamabat. intellect? abest surdum est
auditoriū. Dic tante veneracōnis apud philippū mace-
donū regem fuit q̄ nato sibi filio alexandro ei scripsit
epistolā in hec verba. **P**hilippus aristotili dicit salutē
filiū michi genitū scito. de quo equidē d̄ys grām ago

nō p̄inde q̄ nat⁹ est q̄ p̄ eo q̄ eū nasci cōtigit tempe
vite tue . spero em̄ q̄ edoct⁹ a te dign⁹ existat & no:
bis & regnī suscep̄cōm **V**ixit aut̄ aristotiles post pla
tonis mortē ānis . xxiii . ptim quidē docēs alexandrū
philippi regis filiū . partim cū eo multā circūiens trā
ptim libros cōponēs . partim vero doctrinis inmitens
Post mortē aut̄ platonis scolās eius assumpsit aristo
tiles & docendo p̄biam multos discipulos conquīsivit
Tandem inuidus quidā sacerdos suāsit atheniensib⁹
vt aristotilē cogerēt ydola adorare qđ scēciēs aristo
tiles inde recedēs ad trā suā stragmā se reduxit metu
cōpulsus . ne id sibi inferrent qđ socrati intulerūt quē
pemerūt veneno **I**bique vacabat elemosinis insis tendo
pupillos & orphanos maritando & eosdē gubernādo
Hui⁹ elegancia quedā dicta sunt hec . **D**e semetip̄o in
neutrā ptem loquēdū est . qm̄ qui se laudat vanus est
qui se vitupat stultus ē . **C**ecus aliū quō potest ducere
paup̄ aliū ditare . honore carens quē honorabit **D**ies
suos morte p̄uenit qui regi repugnat . **R**ex qui vilem
opp̄imit suū pdit honorē . **I**nsipiēcia est socius prau⁹
Ira nō sit nimis aspera neq̄ levis nimis . quia vna lu
porū cōsequit̄ mores . alia puerorū qui benefaciēdi posse
nō habet saltem a malis absteineat . **A**nim⁹ p̄clivis ad
vicia sciencie non recipit incremētū . **S**icut igne aurū
sic homo suis pbat̄ opib⁹ **R**ex p̄saz a culmine sui do
miny satis dep̄ssus extitit exquo subiectos nominare
seruos cepit quos vice p̄is regere debuit **P**roprietas
discrecōnis est eligere bonū **V**erborū acceleracō subito
facit errare . **N**on est diferencia inter puerum etate
& puerum moribus . **A**ntiquitas op̄ra facit senescere
Racio nūq̄ mentit̄ . **I**tem vtile consilium esse dicebat

vt homines post voluptates abeuntes & p̄teritas cōside-
rarent vt sic cōsiderate minuerēt . qm̄ fesse voluptates
penitencie que plane aīz hōim sunt subiecte quo min⁹
cupide appetant . **D**icebat etiā se vnū solū paupertatis
incomodū pati . q̄ non posset egentib⁹ subuenire . **I**tē
nūq̄ verecūdiorez esse debem⁹ q̄ cū de dīs agit **I**tē
viri boni est nescire vl̄ pati vl̄ facere iniuriā . **I**nniria
iniuste irrogata eius est infamia qui facit **A**dversus
inimicos int̄ parietes nostros victoria ē querēda . **S**i
linceis oculis homines vterent̄ vt eorū visus queq̄ ob-
stancia penetrarēt nōne introspectis viscerib⁹ etiā pul-
cerrimū sup̄ficie corpus turpissimū videret̄ . **T**e ergo
pulcrū videri nō tua natura sed spectanciū oculorū in-
firmitas facit **D**ifficile est in re p̄spera amicos p̄bare
ī aduersa semp facile . **D**ebēt homines viaticū senectuti
līrāz erudicōm sperare **I**tē dicebat . de duob⁹ generib⁹
hōim vehement̄ admiror . s . de illo ī quo bona nō sunt
& tñ si de ip̄o dicant̄ acceptat & gaudet **E**t de illo de
quo mala p̄ferūt̄ que in eo non sunt & turbat̄ exinde
Sicut visus recipit lumē ex adiacēte aere sic aīa lumē
sciencie ex documētis . **I**tē dicebat radices discipline
esse amaras . fructus vero dulces **I**tem dicebat . trib⁹
indiget disciplina . natura . documēto & sollicitudine
Item dicebat ex parentib⁹ honorabiliores esse eos qui
instruūt q̄ qui solū generāt . qm̄ hī quidē dant viuere
illi vero bene viuere . **I**tem dicebat amicis **O** amici
nullus amic⁹ **R**ep̄hensus ē aliqñ aristotiles q̄ iniquo
homini elemosinā dederat qui rñdit . nature nō mali-
cie sum misert⁹ **P**ercūctanti cūidā q̄re bonis multos
ānos bonos offerim⁹ ait . **C**eci est int̄rogacio . **C**uidā
iactanti se q̄ esset de ciuitate magna ait . **N**ō est con-

siderandū ex qua patria quis ort⁹ sit sed quali patria dignus. **R**edarguēs aliquñ athemiēses dicebat eos ad inuenisse argumētacōnes & leges sed solū argumētacōnib⁹ eos vti dicebat. legib⁹ vero minime. **I**ntrogatus aristotiles quale lucrū acquireret menciētib⁹ ait. qđ dicūt veritatē nō mētiri. **I**ntrogat⁹ quid cito senescit rñdit. gaudiū. **I**ntrogat⁹ quid est spes. rñdit. **I**uge sompniū. **I**ntrogat⁹ ī quo drūt disciplinati ab indisciplinatis ait. sicut differūt viuentes a mortuis. **I**ntrogat⁹. quid est amic⁹? ait. vna aīa ī duob⁹ corpib⁹ cohabitans. **I**ntrogat⁹ quid sibi ex pbia acquisiūisset ait. nō coacte facere que aliqui ob timorē legis faciūt. **I**ntrogat⁹ quō pficiūt discipuli ait. si actu docentes sequāt. absentes vero nō expectēt. **I**ntrogat⁹ quid amicis offerre debem⁹? ait. ea q̄ nobis optam⁹ offerri. **I**ntrogat⁹ ab alexandro quo docēte pficeret se sciētē debet inquit ip̄is qui nō nouerūt mentiri. **T**ranscēdit aut aristotilis pbia humanā mensurā nichil diminuēs tractando de ea sed multa ad ip̄am adiciens & ex sui solercia totā direxit pbiam. **T**ractauit aut om̄s pbie ptes & pcepta dedit ī singulis. sed p ceteris racōnalē redegit ī ius suū vt appositione sua videat om̄s alios exclusisse ita vt cōmune nomē omniū pbor anthona matice sibi nomē pp̄um esse meruerit. faciūd⁹ aut fuit eloquio sed vberior sensib⁹ agilitatē corpis & pspiciā ingeny habens. **V**ixit aut āis. lxii. ī optimo mētis vigore p̄sistens. vt patet ī libro de vita eius. **C**ūq iam ad dies vltimos aduenisset om̄s discipulor⁹ eius cohors venit ad eū. obsecrans vt eis eligeret quē vellet esse sui magister⁹ successorē. **E**rant aut īt ceteros duo excellenciores. s. theofrastus & menedom⁹ qui

ingenio & doctrina ceteros p̄cellabant. quorū p̄mū
erat ex insula lesbio. sc̄dus ex rodio. **R**ēdit aristotiles
id se esse facturū cū tempus adesset. post breue temp⁹
cū p̄ntes essent qui hoc pecierāt cū biberet vinū dixit
illud insalubre sibi & amarū & asperū. ideo q̄ri debere
rodiiū vel lesbiū vt p̄baret qđ sibi vtilius indicaret &
cum de vtroq; bibisset vinū vtrūq; laudauit sed lesbiū
p̄tulit. Intellexerūt autē qđ theofrastū menedomio pre-
tulisset. erat enī morib⁹ insignior & lingua suauior. **D**e
functo ergo aristotile ad theofrastū om̄s discipuli ac-
cesserūt. **C**ōposuit autē aristotiles libros multos. s. de
arte loyca. **L**ibrū cathegorian. i. libros piermemias
ii. libros priorū analeticorū. ii. libros thopicorū. viii.
libros elencorū. ii. de artib⁹ librū. i. de solucōib⁹ cō-
tencōsis libros. iiii. de diuisionib⁹ libros. iiii. de con-
trarijs. i. de genere specie & p̄pō. i. de cōmētis argu-
mētatorijs. iiii. p̄pōnes de virtute. ii. de instācy. i.
de diuisionib⁹ libros. xvii. de diffinicionib⁹ priorū to-
picoz. vii. de filogismis. i. de filogisacōne & de dif-
finicōne. i. de gubernacōne & vniuersi accidēte. i. de
antopicijs. i. de topicis circa diffinicionē. i. de metho-
dis. i. de hys q̄ multipliciter dūr vlt̄ scđm addcōm. i.
de p̄ncipio. i. de. m̄rogacōe & r̄nsione. ii. de p̄pōib⁹
i. de p̄pōsicionib⁹ cōtencōsis. i. de cōpēdy. viii. de diui-
sione. i. diffinicionē. xiii. de argumētacoib⁹ & p̄pōnes
argumētatine. xxv. de diuisionib⁹ concepconū. v.
de dictione. ii. phisicorū. viii. de generacōne & corrup-
cōne. ii. de aīa. iiii. de celo & mundo. iiii. de sensu &
sensato. i. de mēoria & remiscencia. i. de sompno &
vigilia. i. de morte & vita. i. de iuuetute & senectute
i. de vegetabilib⁹ & plantis. ii. de mundacōe mli. i.

de aīalibz .xix. de longitudine & breuitate vite .i. de
q̄tuor elemētis .iii. de mole corpis .i. de op̄positis aīalibz
i. de physonomia .i. de p̄bia .iii. de motu .i. pp̄o de
aīa .i. de natura .iii. de naturalibz .i. metheoroz .iiii.
methaphisice .xii. de lapidibz .i. de fortuna .i. de poe-
tria .ii. de cognicōne arcū .ii. de arte .i. de arte retho-
rice .ii. de arte alia .i. de otencōibz rethoricis .i. de
eleccōe anathoz .i. de psuafione .i. de ognicōe .ii. de
poeticis disciplinis .ii. de pspectina .iii. de astrono-
mia .i. de signis hyemis .i. de visibili .i. de poetis .iii.
de exhortacōibz .i. de oracōne .i. de doctrina vl̄ dis-
ciplina .i. de ydea .i. de passione .i. de mathematicis
i. de arte introductoria ad diuina .i. de tragedys .i.
de discolia .i. de indim̄sibilibz at̄ois .vii. de mecha-
nicis .i. de negociacōe artis practice .ii. de medicīalibz
ii. de disciplina .i. de dubys om̄erey .vi. de parabol
i. de p̄bleumatibz p̄bificis & medicīalibz .i. de puer-
bys .i. de ethicis .x. de politicis viii. de politico audi-
tu .viii. de iusticia .iiii. de iustificacōibz .i. de bono
i. de bono vtili .i. **I**te de bono .iii. de amatinis .i. de
posicōibz amatinis .ii. de libero arbitrio .i. de iusticia
& dispensacōe .i. de passionibz ire .i. de ebrietate .i.
de m̄rimoio .i. de amicia .i. de moralibz .v. de inge-
nuitate .i. de cupiscencia .i. de diuicys .i. de ouer-
facōe ciuili .ii. de p̄mitiua p̄bia .iii. de lege ostitutua
i. de legibz .iiii. de obinrgacōibz dyonificis .i. de
doctrina pseusippi & xenocratis .i. contra thīmeū &
quedā p̄mitiua .i. cōtra mellissum .i. cōtra archīme-
diā librū .i. contra gorgiā .i. contra pictagoricas .i.
contra xenocratē .i. contra zenonē .i. de pictagoricis
i. de olīmpiaticis .i. de appollīne .i. de elemētis appo:

limicis .i. de iudicio civili necessaria .i. leges .c. lx.
que sunt adimoctice . ligurtice . aristoctice & tyrānice
de colonis ad alexandru .i. de regno adeundo .i. de
dicto seruādo ad alexandru .i. Itē cū alexandro vadēs
composuit hystoriā ducentarū .l. policiarū . Itē scripsit
epistolas ad philippū ad alexandru & ad multos alios
Laerci? aut de vita phoz a quo vt plurimū p̄dictorū
libroz aristotilis tituli habēt scribit q̄ numer? libroz
aristotilis ascendit ad trecentos . alibi tñ legi? q̄ in
vniuerso opusuit tractatus numero mille : .

De Xenophilo pho . Cap . liii .

Xenophilus phus pictagoric? calcedoniē:
sis vixit ānis . c . & . ii . omīs humani inco:
modi expers & ī summo p̄fēcōnis doctri:
ne splendore mortuus est : .

De Phedrone pho . Cap . lv .

Phedron elidensis socrati & platonī fami:
liaris valde fuit amboz discipulus . fuit q̄
phus illustris & nomine ei? plato librum
de immortalitate anime intitulanit : .

De Eschilo poeta Cap . lvi .

Eschilus poeta tragediarū scriptor nacōne
siculus . casu mirabili mortuus fuisse legi?
Refert em̄ valer? libro . ix . q̄ quadā die
menia vrbis ī qua morabat̄ egressus quo:
dam loco resedit . aquila vero testudinē ferens in altū
vt supra lapidē dimitteret quaten? ea fracta carmbo
vesceret̄ e pedibz aquile elapsa sup caput poete corruit
elisum . erat em̄ capillis vacuū quo vulnere heschilus
mortuus est . Claruit aut̄ tempe dary regis psar : .

De Oseusippo pho . Cap . lvii .

Pseusippus p̄bus insignis . discipulus pla-
tonis fuit & nepos ei⁹ ex sorore . Quis⁹ legi⁹
illa sententia quā in laudantem se p̄tulisse
refert . adulator inquit desine nichil p̄ficis
cum te intelligā . Cū epicurus voluptatē summū bonū
putaret . antisthenes aut socraticus summū malū . Dic
pseusippus voluptatē & dolorē duo mala esse dicebat
& opposita int̄ se . bonū aut̄ qđ vtriusq; mediū fuit : .

De Apuleio p̄bo . Cap̄ . lviii .

Apuleius asser p̄bus platonic⁹ athenis cla-
ruit in greca & latina lingua doctissimus
Dic platoni successit & libros plures scrip-
sit . vnum de vita & morib⁹ platonis . aliū
vero qui intitulat̄ de deo socratis . in quo ponit . xii .
nomina deorū immisibiliū quos tñ intellectu cōphēdim⁹
scz immo . vesta . minerua . ceres . dyana . ven⁹ . mars
mercuri⁹ . iupit̄ . neptū⁹ vulcan⁹ . appollo . Idē in eo-
dē dicit demones sunt genere aīalia . ingenio racōnalia
animo passiua . corpe aēria . tempe eterna . Item aliū
qui intitulat̄ de cosmographia . Itē aliū quē in . xii .
libros distinxit quē asinū aureū intitularunt . vbi scri-
bit sibi accidisse . qđ accepto veneno sibi a muliere dato
humano aīo pmanēte visum illi fuit qđ in asinū fuisset
mutat⁹ a qua illusione postmodū est curatus . Quis⁹
hee sunt sentēcie ī libro qui dicit̄ de deo soctis . Solet
esse apud prudentes viros in opib⁹ elaboratis indicacō
restriccior . In reb⁹ subetaneis venia p̄lixior . Nulla enī
res potest esse eadē simul festinata & examinata . Nec
est quidq; omnīū quod habere possit laudē diligencie
simul & grām celeritatis . Nichil est deo simili⁹ qđ vir
aīo pfecte bon⁹ . Nichil eque mirari qđ cū om̄s cupiant

optime viuere & sciant nō alia re q̄ aīo viuī. nec fieri
posse vt optime uiuant nisi colat̄ anim⁹ & tñ aīm non
colunt homines **O**culi em̄ curandi sunt vt acrit̄ cernat̄
pedes curadi sunt vt celerit̄ currat̄. brachia vegetāda
sunt vt fortit̄ pugnet̄. sic & anim⁹ colendus est vt bñ
uiuat̄. **A**lie sciencie possunt ignorari sine erubescencia
sicut racio p̄ngendi. p̄fallendi siue cantandi quas vir
bon⁹ potest sine animi vitupacōne cōtempnere sed ne
scire bñ viuere nūq̄ audebis dicere sine pudore. **I**dē
eque homīes spectare debem⁹ vt equos quos merca-
mur. neq̄ em̄ in equis emendis p̄haleras cōsideram⁹
& balthēi pollimina inspiciam⁹ sed equū ip̄m nudum &
solum. vt sit ad speciē honestus. ad cursum velox. ad
vecturā validus **H**ic ergo & in homīb⁹ cōtemplandis
noli aliena estimare sed ip̄m homīem p̄mit⁹ considera
Aliena voco que parētes peperūt & q̄ fortuna largita
est vt p̄sapia inuidiosas diuicias **G**enerosus est. pa-
rentes laudas **D**ives est. nō crede fortune **I**uuenis ē
abibit ī senectutē **F**ormosus est. expecta paulisper &
nō erit. at si bonis artib⁹ doctus & optime erudit⁹ &
quātū licet homini sapiēs tunc ip̄m hominē lauda. hoc
em̄ nec a patre hereditariū ē. nec a casu pendulū. nec
a corpe caducū. nec ab etate mutabile. hec omīa mēs
socratis habuit & ideo cetera habere cōtēpsit **S**cripsit
insup apulei⁹ librū oratorū cōtra emilianū vbi inter
cetera paupertatē cōmēdans. ait. **N**ō ē erubescenda ex-
p̄bracō paupertatis. **E**st enim paupertas p̄bis acceptum
crimen. & vltimo p̄fitendum. **E**st em̄ paupertas p̄bie
vernacula. ē frugi sobria. p̄ua potens. emula laudis
aduersum diuicias possessa. habitu secura cultu simplex
cōsilio bñ sana **N**eminē vmq̄ supbia inflauit **N**eminē

potencia deprauauit. Neminem tyrannide effrenauit
Delicias ventris & ignium nec vult vllas neq̃ potest
Quippe hec & alia flagicia diuiciarū alūpm̃ habere solēt
& maxime queq̃ secula si ex omni memoria hoīm pcē-
semus. nullū ī hys paup̃e inuenies. **P**aupertas apud
secula omniū ciuitatū conditrix. oīm arcū reparatrix
oīm peccatorū inops. omnis glorie munifica. cunctis
laudibz apud omnes nacōnes p̃funda. **E**adem est em̃
paupertas ī aristide iusta. ī fauone benigna. ī epi-
menide strēua. ī socrate sapiēs. ī homero. disserta
Eadē paupertas eciã populo romano imperiū a p̃moz-
dio fundauit. qua p̃pter vsq̃ ī hodiernū diē simplo-
catino fictili d̃ys īmortalibz sacrificia offerre dinoscit̃

De Plotino p̃bo. Cap. lix.

Plotinus p̃bus. platonis discipulus & por-
phiry p̃ceptor athenis claruit. **D**e hoc ait
mercuri⁹ sic Plotin⁹ singularis p̃bus quas
p̃bie nō attigit p̃tes dū eius doctrina vite
sequeret̃ insignia cū illud qđ docebat non alieno sed
p̃po virtutis ostenderet exemplo. fuit namq̃ uir ille
ad omnia virtutis ornamēta cōpositus oīm q̃ diuinaz
disposicōnū studio firmatus. iustus. fortis. p̃uidus
tempat⁹. **E**t qui prudencie racōne se separe posse cre-
deret fortune impet⁹. itaq̃ locū quietis sedis elegit vt
ab omni cōuersacōis humane strepitu sepat⁹ se for-
tune inuidia liberaret sole diuine institucōis vacatur⁹
insignibz vt cōtra om̃s fortune minas ītegro se & ī-
corrupto p̃sidio uirtutis armaret. & īfra insignia
cōtēpsit honores. illos veros honores putans quos illi
contulisset prudēcie magisteriū. **N**ulla quoq̃ diuiciarū
illū desideria ceperūt sed has putabat diuicias veras

esse quibus animus ornat? posset auctoritate ipse originis
inuenire. **M**acrobii quoque in libro de sompno scipio:
nis de quibusdam dictis plotini ita scribit. **P**lotinus in
libro quem scribit de virtutibus dicit quatuor esse quatuor
virtutum genera. primas vocat politicas quarum prudentia
est ad rationis normam que cogitat & que agit vniuersa
dirigere ac nichil preter rectum facere velle. humanis ac-
tibus tamquam diuinis arbitris prouidere. **F**ortitudinis est
animus supra metum periculi agere. nichilque turpe timere ad-
uersa vel prospera fortiter tollerare. **T**emperantie est nichil
penitendum appetere & in nullo legem moderationis excedere
sub iugo rationis cupiditatem domare. **I**usticie est vni-
cuique seruare quod suum est. huiusmodi vir bonus primo
sui deinde rei publice rector efficitur. **S**ecunde quas
purgatorias vocat homines sunt qui diuinorum capax est
solus qui eius animus expeditur. qui decreuerunt se a corporis
contagione purgare & quadam humanorum fuga solis diuinis
miscere. **N**ec sunt eorum qui rerum publicarum actibus se se-
questrant. **T**ercie sunt purgati iam defecatique animi &
ab omni huiusmodi aspergimine processu pureque detergi.
Illic prudentie est. diuina non solum in electione preferre
sed sola hec nosse & quasi nichil aliud intueri. **T**em-
perantie est tamen cupiderates non solum reprimere sed penitus
oblivisci. **F**ortitudinis est passiones ignorare. non vin-
dicare. ut irasci nesciat nichilque cupiat. **I**usticie itaque est
superna & diuina menti sociare ut seruet cum ea perpetuum
fedus imitando. **Q**uarte sunt que in ipsa mente diuina
constant que vocantur yonis aquarum exemplo omnes per ordinem
defluunt. **N**am si omnium rerum aliarum multo magis virtutum
ideas in mente diuina credendum est. illic prudentia est
ipsa mens diuina. **T**emperancia que in se perpetua intentione

cōuersa est. Fortitudo que semp eadem est nec aliqn
mutat̃. Iusticia que pbenm lege ac sempit̃na opis sui
cōtinuacōne nō flectit̃. Nec genera quat̃ naz̃ vtutū in
passionibz quibz homies metuūt cupiūtq̃ dolentq̃ gau
dentq̃ maximā habent sui differenciā. Naz̃ passionū
p̃me moliūt. sc̃de auferūt. terciē obliuiscūt. in quar
tis nephas est nominari:.

De Hermete p̃bo. Cap. lx.

Hermes egipcus p̃bus qui & trimegestus
sive mercuri⁹ dicit̃ athenis claruit. plato
nis discipulus fuit. Dic. c. & .viii. villas
construxit instruēs eas sciēcyz omnes ad
legem dei inuitauit ad cōfitendū veritatē ad horrendū
mundū & ad obseruandū iusticiā quoscūq̃ potuit suis
sentencyz induxit. Dic scripsit librū de verbo p̃fecto
& librū aliū ad eusclepiū. Augustinus. ii. retracōnū
inquit hermes ad eusclepiū. Omnīū mirabiliū videt̃
mirabilius q̃ homo diuinā inuenit naturā eamq̃ effi
cere pbat. quō ergo paui nostri multū errabāt. circa
deoz racōnē increduli & nō animaduertētes. ad cultū
religionēq̃ diuinā inuenerūt artē qua efficerēt deos
qua inuenta. adiunxerūt vtutē demonū nature cōue
nientē eis. easq̃ miscētes. qm̃ aīas facere non possunt
vel poterant. euocantes animas demonū vel angeloz
easq̃ indiderūt imaginibz sanctis. diuinisq̃ mysteryz
p̃ quas ydola bñfaciendi & male vires hōe potuissent
Eis hec ferunt̃ esse sentencie. Qui adherere voluerit
sapientie elongari debet a malis opibz. Cauete ab eis
qui non gubernāt veritatē. Diligite magis paup̃tatē
cū bono ope q̃ diuicias cū peccato Tempore taciēti
tatem in cōsilijs est summa p̃bia. Nō soluas linguā tuā

coram inimico **C**aue a societate malorum . inuidorum . dis-
solutorum . luserum . detrahentium . irascendum . ebriorum & igno-
rantium . **N**oli inuidere malo cum bene succedit ei . quia
stabile non est nec erit boni finis . **N**on egrediat de ore
tuo indignationis tpe verbum turpe quia inhonestas est
Liberalitas est esse liberalē tempe paupertatis . **P**acientia
est perire cum vindicare possis . Qui honorat sapientes
iusticiā diligit & bona operatur . **I**nfelix in hoc mundo & in
alio qui tacet sensu . sapientia & doctrina . **M**elior est
liberalis in sciencia quam in diuitiis . **M**agna pietas est mi-
sereri insipientium . **M**ultum securus est qui sine culpa est
Non potest perfecti sensus esse qui complete castitatis non est
Mundus despicit illum quem consueuerat honorare . **M**elius
est rectificari a te ipso quam ab alio **O**mnia perunt nisi bona
opera . **O**mnia possunt permutari nisi natura **O**mnia pos-
sunt rectificari nisi mali mores **E**t omnia possunt mu-
tari nisi iudicium dei . **E**rrores sapientis multos inuoluit
Decet principem detractores a se remouere & delatores
Quando princeps est maleficus tunc melius est ei qui non
noscit eum quam qui magnū locū apud eum obtinet . **M**elius est
hominem esse sterilem quam ineptos habere filios . **N**on credas
illi qui dicit se scire veritatē & facit eius contrarium . Qui
elongatur ab ignorantibus elongatur a sordibus **D**onum malo
concessum auget maliciā .

De Xenocrate philosopho . Cap . lxi .

Xenocrates philosophus maximus . platonis fuit
discipulus . **D**ic ut ait valerius . tantā auc-
toritatē sue sapientie attulerat . ut cum de re
aliqua testimonium coactus a iudice diceret
& ad arā accessisset ut iuraret omnia se vere retulisse . pro-
hibitum sic a senatu iurare . **D**ic loquaci cuiusdam dixit

De Epicuro. Cap. lxiiii.

Epicurus atbeniensis. quoniam ut ait hieronimus. litteras non didicerit. artem disputandi teste boecio ignorauerit. tamen multa egregia dicta ab eo repiunt. Primum omnem cruciatum doloremque contempnit. modicum quidem contemptibile pronucciando. magnum vero non dimittit. Item dicit. sapienti raro inuendum coniugia. quia multa incomoda admixta sunt nuptiis & quo diuicie & honores & corporum sanitates & cetera que in differentia nominantur nec bona nec mala sunt sed velut in mediculis posita. vsu. euentu vel bona vel mala fiunt. ita & uxores scias in bonorum malorumque confinio. Graue autem est viro sapienti venire in dubium utrum bonam vel malam ducturus sit. Hieronimus quoque quasdam epicuri sententias ita refert. Epicurus voluptatis assertor quod valde mirandum est. omnes libros suos repleuit oleribus & pomis vilibusque cibis dicens esse utendum. quia carnes & exquisite epule ingenti cura & sollicitudine misera preparate maiorem penam habeant in inquirendo quam voluptates in abutendo. Corpora etiam nostra ait tamen cibo & potu indigere ubi panis & aqua sufficiunt ad satisfactionem nature. ac quicquid superfluerit non ad vite necessitatem spectare sed ad vitium voluptatis. propterea eos qui carnibus vescuntur indigere etiam hiis que non sunt carum dicebat & eos qui simplici victu utuntur carnes non querere. Sapientie quam opam dare nos non posse dicebat si mense habundantiam cogitemus. que labore nimio & cura indiget. Seneca quoque de elegantibus dictis epicuri infra scripta scripsit. Honestum est letum paupertas. illa vero non est paupertas si letum non est. Satis magnam alter alteri theatrum sumus. Nemo non ita exit de vita tamquam intravit. Si

cui sua nō vident̃ amplissima . licet totius mūdi dñs
sit miser est . Aliquis vir bon⁹ eligendus est nobis ac
semp ante oculos habendus . vt sic tāq̃ illo spectante
viam⁹ & omnia tamq̃ illo vidente faciam⁹ . Si ad
naturā vixeris nūq̃ eris paup . si ad oppinionē nūq̃
eris diues . Exiguū natura desiderat . oppinio immēsum
Multis parare diuicias nō finis miseriaꝝ fuit sed mu-
tacio . Ante circūspiciēdū est cū quib⁹ edas & bibas q̃
quid edas & bibas . Nam sine amico viscera cō leonīs ac
lupi mita ē . Si mis diuitē facere . nō pecunie adiciēdū
sed cupiditati detrahendū est . Sic fac omnia tamq̃
spectet epicur⁹ . Diuicie sunt ad legem nature . Cōpo-
sita paupertas inciū salutis ē . Noticia peccati ē meditari
mortē . Corrigi nō vult qui peccare se nescit . Ira im-
moderata insaniā gignit . Nō comessacōnes . nō pota-
ciones . non copule feminaꝝ . nec copia pisciū & alior⁹
hui⁹ modi q̃ splendido vsui parāt̃ . Cōminio moderate
vtunt̃ qui non immoderate eū querūt . Multe em̃ ex
deliciaꝝ epulis molestie generant̃ . Nec & multa alia
laudabilia dixit epicur⁹ . Errant aut̃ in multis plus
q̃ om̃s p̃bi . Nam putant̃ deū res humanas nō curare
sed ociosum esse . nichilq̃ agere . Dixitq̃ voluptatem
summū bonū & aīas cū corpib⁹ interire . Claruit autē
epicurus tempe cū regi p̃saꝝ :

De Polistrato & ypoclides p̃bis Cap̃ lxx
Polistrat⁹ & ypoclides p̃bi epicuri discipuli
eodem die nati eiusdemq̃ p̃bi discipuli &
eodem die mortui sunt :

De calistene p̃bo . Cap̃ . lxxi .

Calistenes p̃bus . aristotilis discipulus fuit
Hunc . vt dicit̃ in hystoria alexandri . ad

alexandrū misit idem aristotiles vt cum eo tāq̃ confi-
liari⁹ degeret . monuitq; eū vt cū eo taliter loqueret̃
vt apud regias aures vlt̃ silēcio tucior vlt̃ sermone esset
accepior . **F**uit autem ab alexandro gratant̃ acceptus
Quadā igit̃ die in solempni cōmūio inter amicos alex-
andri ebrios . mencōne orta rez gestaz a philippo p̃e
ei⁹ . cepit se alexander patri p̃ferre & rez suaz mag-
nitudinē vsq; ad celū extollere . assenciēte maiore con-
mūaz pte **C**lit⁹ aut̃ fiducia amicitie regie cui⁹ palmā
tenebat senex & sapiens philippi memoriā tuebat̃ . ob
quod iratus rex telo a satellite rapto eundē in cōmūio
trucidauit . qua cede facta insultās mortuo . patrocī-
mū philippi laudēq; obieciabat . postea vero intellectu
facinore se occidere voluit . flens igit̃ amplexabat̃ ca-
dauer & vulnera cōtrectabat & confitebat̃ demenciā
infecisset se nisi int̃uenissent amici **R**ecordabat̃ em̃ q̃
nutrix sua soror fuisset cliti & q̃ p̃ter illum alios eciam
amicos interfecerat scz amicā . nouercā . consobrīnū &
fratres suos & plures macedoniē principes . ob hoc
igit̃ vt ait iustīn⁹ libro . xii . alexander diebo . iiii . nō
comedit donec vniuersi exercitus sui p̃cibo exorat⁹ est
Sup om̃s valuerunt calistenis familiaris sui psuasio-
nes & p̃ces qui ab ip̃o rege ad pdenda memorie acta
tunc ip̃i fuit deputatus **R**euocato igit̃ in bello animo
carasinos & daos sue subdidit dīcioni . tūc nō saluari
tm̃ sed & adorari se iubet quod a plurimis cōsiliarijs
dissuadebat̃ . **N**am & quidā maxim⁹ natu ex suis ita
dixit ei . **S**i d̃y habitū corpis tui auiditati animi tui
parem esse voluissent orbis te nō caperet . altera manu
orientem contingente altera occidetē . Quid tu ignoras
arbores magnas diu crescere . & vna hora extirpari

Stultus est qui fructus earum spectat altitudinem non
metuit. vide ne dum ad acumen venire contendis in ipsis
ramis quos comprehendere decidas. Leo quoque minimarum
animarum pabulum fuit. Nichil tam firmum est cui periculum non
sit ab invalido. Denique si deus es tribuere mortalibus
beneficia debes. non sua eis eripe. si autem homo es quod es
semper te esse cogita. Stultum est eorum meminisse propter que
tui obliviscaris. Inter reliquos vero alexandrum super hac
demencia arguentes ne. scilicet adorari se permitteret acer-
rime extitit calistenes philosophus qui & adorare recusavit
ob quod iratus alexander insidias sibi paratas finxit
eum oscium. truncatisque crudelit omni membris eius. abscessis
auribus. naso & labijs deforme ac miserendum spectacu-
lum reddidit. Insuper in cauea cum cane eum claudi iussit
& ad metum ceterorum circumferri. quo facto lisimachus ca-
listenis auditor. precepta virtutis ab eo recipere solitus
misertus tanti viri non culpe sed libertatis penas susti-
netis venenum ei in remedium calamitatum dedit. quod audito
alexander lisimachum obici leoni iussit sed cum ad conspectum
eius concitatus leo impetum fecisset manu admimiculo in-
volutam leoni obiecit seque ab illo defendit. quod videns
alexander admiratus est & admiratio in satisfactionem
cessit cariorumque eum propter constantiam tante virtutis habuit
lisimachus vero animo magno regis veluti parentis con-
tumeliam tulit.

De Anaxarco philosopho. Cap. lxxvii.

Anaxarcus philosophus tempore alexandri magni
claruit. Sic videns alexandrum nitentem re-
giones orientales occupare velle & ad in-
sulas oceanum exploratores dirigere explo-
rari qualiter insulis & ignoto mari bella agere posset &

q̄ interminabile opus aggredere. dixit ei frustra eū
tāta assummere ad quorū finē puenire nō posset. cū ex
doctrīna democrati p̄ceptoris sui mūdos innumerabi-
les esse ostaret **C**ui alexander. **D**eu me miserū q̄ nec
vno quidē potitus sum. **D**ic anaxarcus a vicocremite
tyrāno cyp̄orū morte dampnatus ē. & cū tamq̄ typ-
sana pilo tundere. aiebat ministro carnifici **T**unde
anaxarci follem anaxarcū non tundis. **C**um aut̄ vice
alia torqueret̄ vt narrat valerius libro. iiii. ca. de pa-
ciēcia. nec vlla vi inhiberi posset quā tyrānū amariss-
simorū dictorū quicūq̄ ip̄e torq̄ret ap̄utacōm lingue mi-
nati ait **N**ō em̄ erit effeminate adolescēs hec ps̄ corpis
mei tue dicionis. p̄tinusq̄ dentibz abscisam & mandu-
catam linguam in os eius expuit.

De Theofrasto p̄bo. Cap. lxviii.

Theofrastus p̄bus aristotilis discipulus &
successor fuit. **C**ū em̄ vt ait agellius i libro
acticarū noccium aristotiles c̄fectus senio
esset a discipulis exoratus ē vt ip̄e eligeret
loco sui eius magisterij successorē quē seq̄rent̄. **E**rant
em̄ in eius studio duo p̄cipui theofrastus ex lesbio &
menedomi? ex rodio. aristotiles aut̄ inssit asferi sibi
vinū lesbiū & rodium & vtrūq̄ satis cōmendauit sed
lesbiū magis. vnde nemini dubiū fuit quā lepide siml̄
& verecūde successorē sibi illa voce nō vinū elegisset sed
theofrastū **I**taq̄ aristotile defuncto om̄s athademia
ad theofrastū cōuolauit. **Q**ui? theofraſti has legimus
esse sentēcias. **E**xpedi tam p̄batoſ amicos amare q̄
amatoſ p̄bare **A**micicias immortales eē oportet **Q**uāti
est sine anima corpus tanti est sine amicis homo. **C**ū
amicis oraciones breues amicicias longas esse oportet

Ita amicus esto ut inimicus esse non timeas. Fortunato amico vocatus infortunato inuocatus presto sis. Amicum blandum caue cui? verbum semper est dulce. Bonus amicus gratus? irascitur. Amicum ledere nec ioco quidem oportet. Amico exhibere ea te decet quae tibi exhiberi velis. Amici fides coagulum est amicitiae. Pro amico occidi expedit magis quam cum inimico vivere. Ex inimico vindicta si te inimicum senserit perdidisti. gratus enim aduersarium securitate decipies. Nocere nescit qui se nocere perdidit. Amantium ceca sunt iudicia. Scripsit theophrastus librum de amicitia in quo amicitiam omni caritati praefert sed raram in rebus humanis esse contestatur. Sic accusasse naturam dicitur quod cervis & cornicibus vitam diuinam quorum nihil inesset hominibus vero quorum maxime inessisset tam exiguam dedisset vitam. quorum si etas posset esse longior omnibus perfectis artibus eorum vita erudiret. querebatur ergo tunc se cum illa videret posse extinguere. Scripsit enim aurelio theophrastus librum de diuiciis. Item scripsit librum de nuptiis. ut ait hieronimus contra iovinianum. in quo queritur an vir sapiens ducat uxorem & cum diffinisset. si pulchra esset. si bene morigerata. si honestis parentibus nata. si ipsa sana ac dives sit sapienti aliquando mirum matrimonium statim intulit. Nec autem raro in nuptiis universa concordant. Non est igitur uxor ducenda sapienti. primum enim impediunt studia patrie. nec potest quisque libris & uxori pariter inservire. Multa sunt quae matronarum usibus sunt necessaria. pretiose vestes. aurum. gemae. sumptus. ancillulae. suppellectilia varia. lectice & exedra deaurata. deinde per totas noctes garrulas questiones. Illa ornatio praecedat in publicum. haec honoratur ab omnibus. ego in conventu feminarum misera despicio. Cur aspiciebas vicinam

quid cū ancilla loquebaris. **D**e foro veniens. quid attulisti. nō amicū habere possumus. nō sodalem. alteri? amorē suū odiū suspicat. **S**i doctissim? p̄ceptor ī quālibet urbū fert. nec vxorē relinquere nec cū sarcina ire possum? **P**aupem alere difficile est. diuitem ferre tormētū. **A**dde q̄ nulla ē vxoris eleccio sed qualiscūq̄ venerit est habēda. **S**i iracunda. si fatua. si deformis si superba. si fetida. quodcūq̄ vicium est post nupcias discim? **E**quus. asinus. bos & canis & vilissima mā: cipia p̄us p̄bant & sic emūt. sola vxor nō ostēdit ne ante displiceat q̄ ducat. **S**i totā domū ei cōmiseris regendā seruitus illi ē. **S**i aliquid tuo reseruaueris arbitrio fidē sibi adhiberi nō putabit & in odiū vertit & iurgia cōcitāt & nisi conciliatus fueris parat venena. **A**urifices & institores gēmarū sericearūq̄ vestiū si introduxeris piculū pudicie ē. si p̄bueris suspiciōis iniuria. **V**erū quid p̄dest diligens custodia cū vxor impudica seruari nō possit. pudica nō debeat. **I**nfida em̄ custos castitatis est necessitas. **I**lla vere pudica ē dicenda cū licuit peccare si voluit. **P**ulcra facile adamat. feda facile cōcupiscit. **D**ifficile ē custodire qđ plures amant. molestū est possidere quod habere vel amare dedignat. **M**inore tñ miseria deformis habet q̄ formosa seruet. **N**ichil em̄ tutum est in quo totius populi vota suspirant. **Q**uod si p̄t dispensacionē dom? & languoris solacia & fugā sollicitudinis ducat vxores multo melius seruus fidelis dispēsabit auctoritati domini sui obediens & eius dispensacioni obtemperās q̄ vxor q̄ in eo existimat dominari. si contra viri fecerit voluntatē. i. qđ placet & nō qđ iubet. **A**ssistere etiā melius possunt amici & vernule egrotanti bñficijs obli:

gati q̄ illa q̄ p lacrimas semp virū mestificat & here-
ditatis spe sollicitudinē iactans . languentis animū de-
speracōne cōturbat . q̄ si ip̄a languerit egrotandū ē &
nūq̄ ab eius lectulo recedendū . ac si bona fuerit vxor
& suavis . que tñ rara aut nulla est . cum parturiente
oportet gemi & cum periclitante torqueri **S**apiēs aut
nūq̄ solus esse potest . habet em̄ secū om̄s qui sunt vel
fuerunt boni & animū liberū quocūq̄ vult transfert &
qđ corpe non potest cogitacōne complecti . & si hoīm
copia defuerit cū deo loquit̄ **N**ūq̄ min⁹ solus ē q̄ cū
solus fuerit **P**orro liberorū causa vxorem ducere vlt
vt nomen nostrū nō pereat vlt vt habeam⁹ p̄sidia senec-
tutis & ne incertis vtamur heredib⁹ stolidissimū est
Quid em̄ ad nos recedētes a mūdo ptinet si nomīe nro
alins nō vocet̄ . cū & filius nō statim patris vocabulū
referat & innumerabiles sint qui eodē nomine appellēt̄
Et que senectutis auxilia nutrire domi illū qui prior te
forte moriat̄ . aut prauissimis morib⁹ sit . aut certe cū
ad maturā etatem pueneris tarde ei videaris mori **D**e-
redes autē meliores & cerciores sunt amici & p̄inqui
quos iudicio eligas q̄ quos velis nolis . habere coga-
ris licet certa sit hereditas **D**ū adhuc viuīs bñ vtire
substantia tua quā tuo labore quesisti & nō in incertos
vsus relinq̄re **Q**uī? eciā theofrasti hec sententia fuit
Pocius est doctū esse q̄ pecunie confidentē . doctus
em̄ ex om̄ib⁹ nec in alienis pegrinus est . nec amissis
familiarib⁹ & necessarijs inops est amicorū . in omni
ciuitate ciuis ē . difficilesq̄ fortune sine timore potest
despicere casus . ac qui nō doctrinā sed felicitatis p̄-
fidys putat se esse vallatū . labilis ī itinerib⁹ ambulās
nō stabili sed infirma confligit̄ vita :

De Dyodoro dyaletico Cap. lxix.

Dyodorus dyalecticus illustris & socraticus in grecia claruit. Idic. ut scribit hieronimus libro. i. contra iovinianum. habuit. v. filias dyaleticas insignes. quarum una phylonoie carneidis magistri sui pulcerrimam scripsit hystoriam.:

De Polemone pho Cap. lxx.

Polemo phus. auditor & successor xenocritus cum esset primus illecebris deditus. casu xenocratis scholas ingrediens habitum animumque mutavit audita illius doctrina mirabili hoc serius habet supra ubi de xenocrate pho actum est Claruit autem tempore pontificis indeorum.:

De Antipatre. Cap. lxxi.

Antipater sydonius omni anno die quo natus fuerat febricitabat Tandem ad ultimam etatem perveniens die natalis sui illa febre extinctus est

De Archephilade pho. Cap. lxxii.

Archephilas phus a quo incepit secta athademiconum novorum habuit amicum pauperem & egrotum sed utrumque ut assolet per verecundiam dissimulante quod cum archephilas comperisset indicavit sine confusione secreti succurrendum & acceptum pecunie sacculum clam illi pulvinari subiecit illo penitus ignorante. ut homo utilis verecundus quod desiderabat inveniret potius quam acciperet Idic cum adversus republicam lacedemoniorum contra seditionem de nocte operisset. leges ligurci continuo abrogavit que de dampnatis supplicium summere vetabant. Conspiciens autem & infectis fontibus euestigio easdem restituit simul utrumque providens ne salutaris animadversio vel iniusta esset vel iure impediret

Claruit eciam tempe onye pontificis indeon:.

De Herasistrato pbo. Cap. lxxiii.

Herasistratus medicus floruit tempore onye pontificis indeon. Dic vt legitur pulsu cognouit amante. Refert enim valerius quod cum anthiochus seleuci filius nouerit infirmo amore corruptus esset ab herasistrato medico sanatus est qui pulsum eius modo vegetiorem modo languidiorem sentiens secundum accessum & recessum nouerit illud patri indicauit qui carissimam coniungem filio cedere non dubitauit vt sanaretur.

De Archimede pbo. Cap. lxxiiii.

Archimedes philosophus siracusanus claruit tempore marcelli reguli consulis romanorum. Dic libellum reliquit de quadratura circuli. de qua dicit aristoteles in predicamento relationis quod scibilis quidem est sed tamen non scitur. Dic propter nimiam studiositatem vita donatus est & vita spoliatus est. Cum enim marcellus siracusam cepisset sed propter machinationem archimedis victoriam suam multum ac diu inhibita audiuisset eximia hominis prudentia delectatus vt vite illius parceret edixerat. philosophus tunc in domo propria animo & oculis in terra defixis formas describens in puluere. militi qui prodandi gratia domum eius irrupat stricto gladio super caput eius quis nam esset. interroganti ipse propter nimiam cupiditatem inuestigandi quod requirebat nomen suum indicare non potuit sed pertracto manibus puluere. noli inquit istum disturbare circulum. ac proinde quasi negligens imperii victoris gladio obtruncatus sanguine suo artis sue linamenta confudit. hoc narrat valerius libro. viii. c. de studio & industria:.

De Ptolomeo pbo. Cap. lxxv.

Ptolomeus pbus philadelphus. rex egipti studiosus & librorū cupidus demetriū bibliotece sue p̄fecit. Cūq; quodā tpe q̄sisset ab eo de numero librorū. viginti milia adesse respōdit. sed paulo post vsq; ad quinquaginta milia posse puenire putabat Nūciatū autē est sibi apud indeos esse legem ore ipsius dei editam & digito ei⁹ scriptā p qua summope laborandū esse dicebat vt in grecū cōuersum eloquiū in archimis regalib; haberet. **H**ec em̄ erat lex dei videntis & ad ostendendā eius sanctitatē addidit q; non nisi a dei videntis cultorib; transferri potuisset. **N**am & theopontus cum hystorijs quas scribebat eas voluisset inscribere versus est in amenciā p dies. xxx. **T**heotect⁹ & p̄t eandē causā fact⁹ ē cec⁹ & penitētes sanati sunt. **E**t suggessit regi vt scriberet pontifici indeorū vt indeos hebraice lingue & grece peritos ad eū dirigeret cū lege dei qui ad eā transferendā sufficeret qđ vt impetraret munera cū epistolis mittenda cēsuit. **A**derat autē ibi aristenes. longo tempe indeorū calamitatē cōpaciens. oportunitate liberandi eos inuenta ait Quomodo qđ postulas obtinebis. tot indeis in regno tuo seruientib; soluere igit⁹ eos graciosius erit pontifici indeorū. nec ob hoc qđ dico me indeorū affīnē existēs sed quia scio tua intesse si factorē oīm deū honoraueris. **L**iberauit ergo rex de indeis. c. xx. milia dans domib; eorū p capite. xx. dragmas argenti. cum dixisset rex hoc magnū est. dixerūt magnū est sed non regi munifico. **T**unc scripsit rex eleazaro in hunc modum Gentem tuā q̄ iuxta nos erat libertati donari arbitrās hoc deo eē iocūdū. q̄z quosdā assignari milicie. alios

in palacio meo constitui . leges q̄ vestras ī biblioteca mea
decreui reponere . bene ergo facies mittēdo nobis viros
seniores qui valeant interpretacōne earū nobis relinq̄re
Transmisi modo argenti . c . talenta p̄ immolacōnibz
faciendis & . l . talenta auri ad caracteres & libatoria
facienda . gēmas q̄ sine numero transmisi ad opacōne
artificū . tu manda nobis q̄ ex hys fieri volueris quod
gracius amplectemur **T**unc eleazarus mittens quod
postulabat . regi ita rescripsit . **A**d interpretandū legem
quam postulas misi viros seniores de vnaquaq̄ tribu
vi . legē ferentes . tue aut̄ pietatis ac iusticie erit ad
nos eā caute remittere . **I**dy sunt . lxx . interptes qui
licet . lxxii . fuerūt . more sacre scripture . lxx . dicunt
q̄ modicū numerū si sup̄ aliquā summā excreuerit sepe
subticet Qui cū venissent ad regē benigne ab eo collecti
sunt & manētes . xii . diebz cū rege sciscitatus ē ab eis
q̄ in corde suo disposuerat & p̄cipue de duobz scz de dei
cognicōne & regni gubernacōne **C**ūq̄ instruxissent eū
de regni administracōne tūc plenius disputauerūt de
vno deo colendo & q̄ nulla creatura deus esset . **I**nde
ē q̄ vbiq̄q̄ occurrerit eis de trinitate vel sub silencio
transierūt vel enigmattice transtulerūt ne tres deos co-
lentos tradidisse viderēt . **S**imilit̄ & de incarnacōne
verbi mencōne facientes vt in ysaia . qui cum dixisset
puer natus est nobis & addidisset sex eius nomina p̄
illis sex nominibz transtulerūt magni cōsily angel⁹ . ne
viderēt tradidisse hominem deū factū . **T**ūc ostenderūt
regi rotulū quē attulerāt nec sufficebat admirari car-
tarū tenuitatē & cōpaginacōne que oculis cōphendi nō
posset q̄q̄ lre auree in candore cartarū adeo legibiles
apparerent . **I**ntroducti aut̄ sunt in domū regis secus

mare secretam q̄ ad negotiorū deliberacone erat & date
sunt eis celle singule & quicquid visum ē eis oportunū
ad interpretandū **E**t seruantes singulis diebus ritū pur-
gacionū & oracionū suarū scdm legē & lauabant se ad
mare . preterea interpretabantur ad horam nonā . **D**einde
transibant ad cibū & ad requiē & consummauerūt opus ī
lxxii . diebus . **A**ugustinus dicit q̄ miraculose factū sit
q̄ sine differēcia vna & eadem edicio inuenta sit &
in tot diebus interpretati sunt legem psalmos & prophetas
Dieronimus tñ videt̄ velle q̄ interpretores sex diebus ī
sabbato conferebāt ex omnibus oflantes vnā . **C**ompleto
aut̄ ope demetrius cōuocauit om̄s iudeos qui erant in
alexandria & de p̄uincia pericōres & lecta est coram
omnibus eorū translatiō & approbata . p̄terea delata ē ad
regem & corā eo replicata . **C**ūq̄ interpretes peterent a
rege dari auctoritatē vt immobilis pseueraret hoc se
facturū laudauit si demū ita caste colligerēt eā vt qd̄
semel iudicatū foret nō cogereēt irritari **E**t remisit eos
honoratos muneribus **E**leazaro quoq̄ trāsmisit munera
Intemplū vero vinētis dei p̄ter vasa misit mēsa aureā
gēmis inappreciabilibus insignitā . cuius spissitudo cum
esset dimidiū cubiti tamē materia opus supabat . **D**ic
ptolomeus canones astroz oposuit & libros multos cō-
scripsit . **D**ic etiā ī quadrumalibus valde peritus fuit ac
doctissimus . **D**ic fecit descripcone orbis terre & nu-
merū stadiorū terre & circulos terre mira subtilitate &
ingemio inuenit **E**o tempe carthaginēses nauali p̄lio
romanos vicerūt . metello cōsule fugato . & marcū re-
gulū cū quingētis romanis nobilioribus ceperunt & ex
eis . xxx . milia occiderūt . **T**andē carthaginēses re-
gulū romā miserūt vt de pace & omutacōne captiuorū

tractaret int̃ eos & romanos . qui romā veniēs psuasit
senatui ne pacem facerent nec ppter se vel paucos ro-
manos captos tot captiuorū milia carthaginēsiū red-
derēt . Cū romani p̃p̃inqui & amici eū retinere vellent
ne in captiuitatē rediret . ait se nō esse romanū ex ea
die qua in potestate affricorū & carthaginēsiū venisset
Unde & uxorem que eum amplexari voluit remouit
Reuerfus igit̃ in affricā angusto ligno cū acutissimis
clavis ē affixus vbi stare cogebat̃ nec in aliquā ptē
sine atrocissimis penis se potuit inclinare & sic crudelit̃
pempt⁹ ē . Maluit em̃ ad exquisita supplicia pficisci q̃
fide data hostem fallere & iniurandū violare . **E**o tpe
puer rome de ancilla duplex natus est habēs quatuor
manus . q̃tuor pedes . q̃tuor oculos & totidem aures
Naturam virilem habuit duplicem . **E**o tempe prim⁹
nūmus argenteus in vrbe figuratus est .

De Menandro poeta . Cap. lxxvi .

Menander poeta comic⁹ tpe ptolomei cui⁹
socer fuit claruit . **Q**ui⁹ iuxta hieronimū
est illud verbū quod introducit paulus in
epistola ad corinthios . **C**orumpūt bonos
mores colloquia mala . **E**t vt ait agelli⁹ . iste menan-
der a phylemone neq̃q̃ pari scriptore in certaminib⁹
comediarū sepius vincebat̃ . Quem cū forte habuisset
obuiū . q̃so inquit phylemon cū bona venia dic michi
Cum me vincis non erubescis . **I**dic fuit augur & cū ad
auguriandū montē ascendisset vt scribit̃ . vi . epidi .
vidit aquilam contra se alas mouentem vnde intellex-
it se moriturum . qui domum rediens contristabat̃ &
febricitare incepit . **M**ortuus est autē temporib⁹ onye
pontificis indeorū .

De Phylemone poeta. Cap. lxxvii.

Phylemon poeta in certaminibus comediarum sepe victor menandri fuit quibus esset menander picior. **D**ic ut ait valerius sepe immoderati risus vi rapiebat. **C**um autem semel paratas ficas in conspectu positas. asello consummente. pueri ut illum abigeret inclamavit. qui cum iam comestis omnibus superuenisset. quomodo inquit tam tardus fuisti in hunc numerum asello ac partem viramitatē dicti crebro anbelitu cackinorum persecutus semle guttur salebris spiritus angustia pregrauavit. **C**laruit vero tempore onye pontificis iudeorum.

De Zenone philo. Cap. lxxviii.

Zenon philosophus stoicus floruit tempore ptolomei. **Q**ui est illa sententia. Sapientis est non posse turbari ut ratio eius cedat prauis affectibus. **H**ac etiam ratione usus est ut ait seneca. Nullum malum gloriosum est. mors autem gloriosa est mors ergo mala non est. **V**nde & ipse zenon manus sibi intulit ut post mortem feliciter viveret.

De Zenone alio. Cap. lxxix.

Fuit similis alius philosophus Zeno nomine. de quo scribit valerius. quod cum a tyranno de cuius nece tractavit torqueretur dixit se socios indicare velle sed expediret ut eum secreto audiret. laxatoque eculeo aurem tyranni morsu corripuit nec ante dimisit quam & ipse vita & ille parte corporis primaretur.

De Egesia philo. Cap. lxxx.

Egesias philosophus egyptius qui claruit tempore ptolomei. ut ait valerius. sic lucide & pulchre mala vite huius representabat ut eorum miseranda imagine. audiencium pectoribus

inserta multis voluntarie mortis appetende cupiditate
generaret. Ideoque a rege ptolomeo ulterius differere
prohibitus est:.

De Eumio poeta. Cap. lxxxxi.

Eumius quintus poeta tarenti claruit qui
a cathone questore roma translatus est & ha-
bitavit in monte aentino. parco admodum
cibo contentus. Claruit autem temporibus machabeorum

De Patubio tragediarum scriptore. Cap. lxxxii.

Patubius brundisinus tragediarum scriptor
nepos eunius poete ex filia claruit primo rome
inde postmodum tharentum regressus est
& nonagenarius obiit:.

De Stacio poeta. Cap. lxxxiii.

Stacius cecilius poeta socius & contemporaneus
eunius poete. natione gallus. mediolani obiit
Idem? hec est sententia ut ait agellius Inimi-
ci pessimi sunt fronte hilari & corde tristi
Hic duos filios habuit poetas & metricos achmeides &
thebaides. Claruit rome:.

De Valerio poeta. Cap. lxxxiiii.

Valerius cattullus poeta veronensis claruit macha-
beorum temporibus & rome obiit. xxx. etatis annum habens

De Plancio. Cap. lxxxv.

Plancius gallus qui claruit machabeorum temporibus
primus rome latinam rhetoricam docuit:.

De Auecio philosopho. Cap. lxxxvi.

Auecius philosophus claruit rome temporibus scipionis
cuius & preceptor fuit. Idem? hec est sententia
Vitam hominum qui etatem in medio rebus agunt
ac sibi suisque usus voluit ad cauenda pericula

ex ipromisu assidua & ppe quotidiana oportet esse aio
pmpto semp & inteto vt athletaz qui pancraci vocat
Nam sicut illi ad vitandos ictus cauti & ad faciendos
sunt parati. ita animus & mens viri prudētis aduersus
vim & petulanciā iniuriarū omniū. loco atq; tpe pspi-
ciens debet esse erecta. ardua. septa. nūq; cōmuenz
nūq; aciem flectēs. consilia cogitacōnesq; contra fortune
verbera atq; insidias inimicorū quasi brachia & manus
ptendens. ne qua in re aduersa & repentina incursio
imparatis improtectisq; nobis oriat̃: .

De Tito limio. Cap. lxxxvii.

Titus limius hystoriographus & tragediarū
scriptor illustris. rome claruit ante iulium
cesarem. ix. āms. Fuit nacōne parani? id
ē paduan? vbi mortu? ē āno. iiii. imperij
tyberij cesaris. Vixit aut̃ āms circit̃. lxxx. sicut ha-
bet̃ i croniciis hieronimi & eusebij cesariēsis. Scripsit
egregie de bellis romanorū cū hambale in libris centū

De Possidonio stoyco Cap. lxxxviii.

Possidomius stoycus discipul? pauecy claruit
tempe scipionis. Fuit astrologus magnus vt
ait augustin? libro. v. de ciuitate dei. c. v.

De Cratone pbo. Cap. lxxxix.

Craton pbus stoyc? . nacōne egipci? pa-
uecy discipulus fuit. Om̃? habent̃ multa
egregia dicta de quibz hic pauca excerpta
sunt Desines timere si sperare desieris Que-
ris quid pfecerim. rñdeo Amic? michi esse cepi. Si
vis amari. ama Quesitū fuit a cratone an bñficiū dare
seru? dño possit. rñdit Quedā sunt bñficia. qdā officia
& qdā ministeria Bñficiū ē qd alien? dat. alien? aut̃

est qui potuit sine reprehensione cessare. Officiū autē ē filij
& vxoris ceterarūq; psonarū quas necessitudo suscitāt
& opem ferre iubet. Ministeriū est serui quē cōdicō sua
eo loco posuit vt nichil eorū que pstat imputet supiori

De marco oratore. Cap. lxxxx.

Arcus callidius orator claruit tempore pompeij

De Wyodoro. Cap. lxxxxi.

Wyodorus siculus grece hystorie scriptor clarus
habet tempore pompeij.

De Curione. Cap. lxxxxii.

Curio popularis orator claruit rome tpe pompeij
Idic in affrica p ammissi exercitus pudore mori
maluit q̄ euadere.

De Scipione. Cap. lxxxxiii.

Scipio romanorū consul ab euentu victorie
affricane dictus est affricanus. quia af-
fricam sua pbitate deuicit. Multo tempore
paucy pbi auditor fuit. de quo victoriarū
magnarū miri & laudabiles actus legunt in hystorijs
romanorū. Sed quia pbus & pbi auditor fuit quedam
prudentissima eius dicta & acta cōmendabilia hic intē-
serenda sunt. **I**dic optimis moribz adeo ornat⁹ extitit
vt pius in patrem. liberalis in sorores. bonus in suos
& iustus in omnes fuisse legat⁹. Narrat etiā de eo va-
lerius maxim⁹ libro. iiii. c. vi. q̄ post victoriā ī hys-
pania habitam vbi a romanis pcul extitit. dum esset
ānorū. xxiiii. pnceps romani exercit⁹ in affrica mit-
tēdi elect⁹ fuit vbi carthagine capta & victoria max-
ima de affricanis obtenta. inter ceteros captiuos in
sua potestate redactos quos in carthagine clausos ha-
bebat puellam nobile & decoram vidit nobili ciuitatis

illius desponsatā qui accersitis parētibus eius & sponso
inuolatā tradidit . aurū quoq; p redempcōne puellę
allatum summe dotis eius adiecit . qua continencia &
magnificēcia vniuersa gens victa q̄ forte alias cessura
nō fuisset romani imperij populo accessit . **N**arrat eciam
idem valerius libro . iiii . ca . vi . q̄ cū scipio accusaret
de pecunia apud senatū respondit . **C**ū totam affricā
potestati vestre subiecerim nichil ex ea qđ meū dicēt
p̄ter cognomē retuli . fuit em̄ dictus scipio affricanus
quia affricā deuicit . **I**dem addidit . **N**ō me thesauri
affricani nec fratrem meū asiani auaros reddiderunt
Nam vterq; nostrū magis inuidia q̄ pecunia locuples
est . **D**um semel rome apud senatū . vt narrat valerius
libro . vi . ca . iiii . duo contēderēt vt aduersus variatū
in hyspaniā mitterēt quorū vtrūq; mitti p̄curabat . om̄
niū cōsiliū sententia fuit vt is mitteret i quē scipionis
sentēcia declinaret . qui ait **N**eutrū ex hys mitti michi
placet . qm̄ alter nichil habet . alteri nichil satis ē **E**que
em̄ malā licentis imperij magistrā iudicant inopiā &
auariciā . sicq; neuter missus est . **D**icebat scipio nichil
esse difficilius q̄ amicitia vsq; ad extremū vite diem
pmanere . interdū em̄ dimittit cōtencōne luxurie vel
alterius comodi qđ idē adipisci vtrāq; nō potest . **P**ostē
quoq; nullā esse maiorem in plerisq; amicis q̄ glorie
cupiditatē . ex qua ob certamē honoris & glorie inimi-
cias maximas sepe int̄ amicissimos extitisse videm̄
Idē ecia de se solitus erat dicere **N**ūq; se min⁹ ociosum
esse q̄ cū esset ociosus . nec minus solū q̄ cū solus esset
Dicebat ecia q̄ vt milites equos p̄t̄ crebras cōtencō-
nes p̄liorū ferocitate exultātes dormitorib; tradere solēt
vt hys faciliorib; possent vti . sic homines secundis rebo

effrenatos sibiq̃ p̃sidētes tamq̃ ī girū racōnis & doc-
trīne duci oportet vt p̃spiciant rez humanaz imbecil-
litatē varietatēq̃ fortune. **I**dem solebat āmirari q̃ in
rebo omnibz homīes diligencōres essent capras & oues
quot quisq̃ habere posset dicere. amicos vero quot ha-
beret nō posset dicere:.

De Tulio. Cap. lxxxviii.

Tulius cognomēto marc⁹ & cicero int̃ cōsu-
les romanorū nobilissim⁹ roman⁹ extitit &
tpe mly cesaris claruit. **D**ic vxore repudi-
ata rogat⁹ fuit ab yrcio p̃ncipe vt sororē e⁹
ī vxorē duceret qui nō acquieuit dicēs se nō posse vxorē
ri & p̃bie parit̃ operā dare. **S**cripsit aut̃ tuli⁹ egregios
libros plurimos sub titulis infra scriptis. **D**e officijs
libros. iiii. de amicitia li. i. de senectute li. i. de ora-
tore li. iiii. de paradoxis li. i. philippicarū li. i. rethori-
corū li. iiii. tusculanarū q̃stionū li. v. oracōnum li. xii
inuectiuarū li. vi. de legibz li. vi. de fine boni & mali
li. v. de natura deorū li. iiii. de diuīnacōe libros. v. de
fato li. i. de creatōne mundi li. i. de p̃tione orōnis
li. i. dīalogorū ad ortensiū. li. i. de atthedemicis li. i.
de republica li. vi. de agricultura li. i. de iusticia &
iure naturali li. i. topicorū. i. veneniarū. i. gestorū cō-
tra venē. inuectiuarū contra salustiū li. i. inuectiuarū
contra katilinam & sunt oracōnes. iiii. de consilijs li.
ii. de rebo militaribz li. i. de sinonimis li. i. de gloria
humana li. i. de consolacōne. li. i. de laude cathonis
li. i. de responsis auruspiciū. li. i. de p̃nesticis li. i.
Item scripsit epistolas multas. **D**e dictis tulij hec
pauca moralia ad erudicōnē legenciū hic inserta sunt
Ex libro de officijs p̃mo **V**irt⁹ omīs ī accōne cōsistit

a qua tamē sepe fit infmissio . multiq; dant ad studia
redditus . Scire debemus q̄ in terris gignūt ad vsum
hominū creari . homīes aut hōim causa fuisse generatos
vt ipi int se . alij alijs pdesse possint **I**n hoc aut debet
naturā ducē sequi & cōmunes vtilitates ferre in mediū
Quare suscipiēda sunt bella . vt post sine iniuria i pace
vniat̄ . Itaq; paci q̄ nichil habitura sit insidiaz semp ē
consulendū . Tocius iniusticie nulla captabilior q̄ eoz
qui vt maxime fallant id agunt vt boni esse videant̄
Liberalitate & bñficencia nichil est nature hominis ac-
comodaci⁹ sed hec multas debet habere caucones . vi-
dendū est em̄ pmū ne obsit qđ dat̄ bñficiū vel illi em̄
dat̄ vel alij . Sūt em̄ multi cupidi splendoris & glorie
qui alijs capiūt q̄ alijs largiant̄ & sic alijs nocent vt
in alios liberales existant . Nos aut ea liberalitate vta-
mur q̄ amicis p̄sit & nemini noceat . Demū ne maior
sit liberalitas q̄ facultas ne tandē i pdigalitatē vertat̄
sed vnicuiq; p dignitate qđ suū ē tribuat . fundamētū
em̄ iusticie est . Nichil em̄ liberale est qđ non sit iustū
Spectandi sunt ecia mores eius in quē bñficiū oferat̄
& animus eius circa nos & cōmunitas & societas vite
& ad nostras vtilitates & bñficia prius collata **O**mnīū
societatū nulla p̄stancior nulla firmior q̄ cū boni viri
moribz similes familiaritate coniuncti sunt . Nichil em̄
amabilius est nec copulaci⁹ q̄ morz similitudo bonoz
In quibz em̄ eadem studia . eadem volūtaes . in hys
fit vt alter altero delectet̄ vt seipso & sic vnus fiat ex
pluribz . Nichil laudabili⁹ . nichil magno clarioq; viro
dignius placabilitate & clemēcia q̄ tñ ita pbanda est
vt adhibeat̄ reipublice cauta seueritas sine qua ciui-
tas nō potest administrari . **O**mnis em̄ animaduersio

& castigacio debet vacare a cōtumelia nec ad eius qui
punit vel castigat aliquē sed ad reipublice vtilitatem
referri. **C**auendū est etiā ne maior sit pena q̄ culpa &
ideo p̄hibenda est ira in p̄miendo maxime. nūq̄ em̄
irat⁹ ad p̄miendū accedēs mediocritatē illā tenebit q̄
int̄ parū est & nimīū. Qui ergo reipublice p̄sunt legib⁹
similes sint que ad p̄miendū nō iracūdia sed equitate
ducūt. **L**uxuria cū omni etati turpis sit. sembo max-
ime fedissima. **T**anta ē in sticie vis vt nec illi qui ma-
leficio aut scelere pascūt sine vlla ei⁹ particula m̄uere
possint. **N**am & princeps latronū nisi equaliter p̄dam
diuidat aut interficiet a socys aut relinquet. **M**ale se
habet res cū qd virtute effici debet id pecunia tempat.
Dominis in comodo alteri⁹ suū agere comodū magis
est contra naturā q̄ mors. **S**icut em̄ si vnūq̄q̄ corp⁹
membrū hūc haberet sensum vt posset putare se valere
si p̄ximī mēbrī valitudinē detraxisset debilitari & in-
terire totū corpus necesse est. sic vnusquisq̄ nostrū si
ad se rapiat comoda alior⁹ detrahat cū possit emoli-
menti suū grām societas hoīm & cōmunitas vt euertat
necesse ē. **E**rrat qui viciū vllū corp⁹ aut fortūe vicys
animi grauius existimat. **Q**uid int̄est vtrū ex homīe
quis in beluā se cōuertat aut sub homīs figura imma-
nitatem belue gerat. **I**lla p̄missa seruanda nō sunt que
hys ipsis inutilia sunt quib⁹ illa p̄mittis. **I**dē ī libro
de amicitia. **N**ulla excusacio est si amici causa pecca-
ueris. **N**ā cū cōciliatrix amicitie virtutis opinio fuerit
difficile est amicitia manere si a veritate defeceris. **Q**uod
si rectū statuerim⁹ vlt cōcedere amicis quicquid velint
vel impetrare ab eis quicquid velimus. p̄fecte quidē
sapientes sumus si nichil habeat res vici⁹. **N**ec igit lex

in amicitia sancciat vt neq; rogemus res turpes neq;
rogari faciamus. turpis em̄ excusacio hec est & mīme
accipienda si quis contra rempublicā amici causa se fe-
cisse fateat̄. **P**recipiēdū igit̄ bonis est vt si in prauorū
amicicias ignari aliquo casu inciderint ne existimēt se
ita alligatos vt ab amicis in rēpublicā peccantibz non
discedant. **N**ec minor pena statuenda ē hys qui alterū
secuti habent impietatis ducem. **N**ō michi minoris cure
est qualis respublica sit post mortē meā futura q̄ q̄lis
est hodie. **H**ec igit̄ p̄ma lex amicitie sancciat̄ vt ab
amicis honesta petam? & amicorū causa honesta facia-
mus. **C**onsiliū verū libere dare gaudeam? plurimūq;
in amicitia amicorū suadenciū valet auctoritas. **S**ciēdū
nullā in amicis maiorē esse pestem q̄ adulacōnē que ē
viciū hoīm leuū ac fallaciū ad volūtātē omnia loquē-
cium nichilq; ad veritatē. **N**ulla hec est amicitia cū alī
verū nō vult audire. alī ad menciēdū paratus ē. **O**mnia
breuia tollerabilia esse debent etiā si magna sint. **I**dē
in libro de senectute. **T**antū cibi & potus adhibēdū est
vt vires reficiant̄. non opprīmant̄. **A**uaricia semilis
quid sibi velit nō intelligo. quid em̄ absurdi? ēē potest
q̄ quo minus restat vie plus viatici querere. **F**rustra
sperat adolescens vel p̄mittit se diu victurū. **Q**uid em̄
stulcius q̄ incerta p̄ certis habere. **Q**uoniam illa etas
multo plures q̄ senectus mortis habet casus. facilius
em̄ adolescentes in morbos incidūt. grauius egrotant
tristius curant̄. **M**ors etiā cōtingit adolescentibz ad-
uersante & repugnante natura & ideo graui? sembo
vero venit tamq̄ sponte nulla vi adhibita & ideo leuis
Sicut ergo poma ex arboribz si cruda sunt vi enellūt̄
si matura intacta decidūt. sic vis adolescentibz vitam

auffert . sembo maturitas . **I**dē in libro de paradoxis
Omnis sapiens liber . omis stultus seruus . Cui libere
impabit qui nō potest suis cupiditatibz impare Quid
est libertas . potestas viuēdi vt velis . Quis autm uiuit
vt vult . qui racōne uiuit . qui gaudet officio . qui nec
legibz ppter metum paret sed eas sequit & colit . qui
nichil dicit . facit vel cogitat nisi libent & libere . **S**oli
igit sapiēti cōuenit vt nichil faciat inuitus nichil do-
lens nichil coactus . **C**um seruitus sit cum obediēcia
fracti animi atq deiecti & arbitrio suo carentis quis
negat omnes leues . omis cupidos omnesq improbos
esse seruos . **N**ūquid ille liber est cui mulier imperat
cui leges imponit . p̄scribit . iubet . vetat qd ei uidet
nec ille imperanti aliquid negare potest vel audet re-
cusare ego istū nō seruū sed eciam nequissimū seruū
appellandū puto licet amplissima familia nat⁹ sit **I**dē
in libro philippicarū . **N**ullū armatorū est p̄sidium sed
caritate & beniuolēcia ciuiū oportet eē septū nō armis
Omnē malū nascens facile opprimē . inueteratū plerūq
q̄ fit robustius **T**urpis fuga mortis omni morte peior
ē . **C**ui⁹ mis homis ē errare . nullius autm nisi insipietis
in errore pseuerare . **P**osteriores enim cogitacōnes vt
aiūt solent esse sapiēciores . **O**ptim⁹ est portus pereūti
mutacio cōsily . **I**dem in libro rethoricon . **S**apiēcia
sine eloquēcia parū pdest **E**loquēcia vero sine sapiēcia
nūq̄ pdest . sed plerūq̄ nimīū obest . **A**ttentos audi-
tores facimus si ea q̄ dicturi sumus noua & magna &
utilia esse demōstram⁹ . **E**t nos breuē dociles facim⁹
si apte ac breuē summā causē exponam⁹ . **C**ūq̄ docilē
vis facere simul & attentū facias . **N**ā is maxime do-
cilis est qui attentissime audire paratus est .

De Catone p̄bo & poeta Cap. lxxxv
Atto marcus porci? stoyc? p̄bus & poeta
latinus claruit rome virgily tempore. **D**ic
tante ostancie vir fuit vt glorie ei? nullus
vnq̄ laudando pfuerit nec vitupando no-
cuerit. **D**ic licet gentilis humanā tñ gloriam fugiebat
Sed vt de illo scribit salustius. quo minus appetebat
gloriam eo magis illum gloria sequebat̃. **D**ic aīas esse
ppetuas existimās. tandem tedio duplicis quartane
seipm occidit vt meliorē vitam inueniret. **A**ugustin?
aūt in libro. i. de ciuitate dei dicit q̄ catō seipm oc-
cidit victoriā cesaris impaciēt ferens & ei subici nolēs
Vnde dicit seneca ad lu. epistola. xxiiii. q̄ iam non
tñ cesari sed sibi iratus nudas in vulnus man? egit &
generosum illū cōtempторēq̄ omnis potencie spiritū nō
emisit sed eiecit **D**ic docuit rēpublicā virtutibz magis
q̄ armis esse tuendā. dicens ad romanos. vt ait aug?
v. de ciuitate dei **N**olite inquit estimare maiores vros
armis rempublicā ex parua magnā fecisse. si ita esset
multo pulcriorē eam nos haberem? quippe socioz atq̄
citiū p̄terea armoz atq̄ equoz maior copia nobis q̄
illis est. sed alia fuere q̄ illos magnos fecerūt q̄ nulla
nobis sunt. s. domi industria. foris iustum imperium
animus in consulendo liber. neq̄ delicto neq̄ libidini
obnoxius. p̄ hys nos habem? luxuriā atq̄ auariciam
publice egestatē. priuatim opulenciā. laudam? diui-
cias. sequimur meritiā. inter bonos & malos discrimē
nullū. omnia virtutis p̄mia ambicio possidet. **D**e re-
liquis vero sentencijs eius notabilibz aliquē hic posite
sunt. **H**umana vita velut ferrū ē. si exerceat̃ cōterit̃
si non exerceat̃ rubigo cōsummit. **S**imiliter homines

exercendo videm? cōteri . sin aut̄ inercia atq; torpēdo
plus detremēti facit q̄ exercitacio . Idē dicebat mili-
tibus suis . Cogitate cū animis vestris si quid p̄ laborem
recte feceritis labor ille recedet a vobis cito bñfactū a
vobis nō recedet dum vivitis . sed si cōtra p̄ voluptatē
nequiter feceritis voluptas cito abibit . nequē factum
apud vos manebit . Idē Amicie si forte ignorant cū
pravis cōciliate fuerint dissoluende sunt magis q̄ te-
nende . Idē . multo melius est quosdā acerbos mereri
inimicos q̄ eos amicos qui dulces id est adulatores
vident̄ . illi em̄ verū sepe dicūt . h̄y autē nūq̄ . Idic cū
ab eo quererēt que maxime expedirēt in re familiari
respondit . quatuor sunt scz bñ facere . bñ parcere . bñ
vestire . bñ arare . Cū q̄rerēt quid est fenerari . r̄ndit
quid hominē occidere . Scripsit aut̄ catho librū de mo-
ribus partim p̄sayco sermone & partim metrico qui a
pueris in scholis frequētat̄ . qui multas sententias no-
tabiles & egregias continet .

De Dyogene p̄bo . Cap̄ . lxxxxvi .

Dyogenes babilomius p̄bus stoyc? cathonis
tempe claruit . Idic omnibz rebus sp̄retis &
a se reiectis cepit in babilonia mendicare
vt p̄fectius beatitudinē attingeret . quod
p̄cipiēs cesar iussit vt cū quo civiū eū liberet comedē
vt ille eū p̄stito mandato reficeret . Cui quidā pictor
adiunctus vt eius eloquēciā addisceret vel sciēcia sua
delectabile consorciū ac solaciū vicibz q̄ plurimis p̄bo
exhiberet . post tempus vero aliquod decursum pictor
p̄dict? qui p̄bi euologiū visitauerat ī mēsis spacio hoc
neglectū traxerat quare admirās p̄bus quo puenisset
suis pictor & incipiebat sciscitari quo puenisset . pictor

vero cognoscens quia pingendo se fouere nō posset & pspiciens quia medici lautā cōtrahūt vitā sibi vsurpauit habitum medicine induitq; pallium vario subductū magnā cucullā capitiq; supponēs sicq; medicū se dixit post pcessum vero tps pdictus pictor suos visitando infirmos dyogeni obuiamit quē tūc aspiciēs in animo cogitauit ē ne hic tuus pictor nō tñ audens sibi loqui ppter vestiū honorabilitatē . pterunt ergo pictor & stetit cogitando pbus . altera vero diez iterum obuians sibi dixit pbus . & pictor qlis es . es modo medicus . sed indignās pictor quando fuerā tuus pictor . cū pbus antiquit? formulas mortuas fecisti viuas apparere iā vero viuos int? mortuos facis respirare & sic pictor cū pudore recessit & post hoc ad suū loculū remeanit : .

De Antipatre pbo . Cap. lxxxvii .

Antipater pbus stoyc? acutissimi ingeny vir claruit dyogenis babilony tpe cū? & disci : pulus fuit : .

De Alustio pbo & poeta . Cap. lxxxviii .

Alustius pbus & poeta romanus claruit tempe tuly cū? mimicus & emulus extitit .
Hic scripsit de bello catelinario libru vnum
Item de ingurmo libru vnu : .

De Plancio oratore . Cap. lxxxix .

Plancius armacius ciceronis discipul? orator insignis rome claruit .
Hic cū galliā comatā regeret lugdunum condidit : .

De Vito lucrecio poeta . Cap. c .

Vitus lucrecius poeta ppey tempe claruit qui amatorio poculo in furorem conuersus est .
Libros aut aliquos p int?ualla insanie

cōscripsit quos postmodū emēdauit. Tandem se p̄pa
manu interemit āno etatis sue .xliiū:.

De Lucio poeta. Cap. c. i.

Lucius pomponius poeta nacōne bononiēsis scrip-
tor catelinary pompey tempe claruit:.

De Plauto poeta. Cap. c. ii.

Plautus poeta comicus tulius discipulus rome
claruit. Idcirco p̄pter amone difficultatē ad
molas manuarias pistori se locauerat ibiq̃
quociens vacasset ab ope scribere fabulas
& vendere solitus erat. fuit autem eloquētissim⁹. De
sentēcijs ei⁹ moralib⁹ quedā hic posite sunt. Pecunia
ren ac sollicitudinū causā est & caput. Bibimet esse
sufficiētē p̄mū bonū ē. Vis vite tibi honores deferri
int̄ miseros uiuio. Si p̄ meritis nobis reddendū nō
putamus ip̄i nosmet fallimus. Quid nā o stulte mirū
est si qui te nouit despicit. qui non nouit diligit. In
amiciciā & fidem stultū ne receperis. Insupericiū & re-
p̄boz facilius sustinet̄ odium q̃ collegiū. Nemini te
nimis sodalem feceris. Nimia tñ singularitas fugiēda
ē. nā si nimis singulares sum⁹ parē ferre nō possum⁹.
Minores despici⁹. maiorib⁹ inuidemus. ab equalib⁹
dissentimus:.

De Virgilio poeta. Cap. c. iii.

Virgili⁹ int̄ oēs poetas latinos optim⁹ na-
cōne mantuan⁹. cremone studijs erudit⁹
ē. Deinde sumpta toga magisterij medio-
lanum iuit. post breue aut̄ tempus romā
p̄fectus ē. Idcirco virgilius ē vocat⁹ quasi a uirga
eo q̃ mater ei⁹ sompniavit se pariturā uirgam q̃ usq̃
ad celū ptingert qđ nichil fuit nisi quia paritura erat

virgilium qui loquendo celū tangeret vt ait huguicio
Dic pbia naturali p̄ditus eciā nigromātic⁹ fuit & mira
quedā arte illa fecisse narrat. **I**n porta neapolis campa
nie diciť fecisse muscā enēā que omnes muscas ab vrbe
expellebat. **I**n eadem vrbe maccellū sic cōstruxisse fert
vt nulla ibi caro putresceret. **N**arrat em̄ alexāder neq̃
ī libro de naturis rez. qđ maccellū neapolitanū carnes
illesas a corrupcōe diu seruare nō poterat sed hāc in
comoditatē prudēcia virgilij excepit recludentis carnē
nescio qua vi herbarū cōditā q̃ quingentis ānis elapsis
recentissima & optimi saporis suauitate cōmendabilis
repta est. **N**eapolis cū letali peste sanguisugarū vexa
ret liberata est ab eo cum sanguisuga aurea p̄iecta in
puetum qua post multorū ānorū curricula extracta &
puteo purgato innumerabilis sanguisugarū exercitus
ciuitatis aquas inuasit nec prius pestis potuit sedari
q̃ illa sanguisuga in fundum eiusdem putei mitteret.
Prefatus eciā alexander neq̃ narrat qđ virgilis ortū
suū aere immobili vicē muri obtinēte munivit & ambi
uit & pōtē aereū cōstruxit cui⁹ bñficio loca destinata
p arbitrio voluntatis sue adire consuevit. **C**ampanile
quoddā sic diciť cōstruxisse vt turris ip̄a lapidea eodē
mō moueret quo campane dū pulsaret. **O**rtū quēdā
fecisse legit vt in eo nō plueret. **D**e balneis eius mira
& incredibilia narrant. **C**redit eciā factū ab eo id qđ
diciť saluacō rome. **E**rat ī templo quodā cōsecracō oīm
statuarū q̃ statue scripta nomia in pectore gentis cui⁹
ymaginē tenebant gestabant & tintinabulū vnaqueq̃
statua ad collū habebat. erātq̃ sacerdotes die noctuq̃
semp vigilantes qui eas custodiebant & que gens in
rebellionē cōsurgere conabat contra imperiū romanorū

statua illius comouebat & tintinabulum illius mouebat
in collo eius & statua ipsa mox digitum indicem predebat
versus illam gentem & versus nomen illius gentis quod inerat
scriptum quod nomen scriptum sacerdos principibus deportabat
& mox exercitus ad eam gentem repimendam mittebat. **Hic**
scripsit libros tres. bucolicorum. georgicorum & eneydos
Vixit autem annis. lvi. & brundisii obiit. ossa vero eius
neapolim translata sunt. **Claruit** autem tempe populi.

De Julio historiographo. Cap. c. iiii.
Iulius celsus historiographus scripsit diligenter
de bello cesaris librum quem in. v. libros
distinxit in quibus multa doctrinalia mira-
bilia continentur. ex quibus pauca hic posita
sunt. **Naturale** est omnes homines studio libertatis incitari
& conditiones seruitutis odisse. **Animi** amencia est mol-
licies non virtus. inopia paulisper ferre non posse. **Fac-**
ilius inueniuntur qui se ultro morti offerant quam qui dolore
patienter ferant. **Rex** omnium magister est usus. Quod
volumus libenter cernimus & credimus & quod sentimus ipsi
reliquos sentire speramus. **Inter** duos bellantes hoc unum
tempus bellandi de pace est dum sibi uterque confidit & ambo
pares videntur quod si alteri paululum fortuna tribuerit vix
utrumque conditionibus pacis. qui superior videtur nec equa parte
contentus erit qui se omnia habiturum sperat. **Terror** hominibus
consilium mentemque eripit & membra debilitat. **Fortuna** eos
plerumque quos plurimis beneficiis ornavit ad duriores
casus reservat.

De Accio poeta. Cap. c. v.
Accius lucius poeta rome claruit. **Hic** nilio
cesari venienti in collegium poetarum nunquam assur-
xit. non maiestatis eius immemor sed quia

in opacōne oīm studiorū aliquñ se supiorē esse cōfidebat
qua apt̃ insolencie crimine caruit . quia ibi voluminū
nō ymaginū certamina exercebant̃ :

De Terencio poeta . Cap . c . vi .

Terenciū publi? poeta carthaginēsis rome
claruit tpe octamiani augusti . qui grecas
lras summo studio didicit . & in archadia
mortuus est . Scripsit aut̃ comediarū librū
elegantē in quo mores multorū ad p̃cauenda pericula
ānotauit . **D**iuus tale epithaphiū legit̃ esse . **N**atus in
excellis tectis carthaginis alte . **R**omanis ducibus bel-
lica preda fui . **D**escripsi mores hōim inueniūq; senūq;
Qualiter & seruū decipiāt dños . **Q**uid meretrix . quid
leno doli . quid fingat auar? **D**ec quicūq; legit sic puto
tutus erit **D**ui? hee sunt sentencie . **I**ta fere corrupta
est oīm hominū natura vt aliena melius iudicet q̃ sua
Ius summū sepe ē summa malicia . **N**ulla res tam fa-
cilis ē quā difficilis sit si inuite fiat **N**ōne hoc flagiciū
est te alys osiliū dare . foris sape . tibi aut̃ auxiliari nō
posse . **Q**ue dū incipias dumq; ignoras grauias sunt vbi
dū cognoueris facilia erunt . **D**omine imperito nichil
iniusti? qui nichil rectū putat nisi qđ ip̃e fecit **E**rrat
longe a mea sentencia qui imperiū credit esse grauius
aut stabilius eo qđ amicitia iungit̃ . **I**stud est sape nō
qđ ante pedes modo est videre sed etiā qđ futura sunt
p̃spicere . **I**nspicere tāq̃ in speculo vitas hōim inbeo
atq; ex alys summat exēplū sibi **Q**uomō inique opatū
sit vt hū qui min? habet semp aliquid diciozib; addūt
Dū maxie homini scde sunt res tūc maxie oportet me-
ditari qđ pacto aduersum erūpnā ferat̃ ne quid aīo sit
nouū & sic quicquid p̃t spem eueniat ī lucro deportare

Nichil ē quin male narrando possit deprauari. Agelli?
aut in libro .xiii. has publy sentencias recitat. Malū
est consiliū qđ mutari nō potest. Bñficiū accipit dando
qui digno dedit. Feras nō culpes qđ mutari nō potest
Cui plus licet qđ paret plus vult qđ licet. Comes fa:
cundus in via p vehiculo ē. Improbe neptunū accusat
qui iterū naufragiū facit. Veterē referendo iniuriam
inuitas nouā. Nūq̃ piculū sine piculo vincit. Nimiū
altricando amittit veritas. Pars bñficij est qđ petit
si bñ neges. Necessē ē vt multos timeat quē multi timēt

De Varzone. Cap. c. vii.

QArzo marc? rome claruit octavianū impes:
ratoris tempore. qui .c. x. ānis vixit. vir
doctissim? acuti ingenij & i omni seculari
erudicōne peritus. Idic vt ait ysid. ethi.
li. i. apud latinos innumerabiles libros scripsit. Scrip:
sit autē libros antiquitatū .xli. quos in res humanas
diuinasq̃ diuisit. rebo hū mīs .xxv. diuinis vō .xvi
tribuit. Scripsit eciam ad atheniēsem auditorē librū
morale i quo multa vtilia & notabilia cōtinēt de quibo
pauca hic ānotata sunt. In multis contra omīs sapere
desipe est. Fictē referas grām inuite danti. Vix datū
ne reputes bñficiū sed pđam. Semel dedit qui rogat?
bis qui nō. Extorq̃re est plus qđ semel rogare. Tur:
pissimū est in datis sperare. pulcerrimū est cū fenore
data reddi. Ex animo dantis censet munus magnū
Amici dimitū palee sunt circa gna. Vis expiri amicū
calamicosus fias. Nō refert quis sed quid dicat. Alit
cōcordia mores ad cohabitaciū animos formare. Nemo
suū putet qđ extra ipm est. Nō tam laudabile ē inue:
nisse qđ inuenire. hoc em̃ alienū. illud pp̃y muneris ē

Excellētissimū docendi gen⁹ est exēploꝝ posicio. Et
tñ studia inēmittā^r ne omittant^r. Gaudet enī natura
varietate. Nil magnificū docebit qui nil didicit. Falsē
magistri nūcupant^r auditor⁹ narratores. Nō essemus
paupes si nescirem⁹ quid esset paup^{tas}. Nescire quid
est paup^{tas} optim⁹ ē ad summas diuicias pgressus.
Nō ē miser nisi qui se miser⁹ ēē credit. Nūq³ veniet qui
quot videt sequit^r calles. Nō tam modeste quis sua
metit^r q³ aliena. hoc aut^{em} fit qñ nemo sibi inuidet. Im-
pericie signū est quod difficilimū est exigere cito fieri.
Nulla iactura grauior est scienti q³ temp^{is}. Viatores
nō erūt vt eant. sic & vita nō sui causā fit sed vt in ea
pclarū aliqd fiat. Nō est felicitas q³ secū recipit miserā.
Adulacōis est spectamē cū laus postulacōne pcedit.
Contēpnēdi sunt inruditor⁹ cōtempt⁹ si vis ad sum-
ma pgressi. Multi laudem amittūt. qm̄ ipi eam de se
pdicant. Scripsit varro librū de cultu deoꝝ:.

De Tallo poeta. Cap. c. viii.

Tallus cornelius poeta forlunensis claruit tpe
octavianī cesaris. xliiii. etatis sue anno ip̄a
se manu interemit:.

De Oracio poeta. Cap. c. ix.

Oracius puluillus poeta illustris rome cla-
ruit tpe cesaris augusti. Dic vt ait valeri⁹
libro. v. c. vltimo. cū iom̄ pontifex edem
dedicaret inq³ nūcupacōe sollēpnū verboꝝ
postē tenēs mortuū esse filium suū audisset nec manū a
poste remouit nec vultū a publica religione ad primatū
dolore reflexit. ne patris magis q³ pōtificis ptes egisse
videret^r. Scripsit aut^{em} librū sermonū. librū epistolaz
& carminū. librū oday. Item poetriam & de remedys

Mortuus est autē rome āno etatis sue .lvii: .

De Xisto pbo. Cap. c. x.

Xistus pictagoricus pbus qui claruit tpi
octauiani impatoris scripsit libru sentēciar
moralium notabiliu que encheridion appella
uit. que libru rufinus p̄sbit clazo sermone
ad ayama cui? dā p̄ces de greco in latinu transtulit
de quo libro beat? augustin? mēcionē facit in libro .ii
retractionu. De hoc libro infra scripta notabilia ex
cerpta sunt. **E**ciam i minimis caute age. **N**ō est mūmū
in vita hoīem negligere mīma. **D**onora quod iustū ē
p̄t hoc ipm qđ iustū est. Qualis vis esse dū oras deū
talis semp esto. **O**pta tibi euenire non qđ vis sed qđ
expedit. Qualē tibi vis esse pximū tuū talis esto & tu
pximis tuis. **I**n omni eo qđ bene agis actorē deputa
deū. **N**ichil p̄ciosum dicas qđ possit a te auferre homo
malus. **H**oc solū bonū puta qđ deo dignū est. **C**um
semetipsum quis amplius diligit inde iniusticia nascit̄
Intollerabilis fit malicia cū laudat̄. **M**elius est lapidē
frustra iactare qđ verbū. **A**nte omia v̄bis tuis temp?
inquirito. **T**ūc loquere qñ tacere nō expedit. **M**elius
est vinci a vera dicente qđ vincere mēcientē. **C**ū p̄ces
hominibz memeto quia & tibi p̄est deus. **E**t iudicans
homīes scito quia & tuipse indicaberis a deo. **M**aius
periculū ē indicantis qđ ei? qui indicat̄. **A**ge magna
nō magna pollicēs. **T**unc eris sapiēs cū te nō puta
ueris sapientē. **M**ultitudinē fidelium nō inuenies. **R**arū
em̄ ē omne qđ bonū ē. **E**xcruciet te liberi male viuētes
magis qđ moriētes. **V**ivere quidē nō ē in nobis. recte
autē vivere in nobis est. **S**i vis cū leticia animi vivere
noli multa agere. **I**n multis em̄ actionibz minor eris

Grandem penā putato cū in desiderijs moraris. Nūq̃
opescet desiderij possessio desiderator. Magnam scito
sapienciā p̃ quā ferre potest inruditor insipiēciā. Ea
q̃ oportet discere oportet & ita facere. nō coneris facere
anteq̃ discas. Sicut in bonis actibz laudari vis ita in
delictis paciēt accipe si culperis. Quorū laudes cōtemp-
nis nec derogacōnes magnipēdas. Bentēciā q̃ mīmā
vetat nō solum nō tenere sed audire recusa. Si quid
dederis ita vt hominibz innotescat nō homini sed ap̃e
libidini p̃stitisti. Vestimētū aīe tue putato corp⁹ tuū
mundū igit̃ illud serua. Animā mors nō perdit sed
vita mala. Aures tuas nō omnibz cōmittas. Sapiēs
sequit̃ deū & deus sequit̃ animā sapientis:.

De Appollonio p̃ho. Cap. c. xi.

Appollonius p̃bus stoycus nacōne calcedoniensis
cesaris p̃ceptor clarissim⁹ claruit tpe anthony
pỹ imperatoris:.

De Basilico p̃ho. Cap. c. xii.

Basilicus socrocomican⁹ p̃bus claruit athenis tpe
anthony pỹ impatoris cui⁹ & p̃ceptor fuit:.

De Galieno medico. Cap. c. xiii.

Galien⁹ insignis medic⁹ ī toto orbe celebris
natus est apud p̃gamū asie. Dic̃ ypocratis
int̃pres fuit. Claruit aut̃ athenis. alexan-
drie & rome tempe anthony pỹ impatoris
ī quibz locis plurimū ī p̃bia & ī sciēcia medicīne p̃fecit
Vixit aut̃ ānis. lxxxvii. in quibz cōscripcōni librorū
medicīnaliū summe vtiliū plurimū insudauit. Scripsit
aut̃ de elemētis libros. v. de natura. i. de cōplexionibz
i. de inequali distempācia. de enexia. de redargucōe
simulanciū egritudines. de calido & frigido. de vir:

tutibz naturalibz . iiii . de opendiositate pulsuū . de ha-
bitudine bona . de meliori habitudine . de optima habi-
tudine . **I**tem edidit librum heresum cui anectit̃ liber
de ostitucōe libroz in medicina & libroz introductorij
Item libru comentarioz sup libru suu de pulsibz . hys
quedā introducūt de spermate . de motibz liquidis . de
utilitate pulsus . **S**cripsit eciam librum introductoriu
pulsus . de differēcyz pulsuū . de causis pulsuū cū co-
mēto . de opēdio pulsus . de significacōne pulsus . de
inuamēto anbelit̃ . de causis anbelit̃ . de inuamētis
mēbroz . de accidente & morbo . de catarticiis . de dif-
ferēcyz febrū . de typo . de temporibz egritudinū . de
crisi . iiii . de creticis diebz . iiii . de interioribz . vi . de voce
de dolore muliez . de anathomia . de simplici medicina
de pfectis medicinis . de egritudinibz vulnerū & malo
anbelitu . de dysmia . de vndimys . de expimētis . de
duplicibz medicinis . de ingenio sanitatis . **I**tem libru
tegni & megategni . **I**tem passionariū . anthidotariū
Item libru secretoz suoz ad montheū . de pulsibz &
vrimis ad glauconē . **I**te libru qui dicit̃ archimagoga
de virtutibz firmatoz . de dieta & cura . de exercicio cū
pila pua . de regimine sanitatis . vi . **I**te libru qui di-
citur trapentica id est de ingenio sed differūt secūdū
translacōne . **I**tem libru qui dicit̃ de thabe . de hūoribz
bonis & malis . de cura lapidis . de cura ictericie . de
fleubotomia . de febriz ad glauconē . de apostematibz
Item scripsit libru de enchymia cuius titulus ē de ramo
pomi congelati . **I**te epidimiaz maiore & minore . de
substancys virtutū . de nō dispensantibz corp̃ nostrū
vtutibz . de practica & medicinali expiēcia . **I**te scripsit
libru epistolaz ad patmanū . **I**te scripsit cathagenes

vii. de melancolia .iii. de tiriaca ad cesarē . de puero
epilentico . de examinacōe medici . de nominibz medi-
cinalibz . de magnanimitate anthony . de motu indivi-
dui . de motu lacertoz . de adiutorio curatoris . de fide
sua . de comate . de odoratu . de sompno & vigilia de
signis mortis . **D**icit ostantin? ī pantegni galienū fe-
cisse . c. & . lx . libros . de quolibet vbo medicinali fecit
vnū librū . **D**icit petrus blesensis galienum semp die
decima vite medicinalis auxily abstineciā sibi indixisse
Quā? hec legūt fuisse sentēcie . **S**ciencia insensato nō
pdest . nec ei qui nō vtiť pdest sensus **P**otēs ē homo
sensus suos dirigere cū cognouerit semetiřm . Nā ex-
cellētis est sapiēcie hominē sui ip̄is habere noticiā . ne
ex dilectione quā habet ī seip̄o fallat & bonū se repu-
tet cum nō sit . **I**dem . **S**icut gravit morbid? donec
vixit nō desistit medicis insistere vt ad salutē pueniat
ad quā oplete puenire nō potest . sic nos oportet aīaz
nostraz saluti aggregare salutē & bonitatē bonitati ad-
iungere . licet nequeam? ingentis & sapientis anime
attingere statū . **I**dem . **O**lm osueuerūt haberi medici
p̄cipienciū loco & vice subiectoz eoz infirmī nō p̄ua-
ricando mandata & ex hoc osequebant suū medicīne
p̄fectum . **N**unc vero infirmus p̄cipit & medic? velut
subiect? applaudit & infirmoz oblectamētis assenciēs
curare nō n̄itť immo blandiēdo nocere . **Q**uā? eciam
galienī hec fuit sententia vt scribit hieronim? cōtra io-
uinianū libro . ii . athletas quoz vita & ars saginata
est non posse diu vivere nec sanos esse . animasq; eoz
nimio sanguine adipibz inuolutas . nichil tenue nichil
celestē sed semp de carnibz & ructu vētris ac īglunie
cogitare .

De Trogo hystoriographo Cap. c. xiiii.
Rogus pompeius hystoriographus natione
hispanus claruit tpe anthony pympatoris
Hic totius orbis hystorias a tempe mini
regis assiriorum usque ad monarchiam cesaris
latino sermone composuit per libros. xliiii. quorum epitoma
id est abrenuacione facit instm? ei? discipulus:.

De Porphirio pho. Cap. c. xv.

Porphirius phus athenis claruit tpe gordiani
imperatoris. Hic scripsit librum de ylagogis
ad cathegorias aristotilis:.

De Claudiano poeta. Cap. c. xvi.

Claudius poeta claruit rome tpe theodosii
semois. Hic scripsit libros duos metricos
claudianum maiorem & claudianum minorem. in
quibus multa puerbia & utilia continentur:.

De Simachio pho. Cap. c. xvii.

Simachus patricius phus claruit rome tpe
anastasympatoris & sua prudentia rem
publicam illustravit. Hic scripsit librum
epistolarum de quo pauca hic posita sunt no:
tabilia. Omnis ostentatio non caret suspitione mendacii
quia quicquid assummitur proprium non putatur. Mollis est
animus diligentis & ad omnem doloris sensum arguitur
si negligens tractas macescit ut rosa si durus liquescit
ut lilius. Semp natura gaudet equalibus & familiare est
sibi omne quod simile sibi est. Natura rerum est ut qui bal:
bucunt plus loquantur. affectant enim copiam sermonis
pudore affectus. Pro optimis viris quisque intuenit. non
magis illorum videtur iuvare commodum quam suum comedare iu:
dicium. Minus est alienam sententiam spernere quam a propria

discrepare. **I**lla vestis decentē induit̃ que non trahit
puluerem nec in humū demissa maculat̃. **I**n re aperta
piget esse plixū. **I**n arduis aut̃ rebus multū valet lon-
gior diligēcia. **O**mnis affectio impacēs est etiā iuste
& legitime tarditatis. **P**atriā defectu alimētorū labo-
rantē piculosum est inhabitare. crudele & impiū est
deserere:.

De pristiniano gramatico Cap. c. xviii.

Pristinian⁹ gramatic⁹ claruit tpe iustiniani
impatoris. **H**ic scripsit iuliano consuli ac
patricio volumē maius de partib⁹ oracōnis
scripsit etiā volumē minus de cōstructione. **E**t aliud
minimū de accidentib⁹ & hec omnia de gramatica. **E**st
aut̃ liber pristiniani de naturalib⁹ questionib⁹ ad cōsue-
regem p̃saz directus. **E**ius est illa sentēcia in maiori
volumine. **N**ichil in humanis adinuencōnib⁹ ex omni
parte p̃fectū esse credo. **P**atet etiā eos errare qui dicūt
eū fuisse tpe iuliani apostate qui fuit antea longo tpe
Sed scripsit iuliano cōsuli ac patricio sicut legit̃ i titulo
ipsius libri:.

De seneca p̃ho. Cap. c. xix.

Seneca cordubensis p̃bus vir doctissimus
stratoni stoyci discipulus. lucani poete pa-
trius rome claruit tpe neronis impatoris
cui⁹ & p̃ceptor fuit. **O**m̃i⁹ tempe gloriosi
apostoli petrus & paulus rome p̃dicabant. **F**uit autē
seneca vite honeste. magne abstinēcie & cōuersacōnis
urbane & modici sompni. **C**ū igit̃ seneca & multi de
domo cesaris ad paulum cōfluerent p̃ceteris ip̃e beato
paulo adeo familiaris erat p̃t̃ diuinā scienciā quā in
eo viderat vt vix se ab ei⁹ colloquio tempore potuisset

& qñ cū eo ore ad os loqui nō poterat frequētibz eplis
datis & acceptis eius amabili colloquio fruebatur
Scripta quoq; pauli corā cesare legit & in cunctis eū
amicabilē reddidit **V**enat? ecia de paulo alta senciebat
Idic seneca cōtinētissime vite fuit quē beat? hieronim?
sanctoꝝ cathologo ānumeravit illis epistolis puocat?
que legunt? pauli ad eū & ipsius ad paulū. **I**dic ante
biēniū q̄ petrus & paulus a nerone coronarēt martirio
talit? interfect? est. **I**pse em̄ nero quadā die respiciēs
senecā & verbera q̄ sibi in puericia intulerat ad memoriā
reducens infremuit ac tāq; iniuriarū vlconē expetere
de illo cupiens p̄cepit vt quodcūq; gen? mortis vellet
sibi eligeret. **S**eneca igit? quasi suaue gen? mortis ar
bitrans ī balneo mori. īscisionē vtriūsq; vene brachy
elegit. vnde & quodā p̄sagio recte vocatū est nomen
ei? seneca id ē se necans **S**cripsit aut? seneca diuersos
libros morales putiles **A**d eusebiū liberalē li. i. de bñ
ficijs li. vii. ad neronē de clemēcia li. ii. ad paulū vero
de q̄tuor virtutibz li. i. **S**cripsit quoq; libꝛū de moribz
& libꝛū de remedijs fortuitoz ad gallionē. libros q̄ de
immatura morte. de causis naturalibz siue questionibz
libros. viii. libros quoq; declamacōnū. x. de sentēcijs
diuersoz oratoꝝ libꝛū. i. **T**ragedias q̄. x. **E**pistolas
ecia ad lucillū balbū & ad paulū aplm nō nullas. **E**x
quibz hic aliqua notabilia inserere volui. **I**n libro de
moribz. **E**ducacio & disciplina mores facit & id sapit
quisq; qđ didicit. **B**ona itaq; cōsuetudo excuciat quod
mala instruxit. **N**ichil ītēst quo aīo facias qđ vicio
sum est fecisse. **M**ultos vitā differentes omnes mors
incerta puenit **O**m̄s itaq; dies velut vltim? ordinād?
est. **V**erba rebo nō psonis estimanda sunt. **O**ratoꝝ

te puta si tibi ante om̃s qđ oportet psuasaris. **M**onstro
similis est auaricia semilis. Quid em̃ stulcius ē qđ via
deficiente viaticū augere. **P**acem habeto cū hominibz
cū vicys bellum. **H**oc habet om̃is affect? ut in quo
ipe insanit in idem putet om̃s furere. **N**ullū peccatorz
tuoz osciū magis timueris qđ teipm. alienū em̃ effugē
potes te aut nūq. **V**ires tuas magis amici bñficys qđ
mimici iniurys sciant. **A**lteri semp ignoscito. tibi
ipi nūq. **F**acilis ē paupi cōtemptū effugere qđ diuiti
inuidiā. **I**n primo libro de clemēcia ad neronē. **R**ecte
factorz verus fruct? in ipis est nec ullū p̃ciū virtutū
dignū illis extra ipas. **T**emeritas hoīm & cōtumacia
sepe quoq; trāquillissimis pectoribz pacienciā extorsit
Nemo potest diu psonā ferre fictam. **C**ito vitam suā
rescindūt quibz veritas nō subest. **Q**ue vero solido nas-
cunt tpe i melius pficiūt. **N**ullū ex omnibz clemēcia
magis qđ regē aut principē decet. **M**agnanimi p̃pū
placidum esse trāquillūq; & iniurias atq; offensiones
despicere. **M**uliebze aut litigare & morā ire sue gerere
Iracūdisime ac p corpis captu pugnacissime sunt apes
& aculeos in vulnere relinquūt. rex ipse sine aculeo ē
natura ei telum detraxit & iram eius inermē reliquit
Exemplar hoc magnis regibz ingens. pudeat ab ex-
iguīs animalibz non trahere mores. cū tanto hominū
moderacōz esse debeat anim? quanto vehemēci? nocet
Errat si quis existimat ibi tutū esse regem vbi nichil
tutū est a rege. **S**ecuritas securitate pensanda ē. **N**ō
est opus altas edes construere & multiplicibz muris
turribusq; sepire. saluū regē clemēcia i apto mōstrabit
Unū ē inexpugnabile munimentū. amor ciuū. Quid
pulcrus est qđ ṽnere optantibz omnibz. **R**ex lesus

animū in potestate habeat & penā si tute poterit donet
si min⁹ tempet. longeque sit in suis q̄ in alienis exoraz
bilior iniurijs. **N**am quēadmodū magni animi nō est
qui de alieno liberalis est sed ille qui qđ alteri donat
sibi detrahit. **I**ta clementē voco nō alieno dolore facilē
sed eū qui cū sensus stimulis agite⁹ nō p̄silit. qui in
telligit magni animi esse iniurias ī summa potēcia pati
Nec quicq̄ gloriōsi⁹ ē princeps impune leso. **V**erecūdiā
peccandi facit ip̄a clemencia regētis & grauior multo
pena videt⁹ que amico viro cōstituit. **N**ō min⁹ principi
turpia sunt multa supplicia q̄ medico multa vulnera. **R**e
missius impanti melius pare⁹. **N**atura em̄ cōtumax ē
Anim⁹ hūan⁹ & ī cōtrariū atq̄ arduū nitens sequit⁹
facili⁹ qm̄ ducat⁹. **F**erina ista rabies ē sanguine gaude
re ac vulnerib⁹ & abiecto homine in siluestre animal
trāsire. **L**ibro. ii. de clemencia. **M**alo veris offendere
qm̄ adulando placere. **C**lemencia ē tempancia animi
in potestate vliscendi vel lenitas supioris ad inferiorē
in penis cōstituendis. **I**n libro primo de bñficijs. **B**ñ
ficiū est beniuola actio tribuens gaudiumq̄ capiens
tribuendo & in id quod facit p̄na ac sponte sua p̄ata
Itaq̄ nō quid det⁹ refert sed qua mente. **A**nim⁹ em̄
est qui parua & sordida illustrat magna & p̄ciosa de
honestat. **N**ō nūq̄m magis nos obligat qui p̄ua dedit
magnifice quia regū opes equauit animo qui exiguū
tribuit sed libet. **M**ulto gracius venit quod facili qm̄
qđ plena manu dat⁹. **I**nt̄ plura maxīma vicia nichil
ē frequēci⁹ qm̄ ingratitude animi. **N**ō facile dixerim
an turpius sit inficiari an repetere beneficiū. **M**ultos
repimus ingratos plures facimus. quia alias graues
exprobratores exactoresq̄ sumus. alias leues & quod

paulo post mutans peniteat. alia que vilia & minima
momenta calūpniantes omnē grām corrumpim⁹. **N**ec
tm̄ postq̄m bñficiū dedim⁹ sed eciam cū dam⁹. Quis
em̄ nostrū contempt⁹ fuit aut leniter rogari aut semel
quis cū nō aliud a se peti suspicat⁹ est fronte adduxit
vultū auertit. occupacōnes simulant longis sermonib⁹
& de industria exitū nō inueniētib⁹ occasiones petendi
abstulit & varīs artib⁹ petentes elusit. **I**n angusto
vero posit⁹ vl' cōphesus aut distulit aut timide negavit
aut pmisit sed difficultē sed sup̄ inductis supcily⁹ sed
in malignis & vix exeūtib⁹ verbis aut gratus esse ad
eū quisq̄ potest. Qui bñficiū aut supbe abiecit aut irat⁹
impēdit aut fatigatus molestia care dedit. **I**taq̄ a na-
tura comptū est vt alius iniurie q̄ merita descendāt
& illa cito defluant has tenax memoria custodiat. **I**s
pdidit bñficia qui se pdidisse cito credidit. **D**ocendi
sunt qui libentē accipiūt libentē reddere & eos quib⁹ ob-
ligati sunt re aīoq̄ nō tantū equare sed eciam vincere
Idem in libro. ii. de bñficijs. **I**ngratū ē bñficiū quod
diu inter manus dantis exit. **G**ratissima sunt bñficia
parata occurrēcia vbi nulla interuenit mora nisi in ac-
cipientis verecūdia. **G**ramissimis viris nulla res cari⁹
ostat q̄ que p̄cib⁹ emptā est. **M**olestū em̄ verbū est &
onerōsum dimissoq̄ vultu dicendū rogo. **N**ichil acer-
bius est q̄ vbi impetasti rogandum esse. **Q**uēadmodū
acerbissima crudelitas est que penā trahit & m̄e gen⁹
est cito occidere quia tormentū vltimū finem sui secū
affert. ita maioris grē mun⁹ ē quo & min⁹ diu p̄pēdit
Omnis benignitas p̄perat & p̄p̄um est libentē facientis
cito facere. **I**ntēdū ille qui inuat⁹ fallend⁹ ē vt habeat
nec a quo accepit sciat. **D**ec bñficij inter duos lex est

alter statim obliuisci debet dari. aliter memor esse accepti
Taceat qui beneficium dedit. narret qui accepit. **R**es lo-
quantur nobis tacentibus. **S**unt quedam nocua nobis impe-
trantibus quae non dare sed negare beneficium est. **E**stimemus
itaque utilitatem potius quam voluntatem petentium. **S**epe enim
noxia quam concupiscimus. **I**dem in libro. iiii. de beneficiis
Qui dat beneficium deum imitatur. qui repetit feneratoris
pudorem tollit multimodo peccantium & defunt esse pro-
prio loco commune maledictum. **R**egnū est nolle regnare cum
possis. **L**ibro. iiii. de beneficiis. **R**ex honestarum precium in
ipsis est **T**urpissimum dampni genus est inconsulta donatio
Grauiusque est beneficium male dedisse quam non recepisse
Sanius est malis propter bonos prodesse quam bonis deesse propter
malos. **N**on est leuitas a cognito & dampnato errore
discedere & ingenue accedendum est. **A**liud putamus
deceptus sum hoc vero superbe stulticie pseueracia est quod
semel dixi qualecunque est fixum utraque sit. **N**on est turpe
cum re mutare consilium. **Q**uidam cum aliquod sibi missum est
munusculum subinde intempestiue aliud remittunt &
nichil se debere testantur. **R**eciendi signum est pertinere
adinvicem mittere & munus munere expugnare. **Q**ui
minimis cito soluere cupit inuitus debet & qui inuitus
debet ingratus est. **L**ibro. v. de beneficiis **F**acilius est
barbaras gentes impatiētes alieni arbitrio regere quam
animum suum continere & sibi credere. **L**ibro. vi. de bene-
ficiis. **V**oluptas fragilis est brevis fastidio obiecta
quo avidius hausta est citius in contrarium recidens cuius
subiectum necesse est ut aut peniteat aut pudeat. **N**on est
magnum animi beneficium dare & perdere. sed hoc est magnum
animum perdere & dare. **I**dem in libro de remediis fortuitorum
Stultum est timere quod vitare non possis. **O**ptimum est mori

cū inuat vinere. **M**alis displicere laudari est. **D**olor
si exiguus ē levis paciencia si gravis nō levis ē gloria
Paupertas tibi gravis est immo tu paupertati. **I**lla em̄
expedita est hylaris & tuta. **T**u opimione laboras nō
re **M**ulti aliquē comitant & mel musce secūt. cadauera
lupi. frumenta formice & predā sequit̄ turba ista nō
hominē. **P**ecuniā si pdidisti eris nūc ī via expeditior
domi tucior. qđ dampnū putas remediū est. **D**efles
gēmas miser te clamitas qđ opibz excussus es. **T**uo
vicio ista tibi iactura tristis est **N**ō tam moleste pdita
ferres si tamqđ pditur? habuisses **I**ntelligēdū ē ptem
esse innocēcie cecitatē. oculi em̄ sunt irritamēta vicioz
duces scelez **S**tultus est qui deflet mortem mortaliū
nichil hic nouū aut mirū est. **N**aufragiū fecisti cogita
nō qđ pdideris sed qđ euaseris. **Q**uere amicū int̄ recta
& honesta officia. quere in laboribz. in mensa res ista
nō querit̄. **L**ibro primo questionū naturaliū. **F**acile ē
extinguere firim sanā. **I**nt̄ nullos magis qđ int̄ p̄hos
equa debet esse libertas. **Q**uis nō intelligit omnia con-
suetudine vim suā pdere. **L**ibro. ii. **N**on ideo aliqua
sunt min? natura bona si vicio male vtenciū nocēt. **S**i
beneficia nature vtencium prauitate ppendim? nichil
non malo nostro accepimus. **N**ichil em̄ inuenies tam
manifeste vtilitatis qđ non in contrariū transeat culpa
In libro. iii. **H**oc habet inter cetera iusticie sue natura
p̄cipuū qđ cum ad exitū ventū est om̄s in equo sum?
Nichil interest vtrū me lapis vn? elidat aut tot? mōs
p̄mat. **E**ggregie agellius ī illo inclito carmine inquit
Si cadēdū michi est. e celo cecidisse velim **H**umano
aīo ab oībz actibz robur venit & a cōsideracōne nature
Quid est em̄ cur ego hominē aut feram aut sagittā aut

lanceā tremā . maiora me picula expectant . fluminibꝫ
& magnis nature partibꝫ . **P**usilla res est hominis vita
sed ingens res est contemptus vite . hanc qui contemp-
serit securus videbit maria turbari . securus aspiciet
horridam faciem fulminantis celi . Quid ad me quod magna
sint quibꝫ pereō ipsum perire non magna proinde si vo-
lumꝫ esse felices si nec hominū nec rerꝫ timore versari
anima in expedito habenda est . **M**ors nature lex
ē . tributū officiūqꝫ mortaliū . malorꝫqꝫ hominū remediū
est . **O**ptat illā quisquis timet . **M**ortis nomen ne for-
mides . effice illā cogitatione tibi multū familiarē ut
si ita tulerit possis ei & obviā exire . **Libro . v .** **N**ulla
tempestas magna perdurat . percellit quanto plus habet
virū tanto minus temporis . **Libro . vi .** **C**ontempne
mortem & omnia que ad mortem ducūt contempta sunt
siue bella siue naufragia siue minarꝫ pōdera . **N**unquit
amplius facere possunt quod ut corpus ab aīa resoluant
hec nulla diligēcia evitat . nulla felicitas domat . nulla
potencia evincit . **O** te dementem & oblitū fragilitatis
tue . si tūc mortem tūc times cū tonat . viues si fulmen
effugerit . repetet te gladius . petet lapis . petet bilis
Libro . vii . **Q**uid precipuū rebo humanis est . erigere
aīam supra minas & premissa fortune . quicquid accidit
sic ferre quasi volueris tibi accidere . **D**ebuisses enim velle
si scivisses omnia ex decretis dei fieri . flere aut queri
& gemere desistere est . **Q**uid est precipuū . animus contra
calamitatē fortis & otumax luxurie non aduersus tūc
sed infestus . nec amidiꝫ piculi nec fugax qui sciat for-
tunam nō expectare sed facere & aduersus utrāqꝫ in-
trepidꝫ incōfususqꝫ perire nec illius tumultu nec hominū
fulgore percussus puras ad celū manus leuare . **D**ifficile

in euentu est. virtus ducem rectoremque desiderat sed
sine magistro vicia discunt. Quotidie aliud subtilius
aliud elegantius excogitat luxurie furor. vstata co-
tempnens. **I**am non sunt homines ad popam dentibus
& ventre & ore contenti. etiam oculis gulosi sunt. **Libro**
viii. **T**urbam regum hominumque desiderant qui se pati nesciunt
Sapiēti secum optime ouenit nobis autem nosipsi molesti
sumus modo amore nostri. modo tedio laboramus. **I**n-
felicem animam. nunc supbia inflammas? nunc cupiditate
distendimus? & quod miserissimum est nunquam singuli sumus?
Adulatori latus ne prebeas. artifices sunt ad captandos
superiores. & alius quidem adulacione clam utitur parce
alius ex aperto rusticitate simulata quasi simplicitas
illa & non ars sit. **I**n **tragedys** quam vocat troade
Iuuenile viciū est regere non posse impetum. Quo plura
possis plura patienter feras. violenta imperia nemo diu
continuat. moderata durant. **I**n alia quam vocat tyeffe
qui non vetat peccare cum possit iubet. **M**inimum debet
libere cui multum licet. **O**ptanda mors est sine metu
mortis mori. **L**eue est miseras ferre. preferre graue
Nescitis cupidi regnum quo iacet loco. **R**egnum non faciunt
opes non vestes tyrio color. **N**on auro nitide trabes
Rex est qui posuit & diri mala pectoris quem non ambitio
impotens. & nunquam stabilis vulgi fauor. mouet. qui est
in tuto positus loco & omnia infra se videt. peior est
bello timor ipse belli. nulla vis maior pietate vera est
quos verus amor tenuit tenebit. abeant questus. discedat
timor. vite nimis auidus est quisquis non vult mundo
secum pereunte mori. **I**n. **viii.** **L**uxuria blanda victrix
orbis immensas opes auarissimis manibus ut perdat rapit. **I**dem
in hercule ethereo. **N**unquam est ille miser cui facile est mori

Illicita amant quicquid licet excidit fortuna amorem
peior inflammat magis. **I**n hercule furente. Quod min?
miseri volunt hoc facile credunt. prona est timori semper
in penis fides. **N**ullo preme onere qui celum tulit. **V**ir-
tutis est domare quod cuncti pauent. **P**ost multa opera
virtus laxari solet. Quemcumque videris miserum hominem
scias. Quod fuit durum meminisse dulce est. **E**dixit verus
amor nec patitur moras. **I**n thebaide. Regna cum scelere
sunt omnibus exilij grauiora. **I**n ypolito. Contempne
famam vix vero fauet. **I**ntrepida ostent verba. Qui
timide rogant docent negare. **H**ospes amanti cedula
Rex est forma fugax. **C**elo iuppiter alto vicina petit
Non capit unquam magnos metus humilis plebea domus
In edippo. **U**bi turpis est medicina sanari piget. **B**o-
lent extrema facere securos mala. Quid verba queris
veritas odit moras. Quod sepe fieri non potest fiat diu
In medea. **L**enior est dolor qui capere consilium potest. libet
ire contra suspecta. **N**ec sunt longa colloquia amputata
In agamenone. **E**xire mores pietatem fidem & qui redi-
re cum patre nescit. per scelera semper sceleribus tutum est iter
Remeem? illuc unde non decuit abire. **N**on intrat unquam
regium limen fides precio patitur. precio vincitur fides. **D**eu quod
dulce malum mortalibus additum vite dirus amor. Quem
penitet peccasse pene est innocens. **O** quod miserum est nescire
mori. **R**udis est tyrannus morte qui penam exigit. **M**et
ille veniam facile cum venia opus est. **D**e immatura morte
Una res est virtus que nos immortalitate donare possit &
pares deis facere. **I**n epla prima ad **L**ucillum. **I**ta fac
mi **L**ucille vendica te tibi & tempus quod auferrebat aut
excidebat aut subripiebat collige & serua. **T**urpissima
enim iactura est quod per negligenciam fit. Quem michi dabis

qui aliqđ precii tempori ponat qui diem estimet. Qui intelligat se quotidie mori. **I**n hoc omnes fallimur qđ mortem pspicim? magna pars eius iam preteryt Quicquit etatis retro mors tenet dum differtur vita transcurrit. **R**eliqua omnia aliena sunt. tempus nrm est tm̃. **I**n hui? rei vni? fugacis ac lubricae possessione natura nos misit. **N**ō reputo pauperem cui quantulūcūq; ē. satis ē. **V**era p̃simonia ī fundo ē. **N**ō em̃ tm̃ minimū imo sed pessimū remanet. **P**rimū argumentū op̃site mentis existimo posse cōsistere & secū morari. **I**llud aut̃ uide ne lectio multorū actorū & diuersi generis voluminū habeat aliquit vagum & instabile. certis ingeny? immorari & innutrirī oportet. **S**i uis aliud ī aīo trahere qđ ī aīo fideliter sedeat. **N**usq; est qui ubiq; ē. **N**ō pdest cibo nec corpori accept? qui statim sumptus emittit. **N**ichilq; tam utile est qđ ī transitu p̃sit. **N**ichilq; eā sanitatē impedit ut remediorū crebra mutacō. **I**taq; distrahit multitudo librorū & cū legere nō possis quē habueris satis ē habere quē legas. **F**astidientis stomachi ē multa degustare. **Q**ui cū paup̃tate bñ uenit diues est. nec qui parum habet sed qui plus cupit pauper est. **Q**uid em̃ refert quantū illi ī archa quantū ī horreis iacet si nō acquisita sed acquirenda computat. **Q**uis sit diuiciarū modus queris. **P**rimus habere quod necesse est. p̃inde habere quod satis est. **S**i aliqū amicū existimas cui non tantundē credis qđ tibi uehement̃ erras. **E**rrat & ille qui amicū ī atrio querit & ī cōuiuio pbat. **N**ullū habet maius malum homo occupatus & ī bonis suis obsessus qđ qđ amicos sibi putat quibz ipse nō est. **T**u uero omnia cū amico delibera sed cū teipso p̃imū. **P**ost amicitia credendū

est amicitiam iudicandū. **I**psi vero p̄postere p̄miserunt officia qui contra p̄cepta Theofraſti cum amauerunt iudicant. **T**am audacter cū amico loquere q̄ tecū. **E**t tu quidē ita uiue ut nichil tibi omitteras niſi qd̄ omittere etiā amico tuo poſſis. **U**trunq; viciū eſt om̄ib; credere & nulli ſed alterū dixerim honeſtū viciū alterū tucius. **S**ic & vtroſq; rephendas & eos qui ſemp̄ inquieti ſunt & eos qui ſemp̄ quieſcunt. **N**am illa tumultu gaudēs non eſt induſtria ſed ex agitacōne mentis concurſatio & hec nō eſt quies q̄ motū & omnem moleſtiā indicat ſed diſſolucō & langwor. **I**taq; inter ſe iſta miſcenda ſunt & quieſcenti agendū eſt & agenti quieſcendū cū natura rez ſit libera ipſa dicet tibi & diem ſe feciſſe & noctem. **T**enes utiq; in memoria quantum ſenſeris gaudiū cū p̄textam ſumpſiſti virilem togam & in forū deductus es. manus exſpecta cū puerilē aīm depoſueris & te ī uires p̄bie tranſtuleris. **A**dhuc em̄ nō puericia ſed quod eſt grauius puerilitas remanet. **E**t hoc idem p̄ius ē q̄ habem; auctoritates ſenū ſed vicia puerorū nec prauorū tm̄ ſed infantū. **I**lli leuia h̄y falſa formidant nos utraq;. **O**leriq; inter mortis metum & uite tormenta miſeri fluctuant & uiuere uolunt & mori neſciunt. **F**ac itaq; tibi iocundā vitam omnem p̄ illa ſollicitudinē deponendā. **N**ullū bonū adiunat habētem niſi ad cui; amiſſionē p̄paratus eſt aīm;. **E**rgo aduerſus oīa que accidere poſſunt te adhortare & indura. **N**eminē eo fortuna puexit ut nō tm̄ illi minaret̄ q̄ntū p̄miſerat. **N**oli huic tranquillitati oſidere. momento mare cōcutit̄. **M**agne diuicie ſunt lege nature cōpoſita paupertas. **L**ex autem nature ſcis quos nobis t̄minos ſtatuit. non eſurire nō ſitire nō algere ut famē ſitimq;

repellas. **N**ō ē necesse maria temptare nec castra sequi
Ad manū ē qđ satis est. **P**ergamus ut meliorē uitam
sequamur qđ vulgus. non contrariā. **A**lioquin quos
emēdare volum? fugam? a nobis & auertim? **I**llud
qđ facim? ut nichil uelint imitari nostri dum timent ne
imitanda sint omnia. **C**ontra naturā torquere corpus
suū & faciles odisse mundicias & squalorē appetere
cibis nō tm vilibo uti sed horridis quēadmodū deside-
rare delicatas res luxurie ita usitatas & non magno
parabiles fugere dementie ē. **F**rugalitatē exigit pbia
nō penā. **T**empest vita inter bonos mores & publicos
qui domū intrauerit nos potius miret qđ suppellectilē
nostram. **M**agnus ille ē qui fictilibo sic utitur quomō
argento. nec ille minor ē qui sic argento utit quomō
fictilibo. **I**nfirmi animi ē diuicias nō posse pati. **A**pud
Cathonē nostrū inueni cupiditatū finem & ad timoris
remedia pficere. **D**efines inquit timere si sperare de-
sieris ferre pericula que fidem fugiunt & cū effugerint
secure sunt. **N**os autem & futuro torquemur & pterito
Timoris em tormentum memoria reducit pudentia
anticipat. **N**emo tantū in presentia miser est. **H**oc
ipsum argumētū est animi in melius translati qđ vicia
sua que prius ignorabat videt. **N**ullius boni sine socio
iocūda possessio. plus tibi vitia uox & coniunctus qđ oīo
pderit. vnde in rem presentem venias oportet primū
quia homines amplius oculis qđ auribz credūt. demū
quia longū iter ē p pcepta. breue & efficax p exempla
Inimica est multoz conuersacō & utiqz quo maior est
plus cū miscemur hoc plus periculi ē. **N**ā & auarior
redeo & ambiciosior & luxuriosior quā & crudelior &
inbūamior quia int homines sui. **V**erūtamē deuitandū

ē ne ul' simul fias quia multi sunt . ne ul' mimic? mltis
quia dissimiles sunt . **R**ecede vice ipsa qua potes . Cū
hīs conuersare qui meliorem te facturi sunt . **I**llos ad-
mitte quos tu potes facere meliores . mutuo ista sunt
& homines dū docent discunt . **V**itare q̄ vulgo placent
ad omne bonū fortuitū . suspiciosi pauidiq̄ subsistite . **N**ā
fera & piscis aliqua spe oblectante decipit munere ista
fortune putatis insidie sunt . Quisquis ergo agere uitā
tutam volet viscata ista beneficia demitet **I**n precipiti
cursu ista deducit . hui? eminentis vite exitus cadere
est . **S**cito tam bene hominē culmo regi q̄ auro . **C**o-
gitare nichil p̄ter aīm esse mirabile . Cui magno nichil
ē magnū . **M**ichi crede qui nichil agere vident? maiora
agūt hūana diuina simul tractant . **A**lienū ē quicquit
optando enemit . **N**ō est tuū fortuna qđ fecit tuū . Qui
utilitatis causa assumptus est tamdiu placebit qđ
utilis fuerit . **I**ta re florentes amicorū turbe circumsē-
dent . **C**irca euersos solitudo est & amici inde fugiunt
vbi p̄bant . **N**ecessē ē enī inīcia int̄ se exitusq̄ cōuenire
Qui amicus esse cepit quia expedit placebit aliud p̄ciū
contra amicitia sed nullū in illa placet p̄ter ipsam . **N**e-
gociacō est ista non amicitia quēadmodū accedit . **A**it
Crisippus sapientē nulla re egere & tñ multis illi rebo
opus est . econtra stulto nulla re opus est . nulla enī re
uti scit . Quid refert qualis sit status tuus si tibi videt
malus nisi sapienti sua nō placēt . oīs q̄ stulticia laborat
fastidio sui . **N**ō inuenio cū quo te malū esse q̄ tecū sic ē
fuge multitudinē . fuge paucitatē . fuge etiā vnū . **S**ic
vive cū hominibz tanq̄ deus videat . sic loquere cū deo
tanq̄ homines audiāt . **V**erecundia bonū ī adolescente
signū est . **M**agna pars peccatorū tollit? si peccatoribz

testis assit. **O** felicem qui sic aliquē vereri potest ut ad
memoriā quoq; eius se opponat & ordinet. Qui sic aliquē
veret cito erit verendus. **E**lige ergo illum cuius tibi
placet & vita & oīo. illū semp tibi ostende ut custodē
ul' exemplū. opus est em̄ aliquo ad quē mores nostri
se erigant. nisi ad regulam. praua nō corriges. **G**ra-
tissima sunt bona cum fugiunt. **I**lle beatissimus est &
secur⁹ sui possessor qui crastinū sine sollicitudine expec-
tat. **N**on potest magnos spiritus athleta ad certamen
afferre qui nūq; sigillatus est. **I**lle qui sanguinē suū
vidit cū dentes crepuerūt sub pugno nec piectus aīm
piecit sed quociens cecidit otumacior resurrexit. cum
magna spe descendit ad pugnā. multū em̄ adicit sibi
virtus lacescita. **P**lura sunt que nos terrēt q̄ q̄ p̄mūt
& sepius opinione q̄ re laboram⁹. **I**llud tibi p̄cipio ne
sis miser ante tempus. cum illa que velud imminencia
expauiisti forte nunq̄m ventura sunt certe nec venerūt
Quedā nos torquent magis q̄ debeant. quedā anteq̄m
debeant. quedam cum omnino non debeant. **H**icq;
augemus dolorem aut fingimus aut preocupamus q̄
multa expectata nunq̄m o parauerūt etiā si futurū est
Quid iuuat dolori suo occurrere. satis cito dolebit cum
venerit. **N**ichil tā certū est ex hys que timent̄ ut non
certius sit & formidata subsidere & sperata decipere
Quid turpius q̄m seue viuere incipiens. **M**ultis seruit
qui corpori seruit. qui p̄ eo nimū timent qui ad illud
omnia refert. **H**ic agere nos debem⁹ nō tanq̄m p̄pter
corpus viuere debeam⁹ sed tanq̄m nō possum⁹ viuere
sine corpore. hui⁹ nos nimī amor timorib⁹ inquietat
sollicitudinib⁹ onerat. otumelys obicit. honestum vile
ei est cui corpus nimis carū ē. agat̄ eius cura diligen.

tissime ita tamen ut cum exigat ratio ul' fides in ignem
mittendū sit. Et iam ī obfessa via paup' pax ē. **Nūq̃**
intm̃ oualescit nequicia. nūq̃ sic cōtra virtutes cōura-
bitur ut non p'bie nomen venerabile & sacrum maneat
Nemo sollicito bono fruūf. adicere diues aliquid dñi.
cys studet dñ de incremento cogitat oblitus est usus
rōnes accipit forū conuertit fit ex domino p' curator
Quicquid facias cito redi a corpore ad aīm illū dieb' ac
noctib' exerce. **Id** bonū cura qđ vetustate fit melius
Quā iocundū est nichil poscere qđ magnificū est plenū
esse nec ex fortuna pendere. **Discedant** aliquando ista
insidiosa bona & sperātib' meliora qđ assecutis. **Siquid**
ī illis esset solidi aliqñ implerent. **Nūc** aut haurientiū
sitim concitant. **Plus** opis est in eo p'posita custodia
qđ ut honesta p'ponas. p'seuerandū ē & assiduo studio
robur addendū donec bona mens sit quod bona volū-
tas est. **Naturalia** desideria finita sunt. **Ex** finitis aut
nascencia nisi desinant finem non habent. **Nullus** em̃
termin' falso ē. **Nam** via eunti ad extremū error aut
immensus est. **Retrahe** ergo te a vanis. **Et** cum vis
scire qđ petis aut naturalē habeat aut cecam cupiditatē
confidera si non possis alicubi consistere. **Nam** si longe
p'gressus semp aliud restat scito illud naturale nō esse
Proice ista omnia si sapias ymo ut sapias & ad bonam
mentem magno cursu & totis virib' tendas. **Siquid**
est quod teneris aut expedi aut excide. **Multis** ad
p'bandū obstitere diuicie. paupertas expedita ē secura ē
Non circūstat illam turba seruoz ad quos pascendos
transmarinaz regionū ē optanda fertilitas. facile est
pascere paucos ventres & bñ institutos & nichil aliud
desiderantes qđ impleri. paruo fames constat. magno

fastidiū . paupertas contempta est instantibz desiderijs
satisfacere . **C**ur ergo hanc cōtubernalē recuses cui?
mores sanus diues imitat . **S**i vis vacare animo aut
paup̄ sis oportet aut paup̄i similis . **N**ō potest ēē studiū
salutare sine frugalitatis cura . frugalitas aut̄ paup̄-
tas voluntaria est . **M**ultas parasse diuicias non fuit
miseriarz finis sed cōmutacō nec hoc miror . non est in
rebo viciū sed in ipso animo . **I**llud qđ paupertatē grauē
fecerat etiā diuicias gues fecit . Quēadmodū em̄ nichil
differt ut egrū ī lecto ligneo aut aureo colloces quocūq;
em̄ illum transtuleris morbū suū secum transfert . **H**ic
nichil refert vtrum eger animus an in diuicijs an in
paupertate ponat . **F**estis maxime diebz aīo imperandū
est ut tūc voluptatibz solus abstineat cū ī illas omnis
turba pcubuerit . **I**n ip̄a securitate anim? ad difficilia
se p̄peret & cōtra iniurias fortune int̄ beneficia firmet̄
Exerceamur ad paulū & ne imparatos fortuna depre-
hendat fiat nobis familiaris paupertas . securi? diuites
erim? si sciuerim? qđ non graue sic paup̄ies est . Quāta
est animi magnitudo ad id sua sponte descendere qđ ne
ad extrema quidē ductis timendū sit . hoc est p̄cupare
tela fortune . **N**on est iocunda res aqua & polenta aut
frustum ordeacei panis sed summa voluptas est posse
cape etiā ex hys voluptatem & ad illud se deduxisse
quod eripe nulla fortune iniquitas possit . **D**iuiciarz
possessionem tibi non interdico sed efficere volo ut illas
intrepidus possideas qđ vno modo cōsequeris si te etiā
sine illis bñ iucturū tibi psuaseris si illas tāq̄ aspexeris
perituras . **S**i potes subduc te istis occupacōibz si
minus eripe . tute in fretō vixim? moriamur in portu
Tacere docet p̄bia nō dicere & hoc exigit ut ad legem

suam quisque vivat ne omni vita dissentiat ut ipsa inter
se vita unus sine omnium accōnū dissensione coloris sit
Maxime hoc ē officiū sapientie & iudiciū ut verbis opa
concordent ut ipse ubique par sibi eidemque sit. Quid enim
sapientia semper idem velle atque idem nolle licet aliam ex-
ceptunculā non adicias ut rectum sit quod velis. **N**on
potest enim cuique idem semper placere nisi rectū. variat
autem quotidie iudiciū hominū & in contrariū vertit atque
plerisque agit vita plusquam. Quod tuo beneficio scire non
potes paupertatis scies. **I**lla enim veros certosque amicos
retinebit. **D**iscedit quis non te sed aliud sequebatur
Nōne vel ob hoc unū amanda est paupertas quod a quibus
ameris ostendat. **Q**uando veniet illa dies quā nemo
in honore mentiat. **H**uc ergo cogitationes tue tendant
hoc cura. hoc opta redige te ad parva ex quibus cadere
non possis. **N**ō licet divicias in sinu positas contempnere
Ille ingentis animi est qui illas circumfusas sibi diu
multumque miratus quod ad se venerint videt suasque audit
magis esse quam sentit. **M**agnū ē non corrumpi contubernio
diviciarum. pauperibus inest sine qua nichil iocundū ē se-
curitas quia delicis permauim? omnia dura ac difficilia
iudicamus. Quod male implicuisti soluas potius quam ob-
rumpas dummodo si alia ratio soluendi non erit. **N**ō tam
timidus est ut malum semper pendere quam semel cadere
Turpe est cadere oneri luctare cum officio quod semel
cepisti. **N**on est vir fortis ac strenuus qui laborem
fugit ubi etiam crescit sibi animus ex ipsa rerum dif-
ficultate peiores morimur quam nascimur. nostrum hoc
non nature viciū ē. **N**emo quam bene vivat sed quam diu curat
cum hominibus contingere possit ut bene vivant ut diu nulli
Fundamentū bone mentis est non gaudere vanis. **M**ichi

crede verum gaudiū res seuera est an tu existas aliquē
saluto vultu hylari oculo mortē cōtempnere . paup-
tati domum apire . voluptates tenere sub freno . medi-
tari dolorū paciētiā hoc qui apud se versat in magno
est sed parū blando . **H**ic aut quibz delectat vulgus
tenuem habent ac p̄fusoriam voluptatem & quodcunq;
mentitū est gaudiū fundamento caret . **C**orpusculū
etiā si nichil sine ipso fieri potest magis necessariā rem
credere q̄ magna vanas suggerit voluptates breues
penitendas & nisi magna moderacone temperent in
contrariū habituras . **I**ta dico in̄cipiti voluptas ad
dolorē vergit nisi modū tenuerit . modū aut tenere in
eo difficile ē qđ bonū esse credideris auri boni auiditas
tuta est que subit ex bona cōscientia ex honestis cōsilijs
ex cōtempto fortuito . pauci sunt qui ex cōsilio se suaq;
regunt . **C**eteri eorū more qui in fluminibz innatant nō
eūt sed ferunt . Quidā tūc viuere incipiūt cū desinendū
est . Quidā ante desierunt q̄ incipient . Quid necesse est
mala accersiri satis cito paciendā cū venerint p̄sumere
ac presens tempus futuro metu p̄dere stultū est quia
qñq; futur⁹ sis miser esse iam miserū . **S**ed ego te alia
ad securitatē via ducā si vis omnē sollicitudinē exuere
quicquid vereris ne eueniat euenturū utiq; compone &
qđcunq; illud est malū tecū ipse metuere & timorē tuū
taxa accrior ē virtus ad occupanda picula q̄ crudelitas
ad irroganda . **M**ultum fuit cartaginē vincere sed am-
plius mortē . adeo mors timenda nō ē ut beneficio eius
nichil auferendū sit aut timendū . ante omīa memento
demere rebo tumultū ac videre quid ī q̄cūq; re sit sciēs
nichil esse ī istis rebo terribile nisi ipsum timorē . Quod
vides accidere pueris hoc q̄ nobis manifestis euenerūt

Illi quoque amant quibus asueuerunt cum quibus ludunt si
patos viderint pertimescunt. **N**on hominibus tantum sed rebus
persona demenda est & reddenda facies sua. dolor quidem
levis est si ferre possum. brevis si ferre non possum. **I**doc
turpissimum est quod nobis obici solet verba nos plene non
opera tractare. **I**psae voluptates in tormenta vertuntur
Epule cruditate generant ebrietates nervorum torporem
ac tremorem libidines manuum ac pedum & articulorum de-
prauationem. pauper fiam inquit plures oro. **E**xul fiam ibi
me natum putabo. **A**lligabor quod enim nunc solutus sum ad
hoc me natura gravi corporis pondere astrinxit. **M**or-
rari desinam egrotare posse alligari posse mori. **T**urpe
aliud loqui aliud sentire quanto turpius aliud scribere
aliud sentire. Quotidie morimur. quotidie enim de-
minuitur aliqua pars vite & tunc quoque cum crescimus vita
decrescit. ridiculum autem est currere ad mortem tedio vite
vir fortis & sapiens non debet de vita fugere sed exire
Quod ad duos amicos nostros pertinet diuersa via eundem
est. **A**liis enim vicia emendanda sunt alteri frangenda
Vt libertate tota. **N**on amo illum nisi offendero an-
teperiturus sum nescio. **M**alo successum quam fidem deesse
Nutriendus est pudor qui quam diu in animo durauerit aliquis
erit sic honeste spei locus. panem & aquam natura desiderat
Nemo ad hoc pauper est in terra qui quisquis desiderium suum
clauserit cum ipso ioue de felicitate contendat. **S**ic fac
omnia tanquam spectet aliquis. predest sine dubio custodem
sibi imposuisse & habere quem respicias quem inesse cogi-
tationibus tuis iudices omnia enim nobis mala solitudo
persuadet. **C**um iam tantum profeceris ut sic tibi etiam tui reue-
rentia licebit dimittere pedagogum. multis dissimilem
te fieri oportet dum tibi tutum non sit a te recedere. **Q**ue

querela ē q̄ incomodū si quid debeat desinere deficit &
quis exitus maloz q̄ in finē suū natura solvente dilabi
Remoue existimacōnē hominū dubia semp est in ptem
utrāq̄ diuidit̄. **R**emoue studia tua vita tractata mors
de te pnūciatura est. **I**ta dico disputacōnes & lrata
colloquia & ex p̄ceptis sapientū verba collecta & eru-
ditus sermo nō ostendūt verū robur animi. est em̄ ozo
tumidissimis audax. Quid egeris tunc apparebis cum
animā agas iunior eris. Quid refert. incertū est quo
loco te mors expectet itaq̄ illā omni loco expecta. Qui
mori didicit nō seruire didicit. **S**upra omnē potentiā
est. certa extra omnē. Quid ad illā carcer & custodia
& claustra liberū hostiū habent. vna cathena est q̄ nos
alligatos tenet amor vite. **N**umera annos tuos & pu-
debit eadē velle q̄ volueras puer. **N**oc deniq̄ tibi circa
diem mortis p̄sta. moriant̄ ante te vicia. **B**ona mens
nec comodat̄ nec emit̄. **E**t puto si venalis esset nō ha-
beret emptorē. ac mala quotidie emit̄. **A**nimū debes
mutare nō celū. licet em̄ vastū traieceris mare secūt̄
te vicia quocūq̄ pueneris. **Q**ueris q̄re te fuga ista nō
adiuuat tecū fugis onus animi deponendū est. **N**ō aut̄
tibi vllus placebit locus ymo quicquid facis contra
teipsum facis & motu ipso vaces tibi. egrū em̄ cōcutis
aut nō istud exemis malū. omnis loci mutacō iocūda
fiet. **I**n vltimas licet terras expelleris ī quolibet bar-
barie angulo colloceris. hospitalis tibi illa qualiscunq̄
sedes erit. **M**agis veneris q̄ quo interest & ideo nulli
loco adicere debem⁹ animū. **C**ū hac psuasionē viuendū
est. **N**on sine vllō angulo natus & patria mea totus
mund⁹ ē. quid tam turbidū fieri potest q̄ forū. **I**bique
licet quiete viuere si necesse ē sed si liceat disponere se

Quid interest quod domi fuit seruitus vna est. hanc
qui contempserit nunq̃ talibz turba dominat̃ sed liber
est. **I**nciū salutis est noticia peccati. **N**ā qui peccare
se nescit corrigi nō vult. **I**deo quantū potes teipsum
argue. **I**nquire ī te accusatoris psonā partibz fungere
diuini iudicis tandē deprecatoris. **M**ulto magis ad rem
ptinet qualis tibi videaris q̃ qlis alys. **C**onsiliari nisi
turpi ratione amor turpiū nec potest. **V**enit aliquis ad
mortē irat⁹ mortis. veniētē illā nemo hylaris exceperit
nisi qui se ad illam dñi opofuerit. **G**enerosos animos
labor nutrit qm̃ nō ē viri timere sudorē. **P**ars magna
bonitatis est velle fieri bonū. **O**mnia dicta & facta tua
int̃ se congruant ac sibi respondeāt & vna fortuna percussa
sint. nō est eius anim⁹ ī recto cui⁹ acta discordant
Turpis & ridiculosa est elementarius senex. **I**uueni
parcendū sene utendū est. **I**n mores fortuna ius non
habet anim⁹ ille tranquillissim⁹ ad pfectū venit qui ī
eodē habitu ē quocūq̃ modo res cedant cui si agerent̃
vulgaria bona supra res suas eminet. **V**ine aliud ex
hys ul' om̃ia casus excusserit minor nō sit. **M**ora quā
timem⁹ incipit vitam nō eripiet veniet iterū qui nos
ī lucem reponat dies. **E**x quo animo debet reditur⁹
exire obserua rerū ordinē ī se remeantiū videbis ī hoc
modo nichil extingui sed vicibz cōdescendere ac surgere
Si vis om̃ia tibi subicere te subice rationi reges multos
si te illa rexerit & ab illa disces quemadmodū & quid
aggredi debeas. **T**urpe est non ire sed ferri & subito
ī medio turbine rerū causā stupentē querere huc ego
quēadmodū veni. **P**lurimū pficit sermo qui minutatī
irrepat animo nec multis opus ē sed efficacibz. **D**abet
hoc optimum ī se generosus animus q̃ concitat̃ ad

honestam magnarum rerum ad se vocat & attollit. animus enim noster ad modum flammæ in motu est. eo mobilior & actuosior quo vehementior fuerit. **B**ed felix qui ad meliora hunc impetum dedit & ponet extra ius dicionemque suam tempabit. aduersa comminuet & alius admiranda despiciet. **M**agni animi est magna contempnere & mediocria malle quam nimia. **N**ecessarium est enim in immensum exeat cupiditas quam naturalem modum transilit. **D**efinit esse remedys locus ubi fuerant vicia mores. **I**nopia verborum & exilitas minus intentum auditorem facit. tedio interrupte tarditatis facilius tamen incidet quod expectat quam quod preteruolat. **I**lla quidem que veritati opam dat oro composita esse debet & simplex. hic popularis nichil habet veri mouere vult turbam & inconsultas aures impetu rapere. **R**emedia non profunt nisi immoerent. Quis medicus egros in transitu curat. Quæadmodum sapienti viro incessus modestior ouenit. ita pressa vox non audax. **I**taque tardiloquum te esse iubeo. **S**acer intra nos spiritus sedet malorum bonorumque nostrorum obseruator & custos hic putat a nobis tractat? est ita tractat. **M**ulta possem tibi ostendere que acquisita acceptaque libertate nobis extorquet. **N**ostri enim essemus si ista nostra non essent. circumspecte ista que nos agunt in insaniam & cum plurimis lacrimis amittimus? scies in his non dampnum esse molestum sed opinionem dampni. **N**emo illa perisse sentit sed cogitat qui se habet nichil perdidit. **V**ix quemquam inuenies qui possit apto hostio viuere. **B**ona conscientia turbam aduocat mala etiam in solitudine anxiosa est atque sollicita. **S**i honesta sunt quam facis omnes sciant. si turpia quid refert neminem scire cum tu scias. **N**on refert quam multos libros sed quam bonos habeas. **L**ectio certa predestinata varia delectat

Vicia nobis sub uirtutū noīe irrepūt . **T**emeritas sub
titulo fortitudinis latet moderacō vocat̃ ignauia pro:
tanto timidus accipit̃ . in hys magno piculo erramus
Iam etiā ubi causa sublata est mentimur cōsuetudinis
causa . Illos derideo qui turpe existimāt cū seruo suo
cenare . Quē nisi quia supbissima cōsuetudo cenanti dño
stantiū seruorū turba circūdedit . Ille quidem ingenti
auaritate distentū ventrē ornat . serui aut̃ tota nocte
ieiunij mutiq; pstant . **S**icq; fit ut de domino loquant̃
quibz coram domino loqui non licet . **T**u aut̃ sic cum
inferiore uiue quēadmodū tecū supiorē uelis uiuere &
quociens in mentē uenerit quantū tibi in seruū liceat
in mentem etiam ueniat tantundē in te dño tuo licere
Quomodo stultus est qui equū empturus est nō ipsum
inspicit sed stratum eius & frenos . sic qui hominē ex
ueste aut ex condicōne estimat . **C**onforciū rerū omniū
int̃ nos facit amicitia . **O**mnia cū amico cōmunia habe:
bit qui multa cum homine . **N**isi int̃rogacōne uasferma
astruxero & clusione falsa a uero nascens mendaciū
astruxero . **N**ō potero a fugiendis petenda secernere
Pudet me in re tam seria senes ludim? . **M**us sillaba
est . mus aut̃ caseum rodit . sillaba ergo caseū rodit
Putes me ista nūc non posse soluere . **Q**uod michi ex
ista scīa piculū imminet . qđ incomodū ē . **O** pueriles
inepcias . **Q**uid michi ista componis nō ē iocundi locus
apta decent & simplicia bonitatē etiā si multū superesset
etatis . parce dispensandū erat ut sufficeret necessariū
Nūc aut̃ que dementia est supuacua addiscere in tanta
temporis egestate . **Q**ue non pdidisti habes . cornua nō
pdidisti . ergo cornua habes . **N**ō uoco ad istas inepcias
ingens negocium in manibz est . **Q**uid agam morz me

sequit̃ vita fugit aduersus hęc doce me aliquid . dociles natura nos edidit & rationē dedit im̃p̃fectam sed q̃ p̃fici posset . Quando fatuo delectari volo non em̃ michi longe querendus me video . **C**eci ducem querūt . nos aut̃ sine duce erram? & ideo difficulter ad sanitatem puenim? quia nos egrotare nescim? . **I**niciū eundi ad virtutes arduū est quia hoc p̃mū imbecillis atq; egre mentis ē formidare iñex̃pta itaq; cogenda esse incipiat . **D**einde non est acerba medicina p̃m? em̃ delectando sanat . **I**d agere debemus ut irritamenta vicioꝝ q̃ longissime pfugiam? . **I**ndurand? ē aīn? & debellāde voluptates q̃ seua quoq; ingem̃a ad se rapuerūt vicia sine modo sine fine p̃sequere . **N**am illis quoq; nec finis nec modus est . p̃ice q̃cunq; cor tuū dilam̃ant q̃ si aliter extrahi nequirent cor ipsum cum illis releuandū erat voluptates p̃cipue exturba que latronū morem in hoc amplexant̃ ut strangulent . Quāvis ad eundē finē duo puenerint maior tñ est laus idem fecisse in difficiliori materia . **I**llū elige adiutorem quē magis admireris cū videris q̃ cū audieris . Quid letaris q̃ ab hōibz hys lauderis quos ipse laudare nō potes . laudatio aliquid exhortacōis affert ipsis & aīos adolescentiū exstimulat . **I**n illis morbis in quibz afficiunt̃ animi quo quis p̃ius se habet minus sentit . **S**ompniū narrare vigilantis est . vicia sua cōfiteri sanitatis indicium ē . omnia impedimenta dimitte & vaca bone menti . nemo ad illā puenit occupatus . **M**agni artificis est clausisse totum exiguo . **I**n hoc nisi fallar erram? q̃ mortē sequi iudicamus cū illa & p̃cessit & secuta est . Quicquid em̃ ante nos fuit mors est . **I**llū lauda & imitare quē nō piget mori cum inuet vivere . Que est em̃ virtus cum citaris

exire . **S**apiens nil inuitus facit . **N**ecessitatē effugit
quia vult q̄ coartat̄ . **D**ebilitatē nobis indixere deli-
cie & qđ diu volum⁹ posse desim⁹ . **N**ulla placita est
quies nisi quā ratio composuit . **O**mnia vicia ad modū
morbi in aperto leuioꝛa sunt . **T**unc aut̄ p̄niciosissima
cū si multa sanitate subsidūt . **N**ulla res animi sapiētis
aduocat . nullus hominū auūq̄ contemptus intrūpit
cogitatōnes bonas solidasq̄ iam & certas leue illud in-
geniū est nec sese adhuc reduxit introꝛsus qđ ad vocē
accidentium erigit̄ . **N**emo nostrum est idem qui fuit
p̄ridie . quicquid viuet currit cū tempore nichil ortum
stabile ul̄ firmū solidū est & nos cū ea cepim⁹ tanq̄
aut semp futura aut semp habituri . **I**llud precipue in
nobis p̄biam impedit q̄ cito nobis placeam⁹ & quic-
quid in nos adulacō contigerit tanq̄ debitū pendim⁹
optimosq̄ nos esse ac sapientissimos affirmantib⁹ as-
sentim⁹ . **S**equit̄ itaq̄ ut ideo non velim⁹ quia nos
optimos esse credim⁹ . **O**mnēs tendūt ad gaudiū sed
vnde stabile magnūq̄ cōsequant̄ ignorant & sapiens
quidā nunq̄ sine gaudio ē . **G**audiū aut̄ nunq̄ nascit̄
nisi ex virtutū scia nec intrūpit̄ nec desinit . **Q**uod em̄
nō dedit fortuna nō eripit . **T**aur⁹ paucissimoz iugoz
pascua implet̄ . vna silua elephantib⁹ plurib⁹ sufficit
Homo vero & terra pascitur & mari veruntamen non
fames ventris magno constat sed ambitio . **A**nte se-
nectutē cura ut bñ viuas ut bñ moriaris . **N**ā opam
ut ne quid vnq̄ inuitus facias . **Q**ui imperia libens ex-
cipi partem acerbissimā effugit facere quod nolit . **N**ec
qui iussus aliquid fecit miser ē sed qui inuitus . **I**taq̄
sic animū componas ut quicquid res exigit id velim⁹
Contempnere aliquis omnia potest . oīa habere nemo

potest Itaq; breuissima ad diuicias p̄ contemptū diuicia-
rū via est. Nec sicci sunt oculi amico amisso vt fluant
lacrimandū est nō plozandū. Id agamus ut iocunda
nobis fiat amicoꝝ recordacō amissioꝝ. Nemo libentē ad
id redit quod sine tormento cogitatur? nō est. Michi
amicoꝝ defunctoꝝ cogitacō dulcis ac blanda ē. habui
em̄ illos tanq̄ amissiuos amisi tanq̄ habeā. Quis ferat
hos qui negligentissime cū annicos habeant miserrime
lugent. Nec amant quēq; nisi p̄diderint. Ideoq; tunc
effusius merent quia verent ne dubiū sit an amauerint
sera iudicia affect? sui querūt. Que deo faciendi mūdū
causa fuit. bonus est homo nulla boni inuidia est. fecit
itaq; tanq̄ optimū potuit. vetas me celo intesse id est
iubes me capite demisso viuere maior sum & ad maiora
genitus q̄ ut corporis mei sim mancipiū. Quod equidē
nō aliter aspicio q̄ viuendū ac libertati mee circūdatū
cuius contempt? certa libertas ē. Veruāt deteriora
meliorib; fortes simus aduersus fortuita. Potest ex
casa vir magnus exire. potest & ex deformi humiliq;
corpulculo formosus anim? ac magn? Nec deforma-
te corporis anim? fedat sed pulchritudine animi corpus
ornat. animus intuens vere paratus fugiendoz ac pe-
tendoz nō ex opinione sed natura p̄cia rebo imponens
neutri forme se submittens sup omnia que contingunt
eminens hic facies virtutis crescere posse impfecte rei
signū est. Omnis in modo est virtus. omne honestū
voluntariū est. Nō em̄ potest honestū esse quod non est
liberū. Magis ē difficilia p̄stringere q̄ leuia moderari
& hec magis laudauerim bona que exercitata sunt ac
forcia & cum fortuna rixata. Non sum tam demens ut
egrotare cupiam. sed si egrotandum fuerit ut nichil

effeminate faciam. Non enim pati commendabile est sed
fortiter pati. **G**loriari ocio iners ambitio est. Multa apta
transeunt condita & obstrusa rimantur. fures signata
solicitant. vile videtur quicquid patet apta effractari?
preterit. **H**os mores habet impitissimus quisque in secreta
irrumpe cupit. **I**actantie genus est nimis latere & a
aspectu hominum secedere. **C**onuocat turbam quisque ocio
suo aliquam fabulam imposuit. **N**on est autem agendum hic ut
de te homines loquantur sed ut ipse tecum loquaris. Quid
autem loqueris quod homines de alijs libentissime faciunt. de
te apud te mala estima & id maxime tracta quod in te
infirmum esse senties. **F**requens de loco ad locum migratio
instabilitas animi est. ut animum possis continere primum
corporis tui fugam siste. **N**ichil quod amor recrudescit. **I**ta
que qui deponere vult desideria rerum omnium quare cupi-
ditate flagrant & oculos & aures ab his que reliquit
auertat cito enim affectus quocumque se vult rebeat. **N**ul-
lum sine accuramento malum est. **A**uaritia pecuniam permittit
luxuria voluptatem. ambitio potentiam. **M**ercede vicia
solicitant vinci. effici toto seculo potest ut vicia longa
licentia tumida submergantur & iugum accipiant. **V**is
aduersus hoc corpus liber esse tanquam migratur? habita
quomodo venit in mentem sum? omnia sine fine cupientes
Nemo nisi vicio suo miser est. **I**deo peccamus? quia de
partibus vite omnes deliberamus? **N**emo de tota deliberat
eadem virtute & mala fortuna vincitur & bona ordinatur
virtutem intelligo animosam & excelsam quam incitat
quicquid infestat. **N**on mirum est in tranquillitate non
concuti. **I**bi mirare ubi omnes iacent. aliquid stare im-
perfecte necesse labentur & modo prodeant & modo subcidant
sed est pars perfectus velle perficere. **I**d agamus? ut omne

tempus nostrū sic q̄ nō erit nisi prius nostrū cepim⁹
esse. **W**idisti aliquē canem missum a domino frustum
panis ul' carnis aperto ore captantē quicquid excepit
ptin⁹ integre deuorat & semp ad spē futuri h̄yat. **I**dē
euenit nobis. Quicquid em̄ expectantib⁹ fortuna pie-
cit id sine ulla voluptate dimittim⁹ statim ad rapinam
alterius erecti & actomiti. hoc sapienti nō euenit plen⁹
ē & si quid obuēnit secur⁹ accipit ac reponit. **I**mpedit⁹
aut a rudib⁹ nullus p̄cipitacōis finis est. **I**n epicureū
chaos decidunt. mane sine termino est. Quisquis de
accipiendo cogitat oblitus est accepti. nec ullū maius
malū cupiditatis q̄ q̄ ingrata est ambicōis nō tam
iocundū est multos post se videre q̄ graue aliquē ante
se. **N**ec ambicō tm̄ instabilis est verū citā omnis cupi-
ditas quia incipit ante finē. **S**tulta auaritia mortaliū
p̄petatē discernit nec quicq̄ suū esse credit qd̄ publicū
est ac sapiens nichil magis suū iudicat q̄ cui⁹ illi cum
humano genere consortiū est. docet p̄bia p̄cipue bene
debere b̄nficia bene soluere. **I**nterdum aut solutio est
ipsa cōfessio. **M**iraris homīes ad deos ire deus ad hōies
venit ymo ī hōies. nulla em̄ bona sine deo sunt. **N**ulli
in rapina felicit̄ cessit gaudiū rapti nō durat imposterū
aut ista bona nō sunt q̄ uocant̄ aut homo felitior deo ē
quomā q̄ parata sunt nobis deus nō habet in usu. **N**ec
em̄ opes nec epulaz leticia nec quicq̄ ex h̄ys hominē ī
escam cibus ad eū ptinet. placeant hominī que cūq̄ deo
placent ob hoc ipsum quod deo placet. Quādiu virtus
salua fuerit non senties quid abscesserit. **N**ō affligit̄
sapiens liberorū amissione nō amicorū eodem em̄ animo
fert illoz mortē quo suā expectat. **C**ōcordat sermo cū
vita. **I**lle p̄missum suū impleuit qui & cū videas illū

& cum audias idem est nec delectent verba sed p̄sint
Quid stultius q̄ q̄ non didiceris non discere. Quādiu
vivas tādiu discendum est quēadmodū viuas. Equo
animo audienda sunt impitorū conuitia & ad honesta
videnti contempnendū est ille contemptus optimū in
homine ratio ē. **N**ec antecedit aīalia sequit̄ deū. amor
ira. cupiditas picula depulerūt. q̄ ergo brevis potest
obstinacō animi aliquo stimulo excitata quanto magis
virtus que nō ex impetu nec subito sed equaliter valet
impetuiū robur est. vnū bonū est virtus q̄ int̄ hanc
fortunā & illam sup̄ba incedit cū magno vtriusq̄ con-
temptu. **V**ir bonus quidē quid ei acciderit equo aīo
sustinebit sciet enī id accidisse lege diuina qua vniuersa
p̄cedūt. **N**emo ex istis quos purpuratos vides felix
est nō magis q̄ ex illis quibz ceptū & clamidē ī cena
fabule assignat. **C**um populo p̄senti elati incesserint &
otubernati simul exierint exalciant̄ & ad statūrā suā
redeūt. **N**emo istorū quos diuitie & honores in fastidio
ponūt magnus est quare ergo magnus videt̄ cū basi
sua illū metiri. **H**oc laboramus errore q̄ neminē esti-
mam⁹ eo qđ ē sed adicim⁹ illi & ea quibz adornat⁹ est
ac quicūq̄ viles verā hominis estimacōnē mire inspicere
nudū. ponat patrimoniuū honores & alia fortune men-
dacia corpus etiā ipsum exuat animū intueri qualis
sit & quant⁹ alieno an suo magn⁹ p̄cogita mali mollis
ict⁹ venit. ac stultis & fortune credentibz omnis vi-
det̄ noua rerū & inopinata facies. **M**agna aut̄ pars
est apud imperitos mali nouitas. **E**t ideo sapiens
assuescit se malis futuris & q̄ alij diu patiēdo faciūt le-
uia hic leuia facit diu cogitādo. **V**ita nō īp̄fecta si ho-
nesta est vbiq̄q̄ desines si bene desines tota ē. **N**emo

tam imperitus est ut nesciat quāq̃ sibi moriendū esse &
tñ cū p̃pe accesserit tergeuersat̃ tremit plozat. **N**ōne
videt̃ tibi stultissim⁹ qui fleuit q̃ ante mille ānos non
vixerit eque stultus est qui flet q̃ post ānos mille nō
viuet hec paria sunt non eris non fuisti vtrūq̃ tempus
alienū ē. Quid fles ad hanc legem natus es Quid noui
est. hoc omnib⁹ accidit quomodo sit fabula vita nō q̃
diu sed q̃ bene acta sit refert quocūq̃ voles define tm̃
bonam clausulā impone. **I**n remediū cedunt honesta
solatia & quicquid animū erexerit etiam corpori p̃dest
Tria in omni morbo grauiā sunt metus mortis. dolor
corporis. int̃missio voluptatū. de morte satis dictū ē
dolere nemo potest valde diu. **S**ic em̃ nos amātissima
nostra natura disposuit ut dolorē aut tollerabilē aut bre-
uem faceret. **N**ō est autē acerbū carere eo quod cupe-
desieris demiq̃ tollerabilis ē morbi patientia si cōtemp-
seris id quod extremū minat̃. **N**oli mala tua tibi ipsi
facere grauiora & te querelis onerare. leuis est dolor si
nichil sibi op̃mio adiecerit leuē illū dū leuē putas facies
tam miser est em̃ quisq̃ q̃ credidit. Quod acerbū fuit
retulisse iocundū est. naturale est em̃ mali suo fine gau-
dere. Quomodo est hostis fugientib⁹ p̃nicōsior sic omne
fortuitū incomodū magis instat cedenti aduerso. **N**ec
vita sit tedio nec mors timori. vitā modum sui adicere
solet iners ociū hys quib⁹ necesse est omnē vitā breuē
videri qui volūt videri voluptatib⁹ vanis & ideo infi-
mitis mentiūt̃. **I**nterim hoc tene hoc morde aduersis
non succūbere letis non cedere omnē fortune letitiā in
oculis habere. Quicquid em̃ expectatū ē diu leui⁹ acce-
dit. **N**on est bonitas pessimis esse meliorē. **N**ūc virtus
latet & latuisse nō ē ipsius dampnū remiet qui conditā

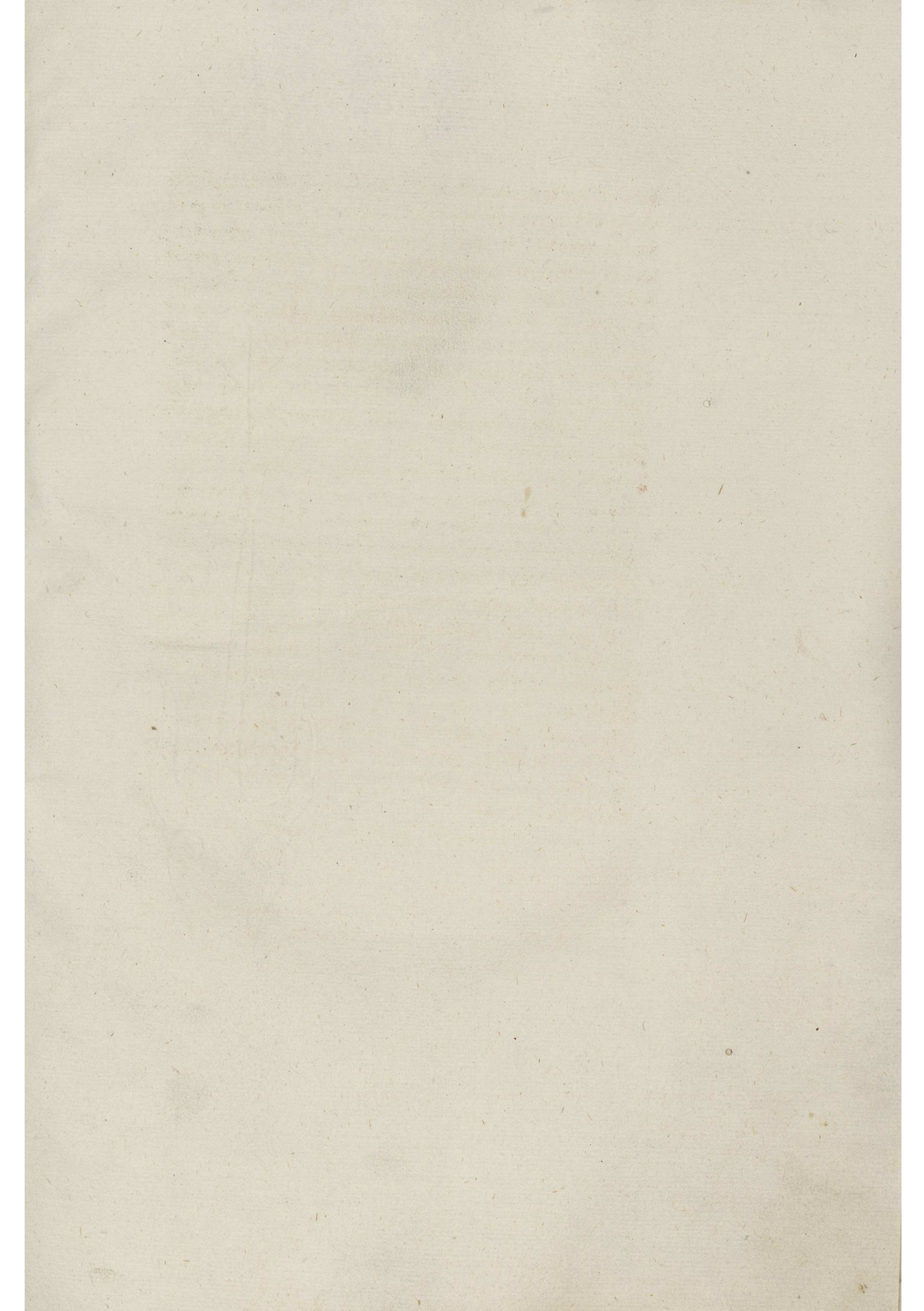
& seculi sui malignitatē comp̄ssam dire publicet veritas
in omnem sui partē eadē ē. qui decipiunt nichil habent
solidi. mendatiū tenue ē plucet si diligēt inspexeris
Quantū mecū cogitatio ad spectaculū lusorū fiat cursus
quanta sit contra bonas artes solitudo q̄ imbecilli aīo
sint quorū lacertos humerosq̄ miramur. **C**orpora int̄
se paup̄ & diuitū vult? paup̄ sepius & fidelius ridet
nulla eius sollicitudo ī alto est. horū aut̄ qui felices vo-
cant̄ hylaritas ficta ē aut grauis & supportata tristitia
Omnū istorū quos supra capita hominū supra q̄ turbā
delicatos letitia suspēdit parata felicitas ē. cōtempnes
illos si dispoliaueris. **E**quū emptur? solū iubes stratū
vestimēta venalibz detrahis ne q̄ corporis vicia lateant
hominē vero inuolutū estimas. Quod de alijs loquor
si ppendere te vis sepone pecuniā domū dignitatē intus
teipsum cōsidera. Quereris te incidisse hominē ingrātū
si hoc piculū vitare volueris beneficia non dabis ita ne
apud aliū pereant apte peribūt nō respondeant potius
q̄ dent̄. **C**ito meriti ocio torpebit vita. **S**i relinque-
dū est quicquid offendit & post malā segetē serendū
ē qm̄ etiā si merita nō p̄cesserint oportebat ignosci post
bñficia ledenti plus q̄ venia debet̄. pluris em̄ estimo
bñficiū q̄ iniuriā ac nō omēs grati sciūt debere bene-
ficiū. viro sapiēti notū est quantū res q̄libet taxanda
sit & omnia secū examinabit quantū accepit a quo qm̄
vbi & quēadmodū. **B**n̄ methodor? ait solū sapientē
referre gratiā scire. **B**eneficia crescunt mora & tanto
plus soluendū est quanto tardius. **I**ngratus est qui
bñficiū reddit sine vsura. **S**epe qd̄ dat̄ exiguū est qd̄
sequit̄ ex eo magnum. **N**emo michi videtur pluris
estimare virtutē. **N**emo illi magis esse deuotus q̄ qui

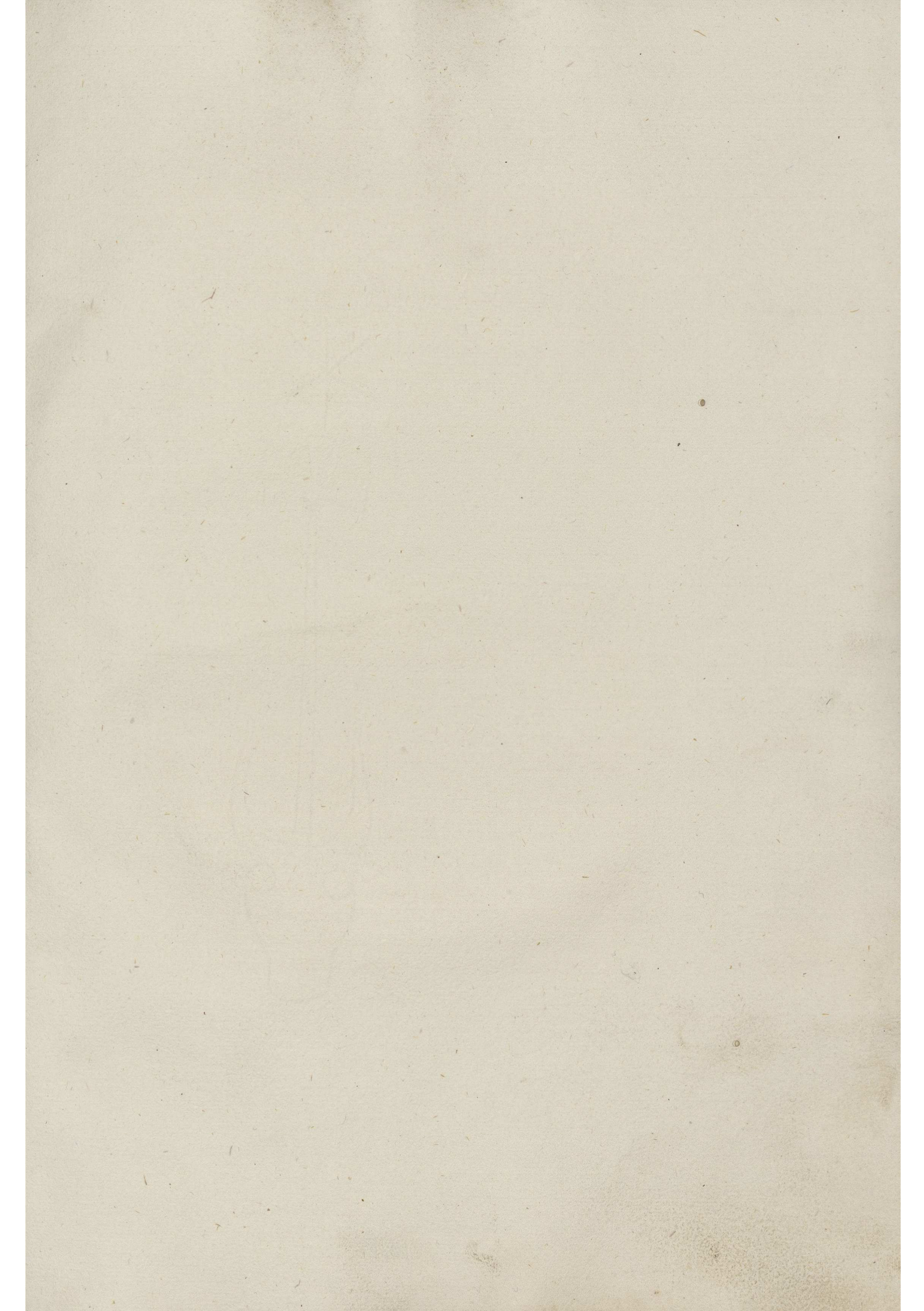
boni viri famā pdidit . ne cōscientiā pderet . Torquet
ingratus se & macerat odit quia accipit quia redditur?
est & extenuat iniurias vero dilatat & auget . Quid eo
miserius cui beneficia excidūt causa iniurie . **A**t contra
sapiens exornat omne beneficiū & sibi ipsi commendat
& se assidua ei? cōmemoratione delectat . **I**lla cōtemp-
nit quibz lesus nec vertit omnia ī peius nec querit cui
casum imputet ad fortunā potius refert & quicquid ac-
ciderit benigne int̄ptando leuat . **N**ō offense potius q̄
officij meminit quantū ī priore & meliore memoria se
detinet nec mutat animū aduersus bene meritos semp
em̄ quicquid dubium est humanitas inclināt ī melius
Nemo aut̄ gratus esse potest nisi contempserit ista p̄p̄
q̄ vulg? insanit . **N**ichil carius estimam? q̄ bñficiū
qđ diu petim? nichil vilius cū accepim? . Queris quid
nobis faciat oblivionē acceptoz cupiditas accipiendoz
abstrahūt a recto diuitie honores potentia & cetera que
opimione nostra cara sunt p̄cio vilia . **N**escim? estimare
res de quibz nō cū fama sed cū rerū natura deliberandū
ē . **N**ichil habet ista magnificū quo mentes in se trahat
p̄p̄ hoc mirari illa cōsueuim? . **O**cū sine litteris mors
ē & hominis vni sepultura . **N**ō habet fortuna longas
man? . **N**eminē occupat sibi habentem . **I**taq; quantū
possumus ab illa resideam? . **N**ō est mors gloriosa sed
fortiter mori gloriosum est . Que dementia est fugere cū
retroire nō possis . **O**mnis res que nō habuerit decus
virtute addita summit . **S**ic certe viuendū est tanq̄ in
conspectu alicuius viuam? sic cogitandū tanq̄ aliquis
intimū p̄spicere possit . Quid pdest ab homine aliquid
esse secretū nichil deo clausum ē . **N**ichil aliud ē ebrietas
q̄ voluntaria insania . **O**mnē viciū incendit & detegit

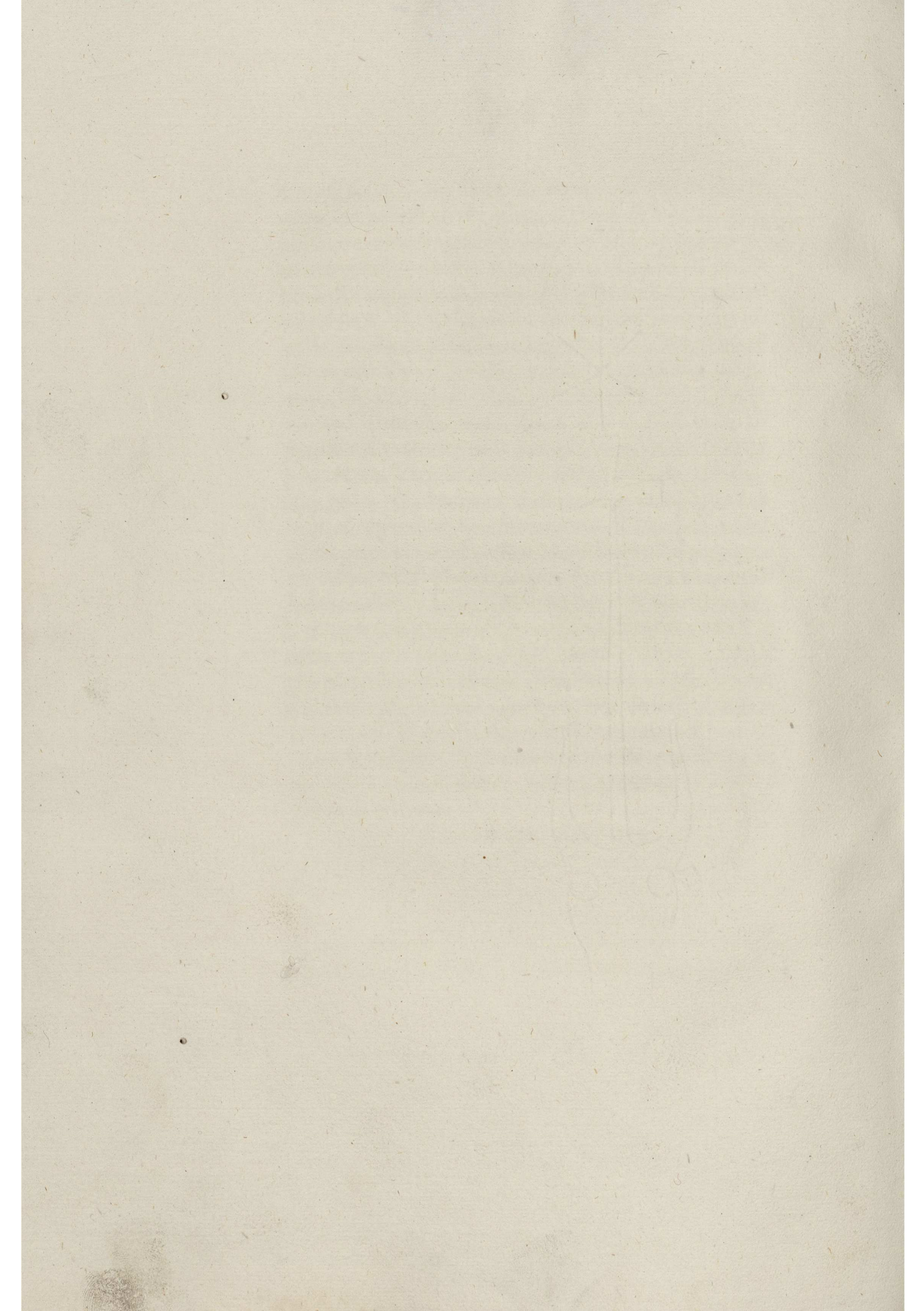
obstantē malis verecundiā remouet. plures enī pudore
peccandi q̄ bona voluntate phibitis abstinēt. adice
illi ignorantie sui dubia. & parū & explanata volentē
vbera incertos oculos gradu errantē vtigimē capitis &
cetera huiusmodi. **R**ebo itaq; nō v̄bis p̄ba istas q̄ dicūt
voluptates vbi modum excesserint penas esse. **A**lter
lectio ingeniū & studio fatigatū nō tñ sine studio refi-
cit. **N**ec scribere tm̄ nec tm̄ legere debem⁹. **A**ltera res
contristabit vires & exhauriet. **D**e stilo dico. altera
soluet & diluet inuicem & hoc illo cōmeandū ē & altero
alterū temperandū & quicquid lectione collectū ē stilū
redigat ī corpus. apes enī imitari debem⁹ qui vagant⁹
& flores ad mel faciendum ydoneos carpunt deinde
quicquid attulerint disponūt. ac p̄ fauos digerūt. **S**ic
& nos debem⁹ quēcūq; ex diuersa lectione congeſsim⁹
separe. deinde adhibita ingenij nostri facultate ī vnū
saporē variabilia libamenta cōfundere talē animū nostrū
esse volo ut multe in illo artes multa p̄cepta multarū
etatū exempla sint in vnū cōspirata. **R**elinque diuitias
aut periculū aut onus p̄sidentū. **R**elinque voluptates
molliūt & eneruant. **R**elinque ambicōnē tumida res
ē vana & ventosa nullū habet terminū laborat duplici
inuidia cū inuidet & inuidet. **N**on est bona valitudo
mediocritas morbi. **E**t facilius ē vicioꝝ incia phibere
q̄ impetū regere. **N**ō enī recipiūt mala animi tempe-
mēta facilius sustuleris illa q̄ rexeris. **T**empestas nō
opus gubernatoris impedit sed successum. **N**ō ex eboze
tm̄ simulacra facit statuari⁹ sed ex ere ul' marmore si
assit. **S**ic sapiēs virtutē si licebit ī diuicijs explicabit
si minus in paupertate si poterit in patria. **S**i min⁹ in
exilio si poterit integer si min⁹ debilis quantumcūq;

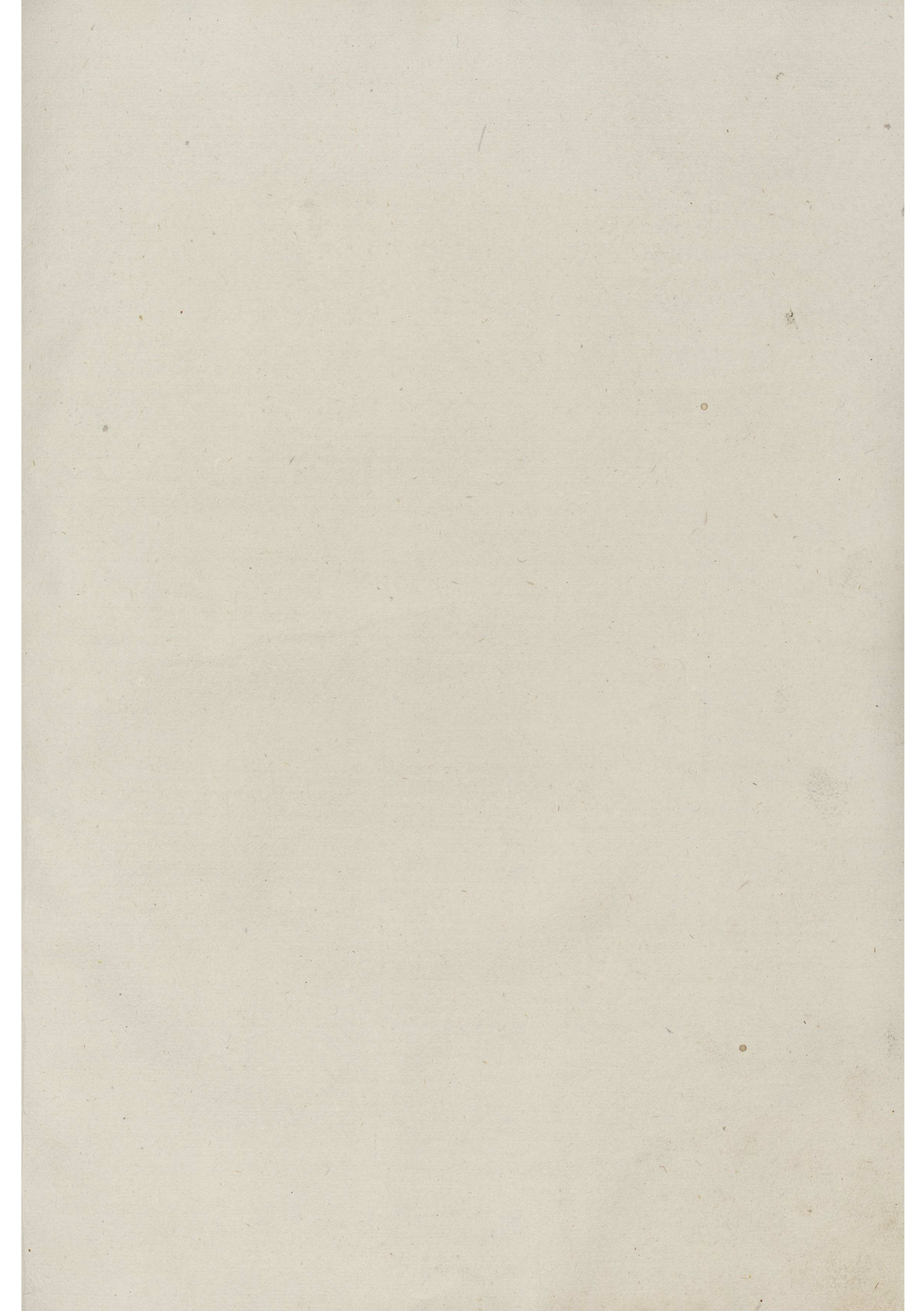
fortunā accepit aliquid ex illa memoriale efficiet. **N**ūq̃
maior est anim⁹ q̃ vbi aliena seponit & fecit ibi pacē
nichil timendo fecit sibi diuitias nichil concupiscendo
ex contemptissimo cuiq̃ contingere ac turpissimo potest
bonū nō ē opes aut & lenoni & lamiste contingūt ergo bo-
ne nō sunt. **F**ides sanctissimū hūani pectoris bonū est
nulla necessitate ad fallendū cogit nullo p̃mio corrupit
Temperantia voluptatib⁹ impat alias odit & abigit
alias dispensat & ad sanum modū redigit. nec vnq̃
ad illas ppter illas venit. **S**cit optimū esse modū cu-
pitorū nō quantum velis sed quantū debeas summere
Potest sine liberalib⁹ studijs venire ad sapientiā quā-
cūq̃ ptem rerū humanarū diuinarūq̃ comprehendens
ingenti copia q̃rendoz fatigaberis. **N**ec causa multa
q̃ magna ut habere possint liberū hospitium superuacua
ex animo tollenda sunt laxum spatium res magna ut
habere possit hospitium liberū desiderat & plus scire vel-
le q̃ satis ē intemperantie genus ē. Quid q̃ ista liberaliū
artium consecratio molestos verbosos intemptuos
sibi placentes facit & ideo nō discunt necessaria quia
superuacua didicerunt. quatuor milia librorū didimus
gramatic⁹ scripsit miser esset si tam multa superuacua
etiam scripsisset. **I**n hys enī libris de patria omeri
querit & de enee matre. natura & alia que erant des-
ciscenda si scires.

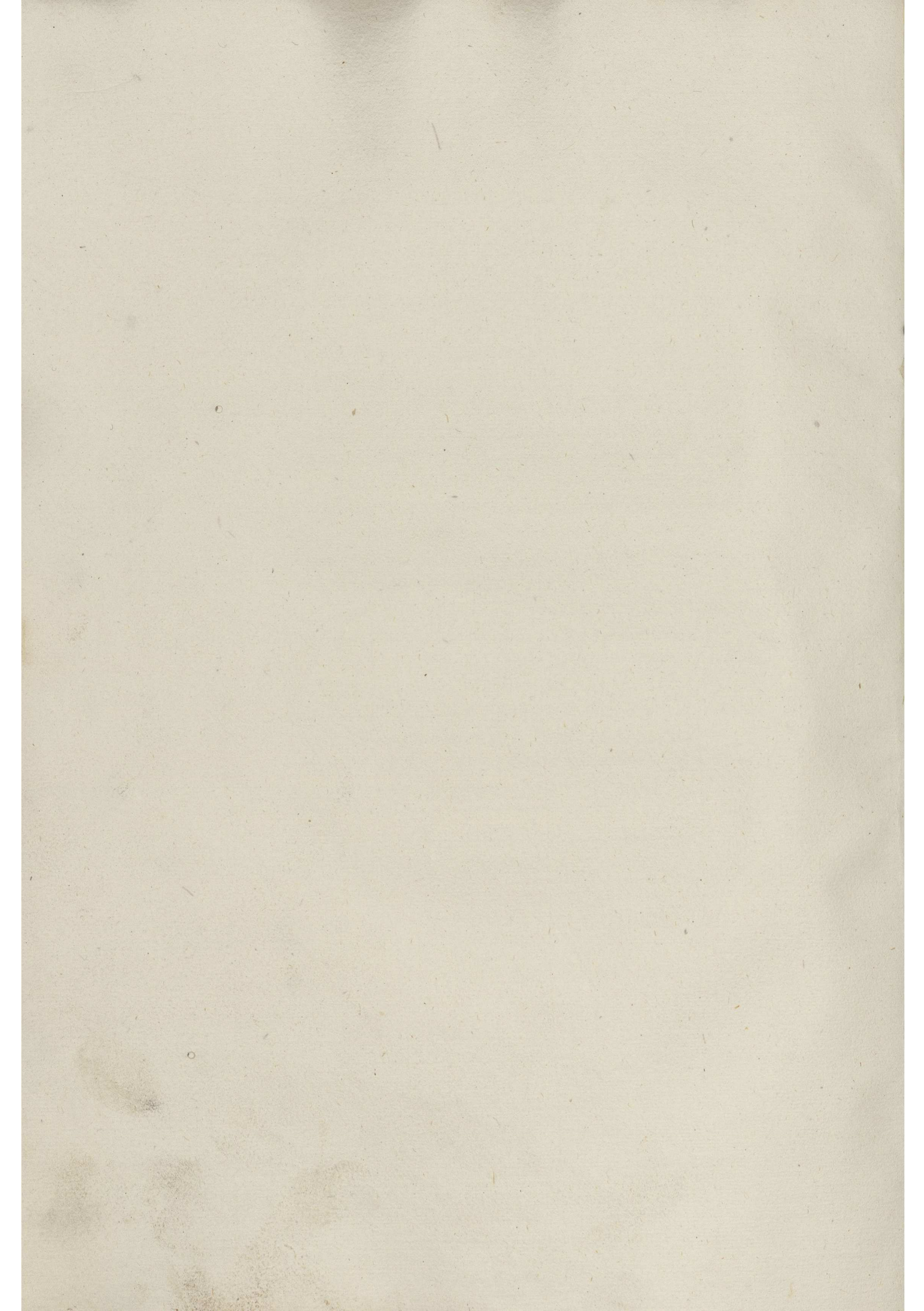
Explicit vita philosophorū

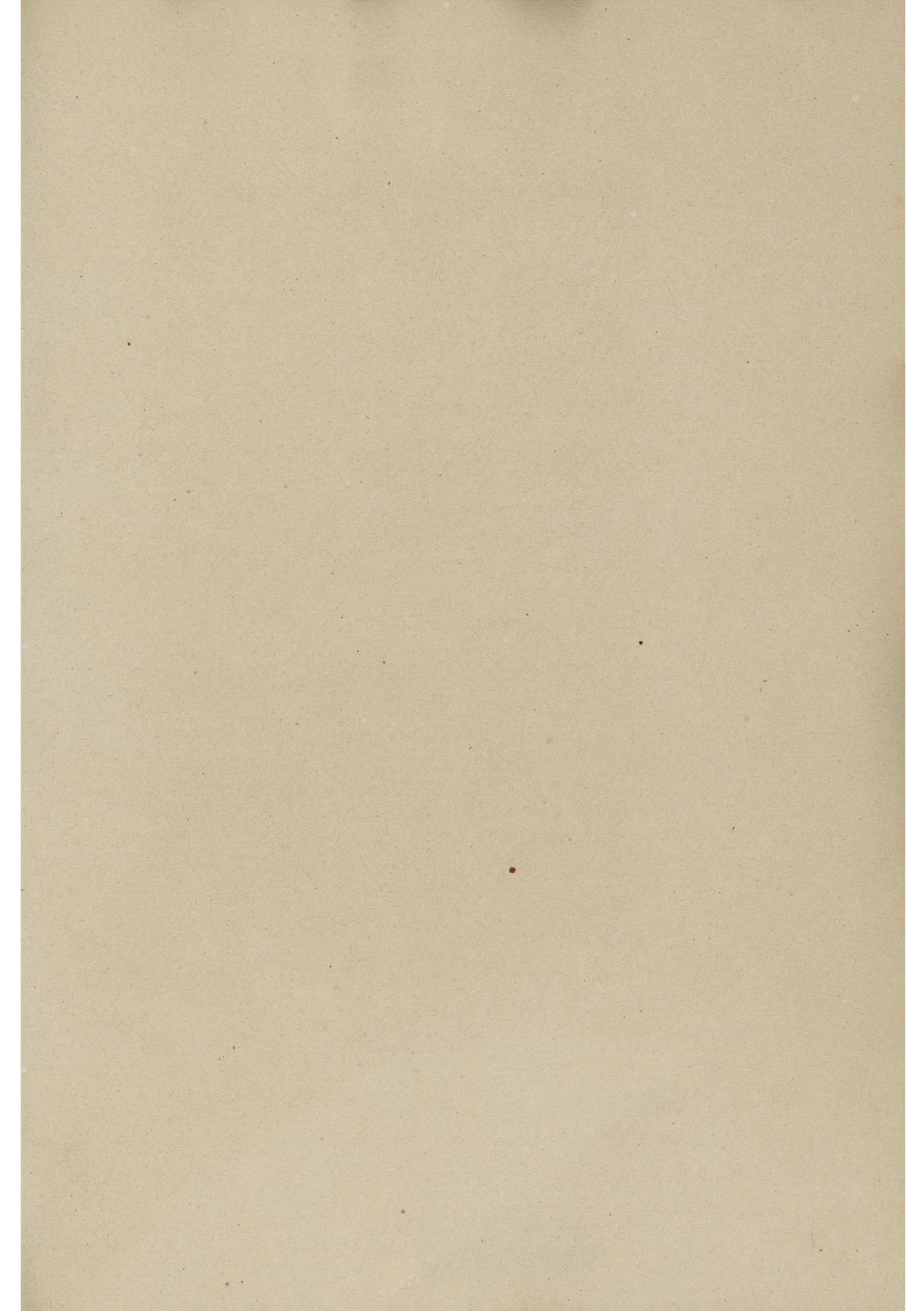

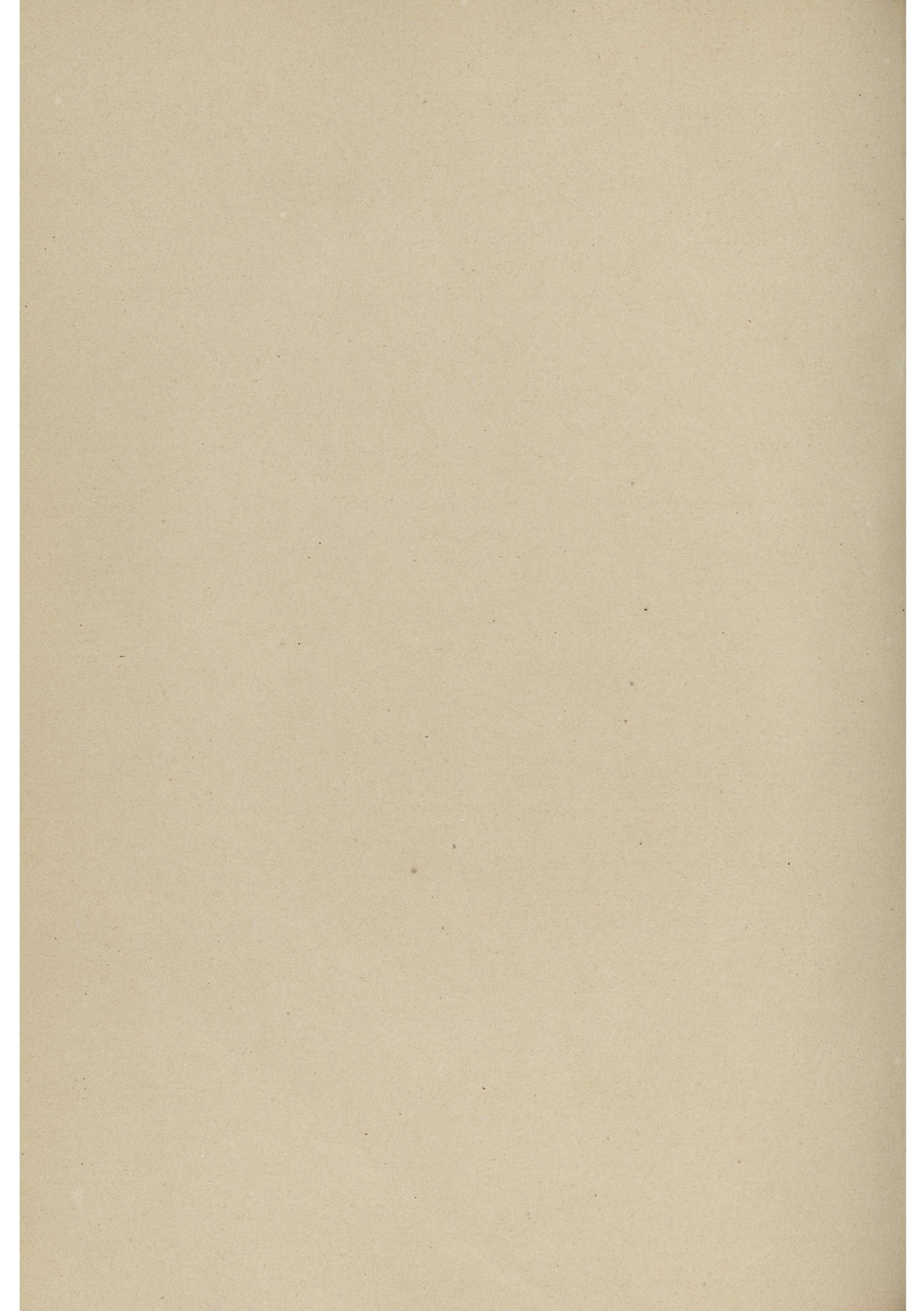

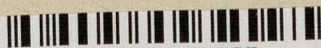

VCINC 3= 70

1158457257

DE VITA
ET MORIBUS
PHILOSOPHORUM
ET POETARUM

4340

S.L.E.A.